

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı

DEVRİMCİ HAREKET

Aylık Siyasi Dergi • Sayı: 3 • Şubat 2001 • Fiyatı: 1.000.000TL

DEVRİMCİLER YENİLMEZ

**FAŞİZME KARŞI ANCAK DÖVÜŞENLER
AYAKTA DURABİLİR...**

DOĞRULARI GÖREBİLMEK İÇİN İKİ GÖZE SAHİP OLMAK YETERLİ DEĞİLDİR

"ÖDP deneyimi, Türkiye'deki sağa kaymaya karşı sosyalist ve devrimci hareketlerin bir direnme ve müdahale çabası olduğu kadar, aynı zamanda dünya çapındaki gelişmeler karşısında bir yenilenme arayışı olarak ortaya çıkmıştı" (abç.)

Yukarıdaki cümle ilk okunduğunda, şaka yaptığımız veya yazıya mizahi bir girişle başladığımız düşünülebilir. Ne var ki, işin şakaya gelir bir yanı yok. Yukarıdaki ifade, kendi adına derlenen kitaba önsöz yazan **Oğuzhan Müftüoğlu**'na ait. (bakınız, Geçmiş Aşabilmek, önsöz, 12 Eylül 2000) Evet, demek ki birileri, başına bir şapka ve sırtına bir ceket geçirilmiş bir korkuluğu "adam" diye yutturmaya denemeye devam edecek. Bilinmelidir ki böyle bir korkuluğu ancak kuşlar adam yerine koyacaktır. Gerçi 19 Aralık cezaevleri katliamı sonrasında yaşanan gelişmeler; ÖDP'nin "adam" mı, "korkuluk" mu olduğu ikilemini de geride bırakacak denli etki yapmış; ÖDP gerçeğinin tumusolu olmuştur. Bu süreçte üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmediği gibi, devrimci tutsaklara şu veya bu oranda destek veren üyelerini cezalandırma yoluna gitmiştir. Geçen sayımızda, ehlileşmeden söz ettik. Bu, öylesine yaygın ve çeşitli bir hal almış durumda ki hapis-hanede, yaşam tarzından eylem tercihine; dışarıda, siyasal jargondan pratik adı altında ortaya konan hareket tarzına kadar etkisini göstermektedir. **Örneğin düne kadar ciddiye alınmayan ve Kemalist (kimince de faşist) olarak adlandırılan bazı şahsiyetlerin veya kurumların, F tipi için kapısı aşındırılan ve böylece kıymete binen kesimler haline getirilmiş olması, ehlileşmenin bir sonucudur.** (Böyle bir yaklaşıma dair ayrıntı için, bu sayıdaki "Mücadele Dilindeki Zenginliği Kavrayamamak..." yazısına bakınız) Ehlileşmek için, birileri ile aynı masada kadeh tokuşturmak gerekmiyor. Zaten, uzlaşma kanalları her zaman "doğrudan" değildir. Bazı kanallar vardır ki, utangaç veya üstü örtük uzlaşma eğilimi taşıyanlara "yüzünü kızartmadan" bu amaca ulaşma şansı verir. İşin garip ve düşündürücü tarafı, dostlarımız bu tür kapıları aşındırma işini "değişim", "farklı siyaset tarzı", vb. ile açıklamakta ve bu nedenle, düşülen durumun vahameti görülememektedir.

Dikkat çekmek istediğimiz bir diğer nokta da ideolojik olarak **sol düşünce ile hiçbir bağı kalmamış**, ama bunu açıkça ifade edemeyen kesimlerin, AB'ye dair başlayan tartışmalarda, gerçekte tekelci burjuvazinin kendi gücünü pekiştirmek için başvurduğu bazı "demokratik" düzenlemelere dört elle sarılmış olmasıdır. Evet, biz bu duruşu sol olarak görmüyoruz. Bu ülkede sapla samanı ayırmanın ve taşları doğru dizmenin ölçülerinden biri de bu konuda net tutum belirleyebilmektir.

Geçen sayımızda, solun yanlış yerde çözüm aramakta olduğunu söyledik. Bu yanlış, çeşitli biçimlerde devam ediyor. Dergimizin iç sayfalarında bu konuda yeni vurgulara tanık olacaksınız. Bu yanlışların kaynağında yöntem sorununun yattığını, muhakeme ve pratiğe aktarma konusunda bir problemin yaşandığını, **Marksizm zemininde sağlanan teorik birikimin an'a izdüşürülemediğini, yani bu külliyat içinden ideolojik-politik bir duruşun gereklerini süzüp çıkarmada bir zorlanma yaşandığını görüyoruz.** Yani mesele, birilerinin sandığı gibi, araştırma enstitülerine sahip olamamak da değildir. Aynı sağlıklı ve yanıtıcı kaygının Tartışma Süreci'nde dışavurduğunu ve abartılı umutlarla "araştırma komisyonları"nın oluşturulduğunu biliyoruz. Aynı komisyonların, kendilerine adını veren konuda dahi (mesela "Kürt Sorununun Araştırma Komisyonu" gibi) neleri yeniden keşfettiklerini hep beraber gördük!...

Bu meselenin anlaşılması, bizim ne yapmaya çalıştığımızın anlaşılmasını kolaylaştıracaktır. Bu ülkede **Mahir Çayan ve İbrahim Kaypakkaya** gibi devrimcilerin neden hala önder konumunda olduğunu, onlardan kalan birkaç yüz sayfalık yazılı ürünlerin neden hala temel öneme sahip olduğunu ve yol gösterdiğini anlamayanlar; Birikim dergisi ile aramızdaki farkın ne olması gerektiğini idrak edemeyenler, Devrimci Hareket'e de kendi duruşlarındaki çarpıklık ölçüsünde yakıştırma yapmaya devam edecektir.

Bizler bu ülkede bir siyasal hareket olmanın gerekleri paralelinde konumlanmış, bu gerekler dahilinde öncelikleri olan ve bir ideolojik-politik hattın ilmiçlerini her sayıda adım adım ören Devrimci Yolcularız. Bizler için, falanca birimde rastlanmış kolonileşme eğilimini irdelemenin ve bunun önüne geçmenin, yoldaşlaşma kültürünü kalıcılaştırmanın önemi büyüktür ve acildir. Bu konuda yazacağımız yazının, bir devrimci örgütlenme olma işleviyle ve devrim amacıyla olan ilintisini kavramayacak kadar meselelere yabancılaşan ve "daha teorik yazılar" bekleyen arkadaşlara, Marksizmin en temel klasiklerini okumalarını; okumuşlarsa eğer, bir kez daha okumanın kendileri için bir ihtiyaç olduğunu hatırlatır ve öneririz.

Derginin iç sayfalarında, 20 Ekim'de başlatılan "Ö. perspektifiyle SAG" eyleminin kendisini ve eyleme destek arayış şeklinin arka planını ortaya koyan değerlendirmelerin yanında; 19 Aralık'ta yapılan saldırıya ve F tiplerinde yeni bir boyut kazanan mücadeleye dair haber ve yorumlara yer verdik.

19 Aralık operasyonu sonrasında canlar ve kanlar birbirine karışmış, onlarca güzel insan katledilmiş ve yüzlerce daha yok edilmeye çalışırken; görüldü ki toplum, pek çok kesimiyse çok kötü bir sınav vermiştir. Gönlü tutsaklardan yana olan kesimlerde bile, şaşırtıcı bir çeşitlilik ve hedef çarpıklığı gözlemlendi. Bunda, medyanın yanıtıcı rolü var ise de genel olarak insanların, doğru bir perspektifle olaylara yaklaşmak ve sınıfsal ölçeklerle duruş belirleme konusunda çok ciddi bir sakatlanmaya uğramış olduğu görüldü.

Saldırının en sıcak anında, üstelik devrimci-demokrat kültürün etkisinde olan çevrelerde bile, ilginin hiç de gerekli ve anlamlı olmayan soru ve yanıtlarda toplandığına tanık olundu. Örneğin "**ölüm orucu olmasaydı devletin saldırmama ihtimali var mıydı?**" veya "**tutsaklar arasında geçtiği söylenen telefon konuşması doğru muydu?**"; ilginin ve tartışmaların şaşırtıcı biçimde bu noktalara yoğunlaşması, doğaldır ki görülmesi ve öne çıkarılması gereken asli öğeler üzerinde gölgeleyici etkide bulundu. Varsayalım ki tutsaklar, saldırıya karşılık olarak, bedenlerini tutuşturup yanıt verebileceklerine dair bir telefon konuşması yapmış olsun. Bu, neyi değiştirecek? **21. yüzyıl Nazilerine bahane mi lazım?** Yani böyle bir konuşma olmasa; ellerini kan, ruhlarını kir kaplamış olan bu zorbalar, devrimci tutsakları imha niyetinden vaz mı geçecek veya tereddüt mü edeceklerdi? Operasyon sonrasında, yaralı insanları bile işkenceden geçirirlerken, bahaneyle ihtiyaç mı duydular? Kimi tutsakları, F tipinden önce sorgu merkezlerine götürürken, herhangi bir yasal dayanağa veya gerekçeye mi dayandılar?

Çözümü yanlış yerde arama eğilimi; saldırı sırasında ortaya çıkan kimi figürleri, tüm kavga birikiminden bağımsız, biçimsel nedenlerle tartışma ve yorum geliştirme biçimindeki örneklerle dışavurdu. Örneğin, Bayrampaşa'da bayan tutsakların koşularıyla beraber yakılmış olması nedeniyle; "**acaba barikat kurmak yanlış mıydı? Barikat kurmasalardı yanmaktan kurtulurlardı.**" biçimindeki yaklaşımlar da aynı yanlışsamanın ve düşmanının tanımanmanın bir başka görüntüsüdür.

Ciddi bir yöntem sorununun, muhakeme ve öngörü eksikliğinin yaşandığı ülkemiz solunda, hem gelişmeleri doğru değerlendirebilmek, hem de ön açıcı üretkenliklerde bulunabilmek açısından; dergideki yazıların bütünü dikkatli bir biçimde okunmalı ve birbiri ile ilintisini ihmal etmeyen bir kapsayıcılıkta ele alınmalıdır.

İÇİNDEKİLER

Faşizmin Karşısında...

1-2

Mücadele Dilindeki...

3-4

Bildiri-İlan

5

Yurtdışı

6

Tepkiler-Haberler

7

Dostu Düşmandan...

8-9

Şehitler

10

Yeniden Bir Devrimci...

11-12

Marksizm Havuzu...

13

Öğrenirken Ezbere...

14

Soru ve Yanıtlar

15

Çağımız Hala...

16-18

Kadına Diyalektik Bakış

19-21

Filistin Dosyası

22-27

Devrimciliği Bir Yaşam...

28

Mesaj-Haber

29

Yurtdışı

30-31

Emperyalizme ve oligarşiye karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Ali Yavuz

Adres: Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Sok

No 21/3 Beyoğlu - İstanbul

Tel: 0212 245 54 24 - 245 43 70

http: www.devrimcihareket.4t.com

e-mail: devrimcihareket@hotmail.com

Hesap No: Akbank Beyoğlu Şubesi

A00/0080965/01-7

DM Hesap No: Akbank Beyoğlu Şubesi

BU6/0080966/01-5

Avrupa İrtibat: 0049 173 598 95 17

Baskı Yeri: Berdan Matbaacılık

FAŞİZMİN KARŞISINDA ANCAK DÖVÜŞENLER AYAKTA DURABİLİR

"Bugün biz yetmezsek avludaki bankaları, binaların kapılarını da kurşuna dizeceklermiş!" (Themos Kornaros, Haydari Kampı, s:87)

Bu değerlendirme, Haydari Kampı'ndaki tutsaklara aittir. Orada, faşizmin yüzünü en yakından ve en çıplak biçimde gören tutsakların, faşizme dair çok özel bir tanımlamasıdır bu. Varlık sebebinde şiddet, varlık sebebinde insandışılaşma, varlık sebebinde yokedici olan faşizm, ona ihtiyaç duyanların taleplerine göre şekil alır. Bu nedenle, faşizmin karşısında ancak dövüşerek var olunabilir.

Faşizmi tanımak, sınıfsal olarak doğru yere oturtmak, doğru tavır almayı da mümkün kılar. Devrimciler için sorun her zaman destansı direnişler grafiğini yakalamak değil, doğru devrimci tutumu almaktır. Kitleler halinde, yoğun biçimde insanların bir arada olduğu zeminlerde, bir norm oluşturmak ve o normun etrafında genel bir uyumu mümkün kılmak önemlidir. Aynı direnç ölçüsüne ve aynı bilinç düzeyine sahip olmayan kitleleri bir arada tutmak, değerlerini korumalarını sağlamak ve gerektiğinde savaştırmak, bir çeşit ustalık gerektirir. Bu ustalık da devrimciliğin dışında bir olgu değildir.

Korkuyu da tedirginliği de acemiliği de insana ait özellikler olarak görmek ve bunlar aşılmamış da olsa, bir direnç ölçüsü tutturabilmek; insanları doğru zamanda doğru testlerle sınamak; kitlelerle beraber devrim yapma ciddiyetinde olanların üzerinde önemle durması gereken bir olgudur.

Bilinçle, bilerek ve isteyerek yürüyen devrimciler, kavganın kimi sıçramalı dönemlerinin olacağını, doğayı yenilgiye uğratarcasına hızlı değişimlerin yaşanacağını bilmeli ve karşılaşılan zorlu etapları, kendini her an diri tutan bir yapıcılıkla ve umut çoğalmasıyla geçmelidir. Kavganın çeşitliliği, kimi taşların görünmez biçimde birbirine eklenmesine imkan verir. Verilen hangi

kaybın bir başka toplamda kavgaya artı olarak ekleneceğini, hangi gelişmenin bir başka gelişmeyi ateşleyeceğini belki ayrıntıları ile takip etmek zordur. Ama, devrimciler zaman ve mekan olgusunu da dikkate alarak, isabetli kararlar alma ve değerlendirmeler yapma şansına, bir başka toplum kesiminden daha fazla sahiptir.

Değerlendirme yaparken kaydırılmaması gereken en önemli eksenlerden biri de uzlaşmazlıktır. Aslında devrimciler için **uzlaşmazlığın rengi** hiçbir zaman flu veya açık tonlu olmamıştır. Hatta yer yer kimilerine abartılı ve gereksiz gelebilecek reaksiyonlar ve karşı duruş biçimleri oluşmuştur. Ancak bunlar, yakından incelenmeli ve doğru değerlendirilmelidir. Sınıf düşmanları ile

unutulmamalıdır. İvme düşürülecek ve geri çekilme olacaksa bile; bu, yarın daha büyük vuruşlara imkan tanıyacak olan düzenleme, hazırlık vb. amaçlarla olmalıdır.

Baskının direnişe, direnişin baskıya sebep olması ve birbirini büyütmesi biçimindeki sarmal ilişki, sınıflar mücadelesinin hemen her coğrafyada doğduğu bir durumdur. Baskı-direnç ilişkisinin bu niteliğinden kimilerinin, **direnç baskıya sebep olduğu**, bu nedenle, direnmemek gerektiği sonucunu çıkardığı bilinmektedir. İtaat etmek ve daha az baskı ile idare etmek biçimindeki bu kullukla özdeş olan tutum, özellikle **çözumsuzlüğe inandırılmış** veya **kavganın başarısına inanmayan** kesimlerde kendine yer bulur. Yaşamından memnun olmasa da daha kötü olmaması için, kitlelerin itiraz etmemesi (direnmemesi); çerçevesini egemenlerin çizdiği ve bunun için yönlendirme yaptığı bir duruştur. Zaten, kendini sevdirmenin pek de olanaklı olmadığını bilen istilacı veya sömürücü güçler, asıl olarak, tepkisizliğe/edilgenliğe yatırım yaparlar.

Daha çok kâr hırslarının uyarıldığı kapitalist sistemlerde, direniş dinamiğinin uyarıldığı yerlerde bir karşı karşıya geliş söz

konusu olur. Burada vazgeçmesi gereken, haksız olan taraftır. Kaynağını var olan sistemden alan baskı, belirli oranlarda kabullenilerek durdurulabilecek türden değildir. Çünkü, kapitalizmin varlık nedeni budur. Hatta, engelsizlik onu daha çok kamçılar ve freni patlamış bir araç gibi, hızını arttırarak yol alır.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde yaşanan ve birbirine sanıldığından daha çok benzeyen zorbalık pratikleri, zorbalığın önemli bahanelere ihtiyaç duyulmadan uygulandığını ve hatta uygulayıcıların çoğu kez bundan zevk bile aldığını göstermektedir. Aradan on yıllar geçtikten sonra Şili'deki işkence ve katliamları, aralarındaki çelişkiler sebebiyle

hiçbir şeyini paylaşmamak, selamını bile almamak; bakışlarındaki izde bile kire rastlayıp, uzak durmak; pekala mümkün olabilir. **İnsanların ruhsal bahçelerinde postallarla gezinmek ve binbir emekle varedilmiş olan çimleri ezmek ne denli insanlık dışı bir olaysa, bunun sahiplerine sırt çevirmek o denli insancadır.**

İster içerde ister dışarda olsun devrimciler, sınıf düşmanları ile karşı karşıya gelişlerinde; provokasyon, şiddetin artma ihtimali, vb. faktörlerin oyalayıcı ve ivmeyi düşürücü etkisine girmeme ustalığı göstermeli; bu tür faktörlere genellikle reformist çevrelerin ağzında maksatlı amaçlarla rastlandığı

açığa vurmaya başlayan, Pinochet döneminin "görevli"leri, aynı gerçeği güçlendirici açıklamalar yapmaktadır. Emekli general Joaquin Lagos'un anlatımlarına göre *"Komandolar, yakaladıkları kişilerin gözlerini kasatırayla oyuyor, mahkumların çenelerini ve bacaklarını kırıyorlardı. Öldürdüklerinin cesetlerini de paramparça ediyorlardı."* General Lagos, yakalanan kişilerin hemen öldürülmediğini ve komandoların, işkence yaptıkları kişileri acı çekerek ölümlerini görmekten zevk aldıklarını anlatıyor. Buna göre *"çoğu kez makineli tüfekle önce bacaklara, en sonunda da göğse ateş ederlerdi. Öldürülenler paramparça olur, tanınmaz hale gelirdi. Acıma nedir bilmezlerdi..."* Bu örnek, ülkemizde hapishanedeki devrimci tutsaklara yönelik olarak tarihinin en vahşi saldırısını gerçekleştiren iktidar karşısında; adeta bu saldırıya gerekçe ararcasına devrimcileri ve direniş anındaki kimi pratiklerini mercek altına almayı kendine vazife sayanlara hatırlatmak ve sapla samanın (maksatlı veya maksatsız) karışmasına izin verilmemelidir.

Vietnam pratiği de benzer türde öğretici gelişmelerle doludur. Vietnam'da başlangıçta (1959'dan önce) belirli "meşru" sınırlar içerisinde tutulmaya çalışılan mücadele; yaşam düzeyi, demokratik haklar, emeğin karşılığının ödenmemesi, zorla askere alma ve zalimce dayak çerçevesinde gelişiyor idiyse de, saldırıların boyutunun artarak sürmesi önlenememiş ve örneğin gebe kadınlar, çocuğunu düşürene dek dövüldükten sonra, **"yeryüzünden bir Vietkong eksildi"** diye alay ediliyormuş.

O süreçte sabretmeye çalışan ve saklı vaziyetteki tek-tük silahlarını kullanmaya yeltenmeyen NLF savaşçılarına rağmen halk, bu pasif tutumun düşmanı cesaretlendirdiğini görmüş ve sahip oldukları ilkel silahları kullanarak **silahlı mücadeleyi başlatma** kararı vermiştir. Halkın bu tutumuna NLF savaşçıları da katılmıştır. Halkın gerillaya, Fransız'lara karşı direniş, döneminden kalma bir güveni vardı. Belirli bir süre, vahşi hayvanlara karşı kullanılan tuzaklardan yararlanıp, askerleri köylerden uzak tutmaya çalışmış, giderek ateşli silah kullanılır olmuştur.

Mücadeleyi şiddetlendiren adımlardan biri de, çocukları kamptan kaçan ailelerin cezalandırılması sonrasında

atıldı. Çocuğu kaçan ailelerde, misilleme olarak çocukların babasını öldürme yoluna gidildi. Bunun üzerine halk, toplanıp tepkisini en yakın yerel otoriteye bildiriyordu. Eğer sonuç alınamazsa bu kez **silahlı propaganda** birimlerinden birisi, yerel despotu cezalandırıyordu.

Baskının direnişi, direnişin vahşet boyutu artırılmış bir baskıyı gündeme getirdiğini söyledik. Zorbanın buradaki hareket noktası, uyguladığı şiddete kimsenin dayanamayacağına ve itaat etmek zorunda kalacağına olan inancıdır. Bu nedenle, aşıldığını gördükçe, şiddet dozunu sürekli olarak artırır. Vietnam'da, stratejik köyleri kurtarmak için yapılan ilk girişimlerde, korkunç misillemeler yapıldı. **Yerliler, uçaktan aşağı fırlatıldı.** Kabilelerin üzerine napalm atılarak, yeryüzünden silme yoluna gidildi. Ama, bunların hiçbiri, özgürlük özlemini yüreklerden söküp atamadı. **Her saldırı, kendine uygun karşılıklar buldu.**

Vietnam pratiğinden aktardığımız bu mücadele örnekleri, faşizmin saldırıları karşısında sinmenin veya daha çok şiddete, provokasyona, vb. sebep olur düşüncesiyle **dövüşmekten kaçınmanın** başarıya götüreceği bir tarz olmadığına dair öğretici niteliktedir. Aslında sınıflar mücadelesinin bu gerçeğini kanıtlamak için, ne Şili'ye ne de Vietnam'a kadar uzanmak şart değildir. Ülkemiz pratiği de, bugüne dek hakkında bilgi edinilebilen başka ülke pratikleri de faşist bir güç karşısında ayakta durabilmenin koşulunun dövüşmek olduğunu çeşitli biçimlerde göstermiştir.

Sınıflar mücadelesinde çeşitli biçimlerde duraklamalar, geri çekilmeler olacaktır. Ne var ki bu, sistem içinde kendine yer açmaya ve kalıcılığa çalışanların istismar çabalarını beslemeyecek bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Bugün solu bir kanser belası gibi saran **sağcılaşma**, ilkesiz bir geri çekilme ile daha tehlikeli noktalara taşınmakta ve devrimci değerlere olan güveni, başarıya olan inancı aşındırmaktadır.

Farklı alanlardaki mücadeleyi doğru bir önderlik altında ve birbiri ile ilişkilendirerek sürdürürken, toplumun çeşitli kesimlerinden gelen seslere kulak vermek yanlış sayılmaz; yeter ki, kendi duruşunu, doğru ölçüklere dayandırma ve **"ilkelerde sert taktiklerde esnek"** olma konusunda istikrarlı olunsun. Eğer meşruiyetinizi haklılığınıza dayandı-

yor ve bunun gerektirdiği duruşu, burjuva demokratlarının (veya daha da geri kesimlerin) seviyesine göre tayin etme hatasına düşmüyorsanız, önemli bir basamağa tırmanmışsınız demektir. Aksi takdirde, bir hareket, toplumda sesi daha gürültülü çıkan kimi kesimlerin ölçülerine göre bir duruş tutturmuş, meşruiyetini buna göre oluşturmuşsa; kendi yapacağı bir eylem bile, meşruiyetini zora sokabilir. Böyle bir duruma düşmemek için faşizmin niteliği doğru tanımlanmalı ve buna uygun bir mücadele hattı geliştirilmelidir.

"Üstü-başı kan kokan, bir suç rejimi olan faşizm, bir direnişle karşılaştığında daha çok saldırganlaşır; bu, onun niteliği gereğidir. Ancak, böyle olması, edilgen/tepkisiz duruşlar karşısında çirkinliğinden bir şey yitireceği anlamına gelmez. Faşizm ile dövüşmeyerek, onun ne saldırganlığı ne de niteliği değiştirilebilir. Çok sınırlı olan demokratik imkanlar zorlanarak birtakım kazanımlar elde edilebilir (bu da bir mücadeledir); ancak, yapılması gereken şey, faşizmi yok etmektir. Başka türlü kurtulmanın imkanı yoktur. Faşizme karşı dövüşürken de taleplerimiz karşılanmış olmayacak; ama, faşizmi kökten yok edecek olan çözümün-devrimin-gerçekleşme imkanları büyümeye başlayacaktır. Bu, başlı başına bir kazanımdır."

Değerlendirme yaparken kaydırılmaması gereken en önemli eksenlerden biri de uzlaşmazlıktır. Aslında devrimciler için uzlaşmazlığın rengi hiçbir zaman flu veya açık tonlu olmamıştır. Hatta yer yer kimilerine abartılı ve gereksiz gelebilecek reaksiyonlar ve karşı duruş biçimleri oluşmuştur. Ancak bunlar, yakından incelenmeli ve doğru değerlendirilmelidir. Sınıf düşmanları ile hiçbir şeyini paylaşmamak, selamını bile almamak; bakışlarındaki izde bile kire rastlayıp, uzak durmak, pekala mümkün olabilir. İnsanların ruhsal bahçelerinde postallarla gezinmek ve binbir emekle varedilmiş olan çimleri ezmek ne denli insanlık dışı bir olaysa, bunun sahiplerine sırt çevirmek o denli insancadır.

Aşağıdaki değerlendirme, ölüm orucu başladıktan kısa bir süre sonra yapılmıştır. İçeriğindeki öğreticilik sebebiyle yayınlamayı gerekli gördük.

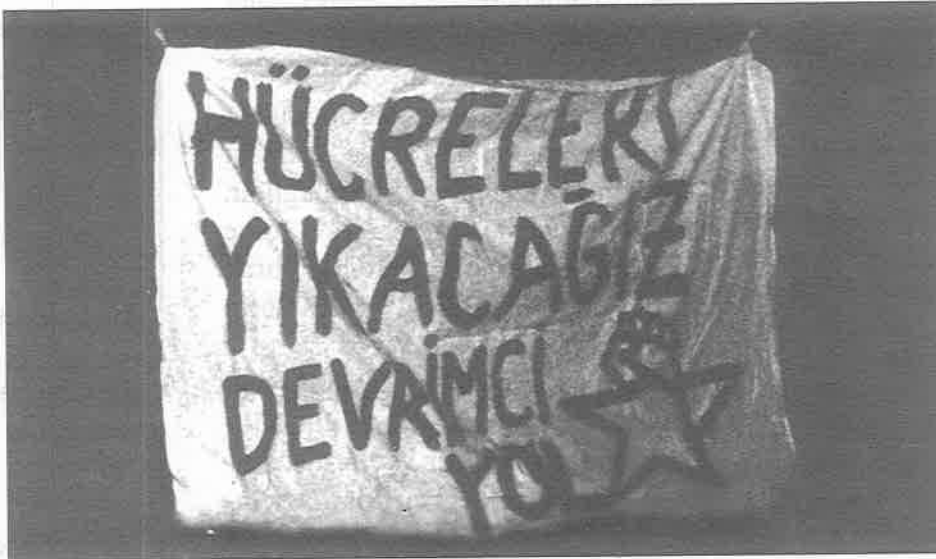
MÜCADELE DİLİNDEKİ ZENGİNLİĞİ KAVRAYAMAMAK HAREKET KABİLİYETİNİ SINIRLAR

F tipi hücre saldırısının nasıl püskürtüleceğine dair yapılan tartışmalar/açıklamalar yer yer farklılık belirtme amacını aşmış ve bir çeşit saldırı halini almıştır. Özellikle ölüm orucundaki dostlarımızın yaklaşımı eleştiri normlarını da zorlayan bir noktaya ulaşmıştır. Gerçekte mesele, F tipi hücre saldırısının çapını kestirememek değil; böyle bir saldırıya doğru yöntem ve araçlarla yanıt vermektir. Bu ülkede **feda bilici** ile kuşanmış bir devrimcinin, nasıl bir gücü tanımladığını çok iyi biliyoruz. Bu bize, kendini derimcilerden daha güçlü zanneden iktidarlar karşısında, müthiş bir moral veriyor. Aynı zamanda, son tahlilde kimin üstün geleceğine dair de bir öğreticilik taşıyor. Hatta diyebiliriz ki, feda bilinci ile kuşanmış bir devrimci, bir muharebeye giriyorsa, baştan itibaren kazanmış sayılır. Bular, bildik, doğru ve anlamlı şeylerdir. Ne var ki, tüm bu sahiplenmeye rağmen, **F tipi hücre saldırısına karşı gelişen ve gelişme eğilimi taşıyan tepkileri, ölüm orucu ortak paydasında toplama kararını doğru bulmuyoruz.**

Ölüm orucu kararını doğru bulmak, ne ölüm orucundaki dostlarımıza ilgimizi zayıflatacak, ne de F tipi saldırısına karşı, imkanlarımızı zorlayan ölçüde karşılık verme kararımızda bir tereddüde sebep olacaktır. Aksine biz, asıl başarının, farklı duruşlara sahip devrimci odakların **aynı hedefe vurabilme** kabiliyetinden geçtiğini düşünüyoruz. Ayrıca, hangi koşullarda olursa olsun devrimciler, avantaj ve dezavantajlarını sıralarken, kullandığı ölçüğe dikkat etmeli, sınıfsal bakış açısından sap-

mamalıdır. Örneğin, "Ö.O. perspektifiyle SAG" gibi önemli bir eyleme başlarken ve "F tipi" gibi ciddi ve kapsamlı bir konuyu irdelerken; sahip olunan en önemli birkaç avantaj arasında "*Bu ölüm hücreleri sistemi, politikasını hakim sınıfların hükümet kanadı dışındaki kliklerinin savunması, aralarındaki çelişkilerin belirgin bir şekilde su yüzünde olması*"(bkz. Devrimci Demokrasi, sayı:18) biçiminde bir ifadeye yer vermek üçüdü.

Hayır sevgili dostlar, hakim sınıfların hükümet kanadı dışındaki

klikleri de devrimcilere F tipinden daha insanca bir hapishaneyi yakışık görmüyor ve bu konuda hiç de farklı düşünmüyor. Birbiri ile çelişmeli oldukları doğrudur; ama, belki de en az çeliştikleri ve en kolay ortaklaştıkları konu, devrimcilere ve halka düşmanlıktır.

Tekrar söylüyoruz; biz, ne sevgiyi, ne saygıyı, ne de dayanışmayı elden bırakmayacağız. Ama, isterdik ki, böylesine kapsamlı bir saldırı yanıtlanırken, öznelliğe hiç yer vermeyecek tarzda hareket edilsin ve kavganın dili daha iyi çözümlenebilmiş olsun.

Ölüm Orucundaki dostlarımız, önce bu eylemi "*hapishane direnişini bir üst boyuta çıkarmak*" olarak niteliyor, sonra da bu "çıkış"a katılma-

yanları edilgen, bekle-görcü, sağ oportünist, vs. olarak niteliyor (bkz. Devrimci Demokrasi, sayı:20) Buradaki çarpıklığı ve zorlama tanımlamaların arka planını görebilmek, gerçekte hiç de zor değildir. Aslında, bir üst boyuta mı çıkıldığı, yoksa bir üst boyuttan aşağı mı inildiği gerçeğini görebilmek için, SAG öncesi süreçte izlenen son adımlara bakmak yeterlidir. Örneğin Burdur'un ve Bergama'nın uğradığı saldırı karşısında diğer hapishanelerde takınılan edilgen tutumun ne türden bir "iniş" olduğunu kavrayanlar için, peşinden gelen sürecin ve eylem tercihlerinin neden "çıkış" anlamına gelmediği, hiçbir karışıklık içermeyecek denli açıktır.

SAG'ın devam etmekte olduğu süreçte, Uşak Hapishanesi'nde Nuri Ergin ve adamlarının 5 kişiyi öldürmesi üzerine yazdığı yazıda devrimci tut-sakları hedef olarak gösteren Necati Doğru'ya, SAG eylemindeki üç devrimci yapı adına yazılan açık mektupta "Sizler ülkemiz aydınları olarak" diye hitap edilmiştir. Bunlar gerçekten "ülkemiz aydınları" mıdır; yoksa, "yüzkaraları" mıdır? Eğer amaç, sistem savunucularının aralarındaki farklılık ve çelişkiden yararlanmak ise, bunu yaparken, devrimci duruşumuzun ve onun gereği olan devrimci söylemin eksenini kaydırmamak; yani Necati Doğru'yu "ülkemiz aydını" ilan etmemek gerekiyor. Aynı eksen (veya ölçü) kaymasının, bir diğer örneği de "yasal partilere" başlığı ile yapılan çağrıdır. Çağrı okunduğunda; ÖDP, EMEP gibi partilerin mi yoksa, ANAP, DYP, vb. de dahil tüm yasal partilerin mi kaste-

F tipinin doğru anlaşılması ve böyle bir saldırıya karşı doğru bir tutumun geliştirilebilmesi; devletin buna neden ihtiyaç duyduğunun ve nasıl bir politika çerçevesinde bu adımı attığının anlaşılmasından geçiyor. Yani F tipi tartışılırken, bunun hangi düzenlemeler eşliğinde nasıl bir saldırıya dönüştürüleceği hesaba katılmalı ve tadilata uğramış, makyajlanmış biçimlerini kabul ettirmeye yönelik "ara çözüm"ler de dahil, bütünüyle reddedilmelidir. Bu konuda doğru devrimci tutum, "kabul edilebilir bir F tipi" önermek değil, "Hücreleri Yıkacağız" sloganını öne çıkarmaktır.

dildiği anlaşılmamaktadır.

Bazı önermeler vardır ki, genel boyutlarıyla doğru olsa da yerinde ve zamanında kullanılmadığında vahim sonuçlara sebep olabilir. Örneğin, TKP(ML)'li dostlarımızın, SAG'ın başlangıcında kullandıkları "Kendi kuvvetlerimize dayanmak esas, müttefiklere dayanmak talidir." ifadesi bu türden bir vahamete işaret etmektedir. İttifaktan, sınıf katılımının anlaşılması gerektiğini biliyoruz. Yani, söz konusu önermeyi açmak gerekirse; devrim yolunda temel güç proletaryadır, ittifaklar ise talidir diyebiliriz. Bunda anlaşılmayacak bir yan yoktur. Ne var ki bu doğru yaklaşımı, hapishanelere taşırken, devrimci dostlarını "ittifak" konumuna (proletaryanın değil, başka sınıf ve tabakaların temsilcileri) düşürmek ve aslanan benim hapishanedeki gücüdür, diğer devrimci tutsaklar talidir sonucuna varmak, gerçekten vahim bir durumdur. Böyle bir yaklaşım, bir devrimci gücün en çok ihtiyacı olan

şeyi; dostları ve düşmanları arasındaki mesafe tayinini doğru yapabilmeye kabiliyetini sakatlar ve bedeli, çeşitli yer ve zamanlarda ağır biçimde ortaya çıkar.

Sistem içinde kalmanın, sisteme öykünmenin veya ehlileşmenin yolu sadece sistemi resmi çerçevede kabullenmek değildir. Bunun dolaylı yolları da vardır. Örneğin bir dezenformasyonla mı, bir karşı propandayla mı başetmeye çalışıyoruz. Elbette ki bunun yolları çoktur. Ne var ki bu yol çokluğu, yol yordam şaşırma sebebi olmamalıdır. Mesela çoklu kanal avantajını kullanarak, bir gerçeği TV'den ters-yüz etmeye çalışan egemenlerin karşısına aynı yöntemlerle çıkıp, o sahada başetmeye çalışmak, devrimci olma avantajını kullanamamak (sınırlamak) anlamına gelir. Daha açık söylemek gerekirse, mevcut ideolojik bombardımanın karşısına, sınırlı imkanlarla yapılan açıklamalarla çıkmak; başedebilmek için yeterli değildir. "Peki ne yapmak gerekiyor?" diye soranlara, devrimci yaratıcılığın ufuk açıcılığını ve devrimci imkanların çapını hatırlatmak gerekiyor.

Düşmanlarımız açısından gerçekleri çarpıtmak için "dil dökmek" yeterli olabilir. Ama devrimciler için gerçekleri açıklama yöntemleri "dil dökmek"le sınırlı değildir. Bu yöntemler, mücadele biçimlerini doğru kavrayan ve yaratıcı bir üretkenlikle uygulayabilen yapılar için hiç de yabancı değildir. Hele ki, silahlı propandanın, siyasi gerçekleri açıklamanın bir aracı olduğunu bilen ve bugün silahlı propaganda verme aşamasında olduğunu iddia eden bir parti için, bu tür acemilikler/kısırlıklar ve ehlileşmeye varan bu tür sistem içi arayışlar yakışık düşmemektedir.

F tipinin doğru anlaşılması ve böyle bir saldırıya karşı doğru bir tutumun geliştirilebilmesi; devletin buna neden ihtiyaç duyduğunun ve nasıl bir politika çerçevesinde bu adımı attığının anlaşılmasından geçiyor. Yani F tipi tartışılırken, bunun

hangi düzenlemeler eşliğinde nasıl bir saldırıya dönüştürüleceği hesaba katılmalı ve tadilata uğramış, makyajlanmış biçimlerini kabul ettirmeye yönelik "ara çözüm"ler de dahil, bütünüyle reddedilmelidir. Bu konuda doğru devrimci tutum, "kabul edilebilir bir F tipi" önermek değil, "Hücreleri Yıkacağız" sloganını öne çıkarmaktır.

Bizler, karşımızda duran gücü tanıyoruz. Bu güç, sınıfsal (faşist) niteliğine uygun biçimde hareket etmektedir. Bizler, saldırının ciddiyetinin ve sürecin niteliğinin bilincindeyiz. **Bu saldırıyı, sınıflar mücadelesinin dışında, geçici (an'lık) bir saldırı olarak görmüyor ve alacağı her biçimi göğüsleyecek bir duruşla, yolumuza devam ediyoruz.**

ULUCANLAR'I DÜŞÜNDÜKÇE

Ulucanlar'ı düşündükçe,
üşümüş bir çocuk
uzanıyor
içimin en sıcak köşesine.

Bir kuş gelip
yüreğimin avcuna yapıyor
yuvasını.

Gelinciklerin
üzerini örtüyor kanatlarını;
rüzgara yenik düşmesin
diye
az ömürlü yaprakları.

Bir kadın geçiyor gönlümden
inancını
çapraz fişeklik halinde
kuşanmış.

Bir mermi firar ediyor
celladın avcundan;
"ben,
gülümseyen hedefleri vurmam"
diyor.

Dolunay doğuyor
geceyi beklemeden.
"Ne olur ne olmaz" diyor.

Aşağıdaki bildiri elimize posta kanalı ile ulaşmıştır.

SİZİ PİŞMAN EDECEĞİZ

Yeryüzü coğrafyasının tanık olduğu, insanlıktan çıkmış en iğrenç yaratıklardınız. Ama, insan gibi görünmeye çalıştınız. Salyanız aktı, gizlediniz; tırnaklarınızı eteklerinizin altına soktunuz; ama olmadı. Vahşet, artık genlerinize işlemiş; sınıf atalarınızdan katlayarak devralmışsınız.

Alçaksınız;

Çünkü, kendi değerlerinizi bile açıktan savunmuyorsunuz; yalan, hile, sahtekarlık, içinde yüzdüğünüz bir havuz haline gelmiştir. Kir soluyorsunuz.

İğrençsiniz;

Çünkü, devrimci tutsakların bilerek ve isteyerek ölüm orucuna başladığını bildiğiniz halde; onları kurtarmaktan söz ediyorsunuz. Kan dökmek için sabırsızlanıyor; sonra da "anneler bize güvensin" diyorsunuz.

Korkuyorsunuz;

Çünkü, haksız olduğunuzu biliyorsunuz.

Suçlusunuz;

Çünkü, insanların karşısına en kirli araçlarla ve her türlü zararı vermek üzere çıktınız.

Sizi pişman edeceğiz;

Zaten düşmanımızsınız. Üstelik, değerlerimize el kaldırdınız.

And olsun ki, devrimci tutsaklara vereceğiniz hiçbir zarar yanınıza kalmayacak; kirli ellerinizi o güzel bedenlere sürmenin hesabını vereceksiniz.

19-12-2000
DEVRİMCİ YOL

HÜCRELERE GİRMEYECEĞİZ, DİRENECEĞİZ!...

Halka karşı iktidarlar için hapisaneler, en önemli kurumlardan biridir. Bu kurumlara yapılan yatırımlarda/düzenlemelerde her devrimci tutsak bir rehine olarak görülür ve sokaktaki insanı da yıldırma amaçlayan uygulamalar bir program dahilinde hayata geçirilir. Buna göre; hapisanelere giren her tutsak, oradan devrimci değerlerini, kendine güveni, itiraz etme ve irade koyma yeteneğini bütünüyle yitirerek çıkmalı; umudunun ve geleceğe olan inancının tüm yapraklarını dökmelidir. Bunu böyle düşünen ve böyle tasarlayan iktidarların karşısında devrimcilerin işi, iradeyi her koşulda büyütme olmalıdır.

Dün E tiplerini, özel tipleri boşa çıkartan ve her koşulda değerlerini ayakta tutmayı başaran devrimciler, bugün de -içerde ve dışarda büyütülen iradeyle- F tiplerini yıkma göreviyle karşı karşıyadır. Bunun için, her kazanım bir diğerini büyütecek, her eylem bir başka eylemi ateşleyecek ve süreç, zafere doğru gelişecektir. Bizler, dün olduğu gibi bugün de bu sürecin öznesi olacak, her koşulda devrimci sorumluluğun gereklerini yerine getireceğiz.

Bugüne dek hücrelere karşı geliştirilen her eylemin ve ödenen her bedelin toplamını almak ve daha büyük bir güç ve irade ile faşizme karşı durmak; devrimci sorumluluğun ve başarıya götüreceği olan tarzın gereğidir. Bizler bu bilinçle; sürmekte olan ölüm orucu eylemine destek vermek amacıyla, **4 Aralık Pazartesi** günü beş günlük açlık grevine başlıyor ve faşizmin hücre uygulamasına hiçbir koşulda boyun eğmeyeceğimizi yineliyoruz.

- * KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN MÜCADELEMİZ!
- * YAŞASIN DEVRİMCİ DAYANIŞMA!
- * HÜCRELERİ YIKACAĞIZ!

Devrimci Yol Dava Tutsakları Adına
Çanakkale Cezaevi - Tuner TEKİN
Çankırı Cezaevi - Hakan YALÇIN

Not: Çanakkale ve Çankırı Cezaevlerindeki Devrimci Yol Dava Tutsakları, 15 Aralık 'tan itibaren süresiz açlık grevine başlamış ve bu sürede havalandırma kapılarını kapattırmama, sayım vermeme kararı almıştır. **19 Aralık saldırısı** sonrasında ise götürüldükleri Edirne F Tipi Hücre Hapishanesinde **Tuner Tekin** ve **Mürsel Aydın**, süresiz açlık grevini **ölüm orucuna** çevirmişlerdir.

Ayrıca Ermenek Cezaevi'ndeki Devrimci Yol Dava Tutsakları 11 Aralık 2000 tarihinden itibaren süresiz açlık grevine başladıklarını ve akşam sayımlarından birini süresiz olarak vermeme kararı aldıklarını açıklamışlardır. 19 Aralık saldırısı sonrasında Ermenek Hapishanesinin hücrelerine konan ve fiilen F Tipi uygulamasına maruz bırakılan tutsaklar, bir süre için açlık grevine ara vermiştir.

Aşağıdaki bildiri elimize ölüm orucu başlangıcında posta kanalı ile ulaşmıştır.

DEVRİMCİ TUTSAKLAR ONURUMUZDUR

Bazen, öyle tarihi anlar olur ki, dünyanın neresinde olursa olsun, kendisini insan olarak tanımlayan hiçbir canlının sırt çeviremeyeceği, görmezden gelemeyeceği gelişmeler yaşanır. İşte Türkiye coğrafyası, bu tür gelişmelerin adeta rutinleştiği ve olağanüstülüklerin olağanlaştığı bir yer haline gelmiştir. Bu, insanlığa soluk almayı bile çok gören faşizmin, giderek kararar rengine ait bir tablodur. Bu tabloda en karanlık yeri hapisaneler oluşturmaktadır. Halk düşmanı rejimlerde hapisaneler, tutsaklar için bir ölüm evi, dışarıdakiler için ise bir tehdit aracı olarak görülür. Faşizmin, halkların ruhunda kanamaya sebep olacağına inandığı hançerleri saplamaktan bıktığı görülmüştür. İkna yöntemleriyle, uzlaşma çabalarıyla faşizme geri adım attırmak olası değildir; faşizme karşı ancak dövüşerek ayakta durulabilir. Bu nedenle; dışardakilerin dışarıda, içerdekinin içerde, yurtdışındakilerin de buldukları alanlarda böyle bir dövüşün gereklerini yerine getirmesi, bir insanlık görevi olduğu kadar, geleceğine sahip çıkmanın da bir gereğidir.

Sınıflar mücadelesinin uzlaşmazlık karakterini doğru kavrayanlar, sınıf düşmanlarıyla nerede, nasıl ve hangi araçlarla dövüşeceğini bilir; bu uzun soluklu mücadelenin, zafere götüren basamaklarını ustaca çıkmayı başarırlar. Elde edilen kazanımı bir başka kazanımla birleştirip kalıcılaştırmak ve bunu yaparken, mücadelenin değişen araçlarla ve güç dengeleriyle devam edeceğini bilmek, bu ustalığın gereklerinden biridir.

Türkiye'de uzun süredir F tipi adı altında tasarlanan ve gerek zorbalıkla gerekse hileyle uygulamaya sokulmak istenen proje; genelde halkı, özelde devrimci tutsakları teslim almayı, kişiliksiz, edilgen ve güdülebilir hale getirmeyi amaçlayan bir saldırdır. Uzun süredir F tipine (hücrelere) karşı yürütülmekte olan mücadelenin aldığı son biçimlerden biri de ölüm orucudur. Bugüne dek bedel ödeyerek döşenen direnme taşları, yine bedel ödeyerek ve çeşitli biçimler olarak birbirine eklenecek ve sınıflar mücadelesinin bir parçası olan hapisanelerde devrimcilerin ayaktaki duruşu varlığını sürdürecektir.

Bugün Türkiye egemenlerinin yapmakta olduğu şey, devrimci öfkeyi sınamak ve devrimci iradeyi teslim almaya çalışmaktır. Ancak, tarihteki mücadele pratikleri göstermiştir ki, devrimci öfkeyi sınavanlar, sahnedeki yerini kaybetmiş ve devrimci irade zaptedilemez bir akışla önünü açmayı sürdürmüştür.

Yeter ki doğru yerde duralım ve yeter ki doğru yerden bakalım; görülecektir ki ne Türkiye, ne de Türkiye hapisaneleri uzağımızda değildir. Eğer, duyarsızlık kararı yüreğimizi kaplamamış ve bencillik, ruhumuzu ve beynimizi çelmeler hale gelmemişse; hiç vakit kaybetmeden harekete geçmeli, devrimci tutsakların yalnız olmadığını göstermeli ve hücreleri yıkmaya sürecine omuz vermeliyiz.

- * KAHROLSUN FAŞİZM
- YAŞASIN DEVRİMCİ TUTSAKLARIN ONURLU MÜCADELESİ!
- * YAŞASIN DEVRİMCİ DAYANIŞMA!
- * HÜCRELERİ YIKACAĞIZ!

DEVRİMCİ YOL
Yurtdışı Komitesi

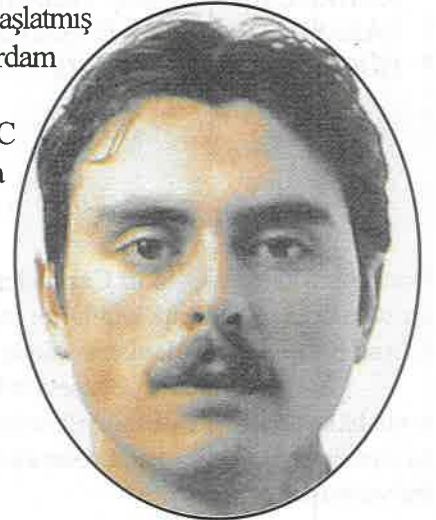
DEVRİMCİLER ÖLÜMSÜZDÜR

Hollanda'nın Rotterdam kentinde, Türkiye'deki siyasi tutsakların F tipi cezaevlerine karşı başlatmış olduğu ölüm oruçlarını desteklemek amacıyla, 31-11-2000 tarihinden itibaren Rotterdam Belediyesi'nin önünde kurulan bir çadırda süresiz olarak açlık grevine başlanmıştır.

Son olarak 9-12-2000 tarihinde Gurup Yorum'un da katılmış olduğu bir etkinlik sonrası, TC devletinin bir uzantısı olan faşist bir gurup tarafından, çadırda bulunan insanlara karşı bir saldırıda bulunulmuştur. Bu saldırı sonrasında, süresiz olarak açlık grevinde bulunan yiğit yoldaşımız CAFER DERELİ, kalbinden aldığı bıçak yarası sonucu şehit düşmüştür.

- * CAFER DERELİ YOLDAŞ ÖLÜMSÜZDÜR
- * FAŞİST SALDIRILAR BİZLERİ YILDIRAMAZ
- * FAŞİZMİ DÖKTÜĞÜ KANDA BOĞACAĞIZ

Hollanda DEVRİMCİ HAREKET

CELLATLAR, SINADIKLARI DEVRİMCİ ÖFKENİN HEDEFİ OLACAKTIR

Ülkemizi babalarının çiftliği zanneden ve istedikleri gibi at koşturmanın önündeki hiçbir engele tahammülü olmayan; bunun için baskı kuran, işkence yapan, yakan-yıkan bir avuç zorba; son olarak devrimci tutsaklara yönelik toplu katliam gerçekleştirme cüreti göstermiş ve suçlarına yeni suçlar eklemiştir.

Gözlerini kâr hırsı bürüyen, halkın her türlü değerine el uzatan, ülkenin tüm kaynaklarını talan eden bu zorbalar; sessiz-sedasız bir halk istemekte ve bunun için kendi kontrolleri dışında hiçbir gelişmeye tahammül etmemektedir. Öyle ki, insanların kendi iradesiyle ölebilmelerine bile müdahale edebilmekte ve "sizi ben öldürmeliyim" demektedir.

Tüm dünyanın gözü önünde yapılan saldırı, uygulanan yöntemler ve başvuru sahtekârlıklar; tüm hücreleri çürümüş bir sınıfın karakterini sergilemektedir. Bu sınıftan ve elindeki baskı aracı olan devletten olumluluklar, demokratik adımlar bekleyenler için bu saldırı, bir tekzip niteliğindedir.

Daha önceki benzer saldırılarda olduğu gibi bu kez de burjuva medyanın aldığı role dikkat edilmelidir. Öldürmeyi, kan dökmeyi, işkence ve zulmü allayıp-pullayarak sunan, kenar mahalle ağzıyla argo başlıklar atan; düşünce değil, adeta kan ve irin üreten beyinlerce beslenen burjuva medyanın yaptığı şey; gönüllü halk düşmanlığıdır. Yalnız, bu kez pervasızlıkta sınır öylesine aşıldı ki, kurguladıkları yalanların ve döktükleri salyaların kendi kendilerini boğması zaman almayacak; "şefkat"ten kan dökmeyi anlayan cellatlarla beraber, kendi iğrenç yüzleri de açığa çıkacaktır.

Duvarları buldozerle yıkarak; gaz bombaları, savaş helikopterleri ve otomatik silahlar eşliğinde hapishanelere girmeyi "zafer" zannedenlerin hevesi kursaklarında kalacak; ilk darbeyi yine o güzel insanların bükülmeyen iradelerinden alacaklardır. Yenilgisini zafer diye yansıtan; devrimci tutsakların kanını dökmeyi marifet zanneden cellatlara anladıkları ve hakkettikleri dilden yanıt vermek bir zorunluluk haline gelmiştir. Cellatlar, sinadıkları devrimci öfkenin hedefi olacaktır.

- * DEVRİMCİ İRADEYİ HÜCRELERE SİĞİRMAYA GÜCÜNÜZ YETMEZ
- * SİZİ BİR KEZ DAHA ZİNDANLARINIZDA YENECEĞİZ

DEVRİMCİ HAREKET Dergisi

İKİTELLİ'DE KATLİAM PROTESTOSU

25 ve 29 Aralık'ta İkitelli'deki devrimci güçler (Devrimci Hareket, Alınteri, Atılım, Direniş, Gerçek Dergisi) tarafından oluşturulan platform öncülüğünde F tipine ve cezaevlerindeki katliamlara karşı kitlesel eylemler düzenlenmiştir. Eylemlere halk coşkulu biçimde katılmış, evlerden ve işyerlerinden destek vermiştir. Yapılan eylemlerde; F Tipi Faşizme Mezar Olacak, Devrimci Tutsaklar Onurumuzdur, Bedel Ödedik Bedel Ödeteceğiz, İçerde Dışarda Hücreleri Parçala sloganları atıldı ve F Tipi ile ilgili bir basın açıklaması okundu.

İkitelli DEVRİMCİ HAREKET okurları

FRANKFURT'TAN KATLİAMA TEPKİ

Almanya'da Frankfurt Zeppelinheim'da bulunan Hürriyet ve Milliyet gazetelerinin merkezlerinin önünde 6 Ocak Cumartesi günü saat 14'e miting yapıldı. Yoğun güvenlik önlemleri alındığı mitinge yaklaşık 2000 kişi katıldı. Çeşitli siyasi yapıların yer aldığı mitingte, açlık grevi ve ölüm orucu eylemlerini katliama rağmen sürdürmeye devam eden devrimci tutsaklara destek verilirken, yaptığı karalama ve yalan haber verme alışkanlığı nedeniyle işbirlikçi medya kınandı.

6-13 Ocak tarihleri arasında, oligarşinin istemi doğrultusunda yayın yapan (başta Hürriyet, Milliyet, Sabah) bütün burjuva basına boykot kararı alındı.

Çeşitli konuşmaların yapıldığı mitingte Devrimci Yol bildirisi de dağıtıldı.

- * KAHROLSUN FAŞİZM
- * HÜCRELERİ YIKACAĞIZ
- * YAŞASIN DEVRİMCİ DAYANIŞMA

Almanya DEVRİMCİ HAREKET

DOSTU DÜŞMANDAN DOĞRUYU YANLIŞTAN AYIRABİLME KABİLİYETİ SORUNLARIN AŞILMASINDA BİR KALDIRAÇ İŞLEVİ GÖRECEKTİR

Ali AKYILMAZ

19 Aralık 2000 Salı günü faşizm çirkin yüzünü bir kez daha tüm vahşetiyle ve en aşağılık şekliyle gösterdi. Savaş helikopterleri, otomatik silahlar; gaz, sinir ve yangın bombalarıyla yaşadığımız toprakların en güzel insanlarına saldırdılar. Sabah, kurşunlar ve bombalarla başlayan saldırı, ilerleyen günlerde yalan haberler ve uydurma senaryolarla devam etti. İşin özünde onların hiçbir zaman tahammül edemedikleri, saldırıp kopartmak ve yok etmek istedikleri yarına, güzele, iyiye, doğruya dair olan herşeydir. O sabah, bir kez daha boğazımız düğümlendi ve yüreğimiz en büyük acılardan birini tattı.

Sınıflar mücadelesi tarihinde pek çok bedel ödenmiş ve buna benzer katliamlara tanık olunmuştur. Biz de tarihin bize yüklediği görevle ve bilinçle hareket edeceğiz. Bizler, bedel ödemekten kaçınmıyoruz. Bedel ödemekten de kaçınmayacağız. Yürüdüğümüz yolda bir tek kişi kalsak bile hiçbir zaman tereddüde düşmeyeceğiz. Sıra hesap sormaya geldiğinde, hakkettikleri cevabı vereceğiz; cevap hakkımızı devrimci tarzda, hiç beklemedikleri biçim ve anda kullanacağız. Unutmayalım ki yürüdüğümüz yol Devrimci Yol'dur.

İspanyol faşist diktatör Francisco Franco'nun iç savaş öncesi yayınladığı Las Palmas muhtırası üç belirgin maddeden oluşuyordu. Ana madde ve muhtıranın dayanağı yabancıların yardımını (yabancılar yardımından kastı ise sosyalist ülkelerle devrimcilerin girdiği ilişkilerdir; yani enternasyonalizmdir). Franco, iç savaş kazanmak için Hitler ve Mussolini'ye başvurur. Hatta savaş süresince bir SS subayı yanından hiç ayrılmaz ve sürekli taktik verir. Kısacası kendi yalanını kendisi açığa çıkarır. Yayınladığı muhtırada "yabancı yardımı" diyerek saldırır; asıl yabancı yardımı alan ise kendisidir. Bugün içinden geçmekte olduğumuz dönem ve

muhatap edildiğimiz yalanlar, Franco gibi faşist diktatörlerin yöntemleriyle oluşturdukları benzerlik açısından dikkat çekmektedir. Cezaevlerine saldırı döneminde ve sonrasında işbirliği medya vasıtasıyla örgütlenen yalan ve senaryoların Hitler ve Franco görselleri büyük olasılıkla çok kıskanırlardı.

Şu günlerde yaratılan F tipi ölüm evleri, Nazi kamplarını aratmayacak düzeydedir. Dedikleri gibi her türlü

F tipi, hapisanede barınılacak mekanın kaç metrekare olacağından çok daha öte kapsamlı bir politikanın/saldırının adıdır. Bu saldırıda karşı karşıya gelen güçler sınıf düşmanlarıdır. Aralarındaki çatışma da sınıflar mücadelesidir. Soruna bu çerçevede uzun erimli bir kavrayış dahilinde yaklaşıldığında, anlık muharebelerle değil, inişli-çıkışlı bir süreçten geçerek aşılabilebilir.

"konfor" düşünülmüştür! Bir tek gaz odaları yoktur; topluca öldürmek için... F tipi Nazi kamplarını yaparken, yalan-yanlış haberler yayarken, akıl hocaları Hitler ve Mussolini yaşamadıklarından onlara başvuramadılar. Ama, onlar kadar aşağılık, onlar kadar iğrenç ve de korkaktırlar. Bu yüzden, saldırırken ve zulüm ederken sınır tanımıyorlar.

Düşman, faşizmdir; bir kez geri adım atıldımı, boyun eğildimi veya tereddüde düşüldümü; artık isteklerinin ardı arkası kesilmez, köleleşti-

rinceye dek saldırır. Karşısında, insana dair hiçbir değer istemez; köleleşmiş, sorgulamayan, başkaldırmayan bir toplum ister. Bu isteklerini yerine getirebilmek için sudan bahanelerle pervasızca saldırır. Tabii hevesleri her zaman kursaklarında kalır. Çünkü, karşısında devrimci irade yani devrimciler vardır. Bu öylesine büyük bir iradedir ki kapıya dayanan, topuyla, tüfeğiyle, gaz bombalarıyla can almaya gelen zebanilere; "siz isteyince değil, biz isteyince öleceğiz" kararlılığıyla yanıt verir ve kavganın ateşiyle gökyüzüne, ölümsüzler kervanına katılır. Bu irade, günler boyunca bedenini siper ederek düşmanın mermisine, bombasına, açlığa, soğuğa ve havasızlığa direnmektir; hücrelerde bedenini ölüme yatırmaktır. Bu irade, devrimci iradedir; onu hiçbir güç teslim alamaz.

Saldırı başladığı andan itibaren, destansı bir direniş sergileyen ve bu yolda şehit düşen her devrimci, bizim de şehidimizdir. Onlar, miras bıraktıkları direniş geleneğiyle geleceğin devrimcileri için birer öğretmen olmuşlardır. Hücrelerde ölüme yatan her beden, bizim yoldaşımızdır.

Fidel Castro bir konuşmasında "birbirinin aynı iki devrimci süreç ve birbirinin aynı iki tarihsel süreç yoktur" der. '96 Ölüm Orucu o günün yaratmış olduğu bir yöntem ve tarzıdır. F tipi sürecine de aynı tarzda yaklaşmak sürecin yeterince kavranamaması olduğunun bir göstergesidir. F tipi, hapisanede barınılacak mekanın kaç metrekare olacağından çok daha öte kapsamlı bir politikanın/saldırının adıdır. Bu saldırıda karşı karşıya gelen güçler sınıf düşmanlarıdır. Aralarındaki çatışma da sınıflar mücadelesidir. Soruna bu çerçevede uzun erimli bir kavrayış dahilinde yaklaşıldığında, anlık muharebelerle değil, inişli-çıkışlı bir süreçten geçerek aşılabilebilir. Ölüm Orucu, bu süreçte başvurulabilecek araçlardan sadece biridir. Her araç gibi doğru zaman ve biçimde kullanılmadığında, kullanı-

cılarını varılmak istenen amaca taşıyabilme güç ve kabiliyeti zaafa uğrar. Geline aşamada devrimci tutsaklar vahşi bir saldırı sonrasında F tiplerine kapatılmıştır. Sürecin hangi noktasında ne tür hatalar yapıldığından ve ne denli öngörü zaafı yaşandığından bağımsız olarak diyebiliriz ki, bu sürecin bir tek müsebbibi vardır; o da faşizmdir. Bizler, dostlarımızla sorunlarımızı, düşmanlarımızla girdiğimiz çatışmalara taşımadan; sapla samanı karıştırmadan; yani dostu düşmandan ayırarak çözmek durumundayız. Bugün buna şiddetle ihtiyaç vardır.

Biz, dost yapılarla bize yakışmayan polemiklere girmeyeceğiz. 16 Sayı boyunca hiçbir zaman dostlarımıza yönelik, ağır eleştirilere yer vermedik. Bu, mecbur kalmadıkça başvuracağımız bir tarz değildir. Ama dönemin hatalarını anlayabilmek ve yaşanmış pratiklerden ders çıkarabilmek için soru sormak durumundayız. Tabii ki dostane bir tarzda... Lenin, Sol Komünizm adlı yapıtında Proleter Partinin Özeleştirisi'nde şöyle diyor: "*Bir siyasal partinin kendi yarılgıları karşısındaki tutumu bu partinin ciddi olup olmadığını, kendi sınıfına karşı ve emekçi yığınlar karşı görevlerini yerine gerçekten getirip getirmediğini saptayabilmemiz için en önemli ve en güvenli ölçütlerden biridir. Yanılgısını içtenlikle kabul etmek, nedenlerini arayıp bulmak bu yanılgıya yol açan koşulları tahlil etmek, yanılgıyı doğrultma yollarını dikkatle incelemek; işte ciddi bir partinin belirtileri bunlardır. Bu ciddi bir parti için görevlerini yerine getirmek sınıfı ve ardından da yığınları eğitmek ve bilinçlendirmek demektir*" (Lenin, Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı, s:58)

Bugün sadece Türkiye'de değil dünyada da yaşanmakta olan deneyimlerden ders çıkartmalıyız. Ve pratiklerden çıkardığımız sonuçları yine pratiğe uygulamalıyız.

GÖKYÜZÜ GÖZLÜ ÇOCUĞA

Tüm yağmurları Edirne'ye toplasam
tüm akarsuları koynundan akıtsam
acıların diner mi?

İstanbul'u ateşe versem
öfkene iyi gelir mi?
Ya yaran?...
Öpmek yetmez biliyorum.

Gökyüzünden, el değmemiş yıldızlar koparıp sürsem
merhem olur mu?

Ağlamak kâr etmez biliyorum Ama, beni bu kez çok ağlattın
be çocuk

Uykusunda bir kelebeğe kıyacaklar
bir serçe tutuşacak kanatlarından
veya yumurtasını yeni kırmış bir yavru
annesiz kalacakmış gibi
göğsüm avaz avaz daralıyor.

Bastığım yer

oturduğum sandalye uzandığım yatak tutuşuyor.
Yerimde duramıyorum.

Hedefini doğru seçmiş öfkeler

tüm kötülükleri parçalamaya neden yetmez ki?

Neden genzimizden içeri acının en yoğununu akar?

Ah, Gökyüzü gözlü çocuk

Bir bilsen düşlerimde ne çok tarlası var
avuçlarındaki tohumların.

Biliyorum, ellerinden gelse
halkın koynunu bile zehirleyecekler
düşlerimizi ekmeyelim diye.

Ama, inan bana

yolumuzun ak alınlı çocuğu

Tüm siyanürlerini akıtsalar

bir fidesini bile yeşilinden ayıramayacaklar bahçemizin.

Yani iki gözüm

şimdi bir hançer gibi batıyorsa boğazıma
yararı bedenimle saramama acısı.

Çaresizliğimden değil

seni sevdiğindendir.

Yoksa, bizde merhem çoktur

Ve biz yaralara papuç bırakmayız

Değil mi gülüm?

(Bu şiir 19 Aralık saldırısında yaralanan devrimci bir tutsak için bir yoldaşı tarafından yazılmıştır.)

ANLINDAKİ "AK" TAN VURULMUŞ YERYÜZÜ ÇOCUKLARIYIZ BİZ...

Murat Ordekci
TKP/ML Davası

Murat Özdemir
DHKP-C Davası

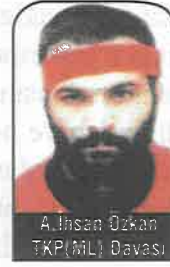
Hasan Güngörmez
DHKP-C Davası

Fidan Katsen
DHKP-C Davası

Sultana Sarı
PKK-DGS Davası

A. İhsan Özkan
TKP(ML) Davası

Selinur Tezgel
DHKP-C Davası

Yazgul Güder Özlürk
DHKP-C Davası

Mustafa Yılmaz
DHKP-C Davası

Yasemin Cancı
DHKP-C Davası

Umut Gedik
DHKP-C Davası

İrfan Ortakçı
DHKP-C Davası

Ali Ateş
DHKP-C Davası

**Bir ananın,
çocuğu için ertelediği uykusunu;**

bir babanın,

gözyaşı dökmeden ağlamasını;

bir çocuğun,

kendisine ismini veren bir tohumu

görkemli bir FİDAN olarak yaşatmasını;

ve daha

insanlık denizinin her damla suya sığdırdığı

tarifsiz pek çok güzelliği;

en verimli toprak olan halkın bağrına ekerek

yol alanların ekini kurutulamaz

Siz,

katillerinizin havsalasının alamayacağı kadar

çok yaşayacaksınız.

Seyhan Doğan
DHKP-C Davası

İlker Babacan
DHKP-C Davası

Nilüfer Alcan
DHKP-C Davası

Ahmet İbili
DHKP-C Davası

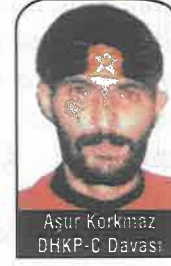
Rıza Poyraz
DHKP-C Davası

Fırat Tavuk
DHKP-C Davası

Halil Onder
DHKP-C Davası

Aşur Korkmaz
DHKP-C Davası

Gülser Tuzcu
DHKP-C Davası

A. Ata Akrapaz
DHKP-C Davası

Berrin Bickiler
DHKP-C Davası

Cengiz Çalıkoparan
DHKP-C Davası

Özlem Ercan
DHKP-C Davası

Fahri Sarı
PKK-DGS Davası

Ercan Polat
DHKP-C Davası

YENİDEN BİR DEVRİMCİ HAREKET YARATMAK, DEVRİMCİ DEĞERLERLE ARALARINDA MESAFE OLUŞTURANLARIN İŞİ DEĞİLDİR

Geçmiş aşabilmek adına, geçmişte değerlerin ulaşılmış olduğu en rafine biçimleri, teorik ve pratik birikimin en olgun meyvelerini reddeden; böyle bir zeminle aralarındaki tüm köprüleri kaldırıp atan ve hatta böyle bir zemine yeniden uzanma olasılığının önünü, ürettiği argümanlarla kesmeye gayret eden bir yapıdan gelebilecek olan "Bir devrimci hareketin yeniden yaratılacağı" iddiasının ciddiye alınabilecek bir yanı yoktur. Bu, bilinen tüm tövbe çeşitlerine başvurmuş, "bu süreç başarısız da olsa bir daha asla silaha başvurmayacağız" diye söz vermiş, silahın yarar değil zarar getirdiğine dair "keşif"lerde bulunmuş olan PKK önderlerinin; arada bir tehditvari ifadeler kullanmalarına benzer. Yani Başkanlık Konseyi'nin tehditlerinin içerdiği inandırıcılık oranı ne ise, "yeniden" cilerin parti-devrim-devrimci hareket, vb. ile ilgili iddialarındaki ciddiyet de o orandadır.

PKK'nin etki alanında soluk almaya alışmış, fikri sonuçlarla değil duygusal itkilerle hareket eden kişi ve çevreler bugün hala PKK (ve Apo) için; "henüz süreç netleşmedi, ne olacağı belli olmaz" derken ne denli gerçeğin dışında iseler; Yeniden sürecinden ve onun taşıyıcısı olan öznelardan hâlâ "bir devrimci hareket" yaratmayı bekleyenler de gerçeklikten o denli uzaklaşmış durumdadır. Yeniden diye bilinen sürecin özneları ehlileşmenin tüm renkleriyle oluşturdukları fikrî ve pratik zeminde; çünkü TKP'den, Troçkistlerden ve Marksizm dışı odaklardan devşirilmiş gıda parçacıklarıyla beslenmekte ve devrimciliğin gereklerini yerine getirme ihtimali ile aralarındaki mesafeyi adeta özel bir çaba ile büyütülmektedirler.

Hatırlanacağı gibi geçmişte TKP'liler, her vesileyle legal araçları öne

çıkartır ve her tür illegal fiil ve aracı, gereksiz bir zorlama ve risk alma olarak görürdü. Bu, gerçekte kendi duruşlarını gerekçelemek için başvurdukları bir yoldu. Ne yazık ki Devrimci Yolculuğun kenarından dahi geçmiş olan insanlara yakışmayacak bu tarz, eski yol arkadaşlarımız tarafından hararetle savunulmakta ve şimdi parti arkadaşları olan eski TKP'lileri bile kıskandıracak bir gayret ve ısrarla sürdürülmektedir. Hafızasını biraz daha zorlayanlar, geçmişten bir başka kesit anımsayacaklardır: Taksim'de

bile izinli mitinglerin yapılabildiği dönemlerde Devrimci Yol, bununla yetinmez, korsan gösteriler de düzenlerdi. Legal imkanları değerlendirerek binlerce pankartı, çeşitli biçimlerde açarken; illegal yöntemlerle pankart açmayı da ihmal etmezdi. Çünkü Devrimci Yol bu araçları, birbirinin alternatifini olarak görmez, birinin diğerini yadsımadığı bir tamamlayıcılık içinde değerlendirirdi. Bunlar, devrimci araçlarla maddi ve ruhsal bağımlı kesmemiş olanlar için, ne yeni ne de bilinmez değildir. Öznelliğin, beyinleri olduğu kadar ruhları da teslim aldığı durumlarda sınıflar mücadelesinin gerekleri değil, kişisel ve grup-

sal duruşun ve inatlaşmanın gerekleri ön plana çıkar.

Dünyada ve ülkemizde devrimci zeminlerde yaşanan başarısızlıklar, emperyalizmin kapsamlı müdahale ve yönlendirmelerinin de etkisiyle; başta örgüt fobisi olmak üzere, örgütlü çabaları tahrip edecek ve insanları planlı-programlı mücadeleden uzaklaştıracak sonuçlara, beyinlerde ve yüreklerde daha sık rastlanır oldu.

Bugünün en önemli, en üretken, en aktif kesimi olma potansiyeline sahip olan 90'lı yılların gençliği; geçmişi, çeşitli siyasal dergilerin öznel aynalarından yansıyan biçimde ve çoğu kez maksatlı yönlendirmelerin etkisinde tanıdığı (gerçekte tanıyamadığı) için, oradan ders çıkarmak ve bugüne izdüşürebilme şansı da zayıf olmaktadır. Gençlik, en kolay, o dönemden kalma kadrolardan öğrenileceğini düşündüğü için; aynı zamanda söz konusu kadroların yanıtma çabalarına açık hale gelmektedir. Bugün yaygın biçimde rastlanan; geçmişi sahiplenme ve örnek alma yerine, geçmişten kaçma ve hatta bütünüyle kopma

eğilimlerinin ardında, kendi ihtiyaçlarını halkın ve dönemin ihtiyaçlarıymış gibi kitlelere sunan eski kadroların sorumsuzluğu yatmaktadır. Bu tür sorumsuz davranışlar, var olan negatif tablonun sorumlularını ve çıkış yollarını tanımlamayı da kolaylaştırıyor.

Örneğin bugün, gerek karşı devrim cephesinden, gerekse devrim cephesinin hâlâ içindeymiş gibi görünen ama çabasını, yapıcılık değil, yıkıcılık yönünde geliştiren kesimlerden devrimciliğin yüzlerce yıllık birikimine görülmemiş düzeyde bir saldırı sürdürülmektedir. İçinde buldukları her dönemde, pek çok dengeyi

ŞİMDİ KARANLIKLAR KORKUYOR BİZDEN

Hakan GÜZEL

dikkate almak ve devrimci zeminlere dair bilinçlerde ve yüreklerde eksilerin değil artıların sayısını çoğaltmak durumunda olan devrimci özneler, her zaman için dikkatli/ustaca hareket etmeye özen göstermelidir.

Madem ki bu ülkede devrim yapmak için yola çıkmışız, o halde bu iş için kaçınılmaz bir araç olan örgütün gereklerini doğru ve yeterli biçimde kavramak durumundayız. Kendimize arkadaş seçerken veya kendi dar çevremizde bir arkadaş grubu oluştururken kişisel ve hatta keyfi davranabiliriz. Ne var ki devrimci bir kimlikle hareket ediyor ve örgütlemek amacıyla insanlara gidiyorsak, ölçülerimiz keyfi olamaz. Gerçekte seçicilik özellikle devrimcilere has bir olgudur. Ancak, seçicilikten; kişisel ölçüler oluşturup, bunları örgütsel yaşama dayatmak anlaşılmalıdır.

Siz yıllarca, Devrimci Yol'un karar mekanizması içinde rol alacaksınız ve gün gelecek, ülkemiz devrimci yapılarına tanımlarken, "herkes şef kızılderili yok" diye yazı yazacaksınız!... (bkz. Geçmiş Aşabilmek, Oğuzhan Müftüoğlu) bu, salt ehlileşme de değildir. Devamında kişilik tanımlaması yapmamız gereken bir probleme işaret etmektedir. Bu nedenle, konuyu daha fazla zorlayıp şahısları tartışmak yerine; sahip olduğumuz devrimci perspektifin gereklerini yerine getirerek yanıt vermeyi tercih edeceğiz. Okurlarımız için söz konusu çevrelerin (ve kişilerin) yeterli bir açıklık kazandığına ve artık kimi kesimlerden gelen değerlendirmelere itibar etmemek için yeterli materyalin ve pratik verilerin oluştuğuna inanıyoruz.

Devrimci kaygıların yerini kişisel hesap ve kaygılar almış, ölçü kayması yaşanmış ve sisteme ait değerlerle devrimci değerleri ayıran çizgi belirsizleşmişse; orada rastlanacak hiçbir gelişmeye şaşırılmam gerekiyor. Bu nedenle yoldaşlarımız, "peygamber" sabırla gerçekleri açıklama ve doğru devrimci tutuma işaret etme görevini yerine getirmeye devam etmeli; ama eski yol arkadaşlarının sürekli olarak irtifa kaybeden seviyelerinden etkilenmek yerine, yüzünü yeni ilişkilere, yani halka dönmelidir.

Attığı adımdan bir kere bile tereddüdü olmamıştır "ölümsüzlerimizin". Ölümsüzleri ölümsüz kılan da, yaşam içerisindeki, tutarlı ve kararlı devrimci mücadelesidir. Hiç şüphesiz bu yol engebeli ve dolambaçlıdır. Ama bu yolun engebeli ve dolambaçlı olduğunu bildiği halde, devrimcilerin mücadeleyi sürdürmesi, ezilen ve sömürülen halklar içindir. Devrimciliğin en güzel tarafı, zafer için edilen yemindir. Yani halkımız için fethettiğimiz mutluluk, en güzel ve en cömertçe fedakarlığımızdır. Bizim mutluluk anlayışımız, insanları mutlu ederek mutlu olmaktır...

Mücadele içerisinde yoldaşların belli zamanlar içerisinde yalnız kalması onları geri düşürmemelidir. Aksine, daha fazla sarılmalıdır mücadeleye. Bu mücadele, salt devrimci mücadele diye algılanmalıdır. Buna yaşam mücadelesi de diyebiliriz. Zaten yaşam içerisinde tutarsızlık sistemin kokuşmuş mekanlarına götürür ve orada size istediği gibi biçim verir. Ama yaşamda tutarlılık sizi onurlu bir mücadeleye taşır. Bu onurlu mücadelenin güzelliğini algılayan insanlar dönmek isteseler de sistemin kokuşmuşluğuna dönemezler. Çünkü insan olmanın erdemini devrimci mücadele ile öğrenmiştir...

Yapılması gereken işleri gönüllülük temelinde (yani severek) yaparsak, o işten verimlilik elde edebiliriz. Ama isteksiz ve gönülsüz yapıyorsak zarar veririz. Bu zarar sadece kendimize değil; çevremizdeki ilişkilere de sıçrayacaktır. Bu nedenle, önce yapacağımız işin bilincine varmak ve bu bilince göre hareket etmek gerekir... İnsanlara değer vermek, insani duygularla hareket etmek bizim işimizdir. Ama insanlara değer vermemek, insanlara

güvenmemek sistemin o kokuşmuş mekanlarında biçim almış insanların düşünebileceği bir olgudur... Yaşamı dolu dolu yaşamak bizim işimizdir. Bizler asla yaşamla bağlarımızı kopartmamalıyız. Hayata küsmemeliyiz; hayata küsmek demek, kendimize küsmek demektir. Kendimizle her zaman barışık olmalı ve kendimize güvenmeliyiz. Hayata küserek egemenlerin ekmeğine yağ sürdüğümüzü unutmamalıyım. Hayata asıl küsmesi gereken onlardır. Çünkü, insan sevgisinden uzak, insani değerlerden uzak olan onlardır. Biz ise, hem insanlık mücadelesi veriyor, hem de halkların kurtuluşu için ve yoksulluğa karşı mücadele ediyoruz. Biz, yokluk içerisinde intihar etmez iken, onlar varlık içerisinde intihar ediyorlar. Demek ki bizi yaşama bağlayan faktör, çevremizdeki insani ilişkiler yani devrimcilerdir.

Sahte ve yalan olmayan her şey bize yakındır; ama, sahte ve yalansa dönüp onunla ilgilenmemek bile gerekiyor. Çünkü, bizim boşa harcayacak bir dakikamız bile yok. Yeter ki zamanımızı değerlendirmeyi bilelim ve en önemlisi isteyelim. Yine biz diyoruz ki bize 24 saat yetmeyecek; keşke 25. saat olsaydı. 24 saati boş geçirmedikimiz için, 25. Saati de boş geçirmeyeceğiz (yani yeni bir günü). Bir şeylerin kendiliğinden değişmesini beklememiz yanlış olur diye düşünüyorum. Şunu unutmamalıyım ki hiçbir zafer kolay elde edilmemiştir; kolay elde edilse zaten zafer olmazdı. Gerçek olan duygular gayretimizle yarattığımız duygulardır. Gerçek olmayan ise hiç düşünmediğimizdir.

Şimdi ise karanlıklar korkuyor bizden. Çünkü, gönlümüzden geçenleri beynimizin süzgecinden geçirirken her yer aydınlanıyor.

MARKSİZM HAVUZU, ÇOK İÇENLERİ DEĞİL DOĞRU İÇENLERİ DOYURUR

Bizler, yoldaşıktan söz ederken ve insanlar için mümkün olan en sıcak ilişkilerin tarifini yaparken; bir teli diğer teline uymayan, uyumsuz bir çalgının akordu için harcanan nafiye çaba gibi, her seferinde bizi başa götüren ve aynı şeyleri sil-baştan söyleten bir dikiştürmeyle karşı karşıya kalabiliriz. Sistem, ne denli sinmişse insanın benliğine, işimiz o denli zor demektir. Sadece söyleneni kavratmak değil, kavrananı uygulamak da bir problem olarak yansır. Kendisi, bir **güçler ve olumluluklar toplamı** olarak algılanan örgütsel yapı; tek tek her kişinin, söyleneni yapmamaktan veya eksik yapmaktan ötürü oluşturduğu ve bir toplam haline gelen gedikler nedeniyle, bir zayıflıklar toplamına dönüşebilir.

Devrimci kimliğin ve bunun fiili karşılığı olan devrimci yaşamın, hangi tarihsel kesitte ne türden görev ve sorumlulukları gerektirdiği; hangi sorun karşısında **kılıcın**, hangi sorun karşısında **hoşgörünün** tercih edileceği, Marksist klasiklerde, bir ansiklopedik kolaylık halinde bulunmaz. Diğer bir ifadeyle, Marksist klasiklerde her şeyin kesin karşılığını bulabileceğimiz bir "ne nedir?" köşesi yoktur. Ve hatta, sanıldığının aksine; Marksizm, her şeye yanıt veren bitirilmiş/tamamlanmış bir öğreti de değildir. Bu nedenle, Marksistler için yöntem sorunu büyük önem arzeder. Soyutlama yeteneğinin gelişkin olmadığı zeminlerde somut gelişmeler, insanı kontrolsüz biçimde sürükleyen bir rüzgara dönüşebilir. Veya geçmiş-bugün ve gelecek arasında tutarlı bir ilişkilenebilir ve hayatla kitabın alışverişinde akışkanlığı sağlamak olanaksız hale gelir.

Bugün solda, birakalım tek tek siyasal yapıları, aynı yapının farklı birimlerinde ve hatta tek tek öznelerinde bile, devrimciliği farklı kavramaktan ve yaşamı farklı yorumlamaktan kaynaklanan problemlerin yaşandığını; atomlarına ayrılan solda, atomlarına ayrılan örgütsel yapılara rastlanmaya başladığını ve bunun ardında bireyciliğin, özneliğin ve genel olarak düzene ait hastalıkların olduğunu teşhis etmenin tedavi için yeterli olmadığını, inanıyoruz ki her samimi göz görmekte-

dir. Bunun için bizler, asli olarak o samimi gözlere sesleniyoruz. Birilerinin sandığı gibi devrim, birkaç ay sonra olacak değil. Bu, öylesine uzun ve zorlu bir süreçtir ki, bugünün örgütsel öznelerinin yerini başka öznelere bırakması; bugünün güçlüsünün yerini bugünün zayıfının alması hiç de şartıca olmayacaktır. Bu nedenle kısa vadeli hesaplar, ucuz ilişkiler, ayaküstü yapılmış yakıştırma tespitler, birinin diğerini tamamlamadığı teorik tezler yerine; **soluğu** ile **yumruğu** arasında örnek bir uyum oluşturarak yürüyenlerin ördüğü teorik ve pratik zemine gözleri çevirmeli ve bu ülkede Devrimci Yolcu olmanın farkı gibi avantajları da görülmelidir.

Devrimci yaşam örneklerinde hemen hiçbir şeyin romanlardakine benzemeye başlaması ve **çekici** değil, **itici** görüntülerin oluşması, yine samimi gözlerin kendi kendine itiraf edebildiği gerçeklerdir. İşte bu samimi gözler, samimi yüreklere söz konusu görüntüleri taşıdığı anda, o yürekler belki sızlayacak; ama, geceleri bile **devrimcilik mesaisine** kalmanın gereğini ve aciliyetini farkedecektir.

Madem ki bu yol uzun, o halde işin başında sayılırız ve hemen hiçbir şey için "treni kaçırmış" değiliz. Neyi amaçlıyorsak ona ulaşabilmenin ve onun gereklerini yerine getirmenin şansına hala sahibiz. Dost ile düşmanı nasıl kesin çizgilerle ayırmak ve mesafeleri ona göre düzenlemek gerekiyorsa; yoldaşlığın ve üzerinde durulan örgütsel zeminin barındırdığı fark ve avantajlarda doğru tanımlanmalıdır. Bizlerden farklı yerlerde duran ve farklı bir dille kendini tanımlayan dost devrimci yapılar ile aramızdaki farkın; cezaevlerinde, **koşuş farkı** ve dışarda ise, **isim farkı** olmadığını öncelikle kendi yoldaşlarımız kavramak durumundadır. "Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır." diyerek, işi karikatürize edecek değiliz; ama, bilinmelidir ki hepimiz Marksizm havuzundan içiyor ve susuzluğumuzu oradan gideriyor gibi görünsek de, aslında ne aynı şeyi içiyor ne de aynı doygunluğa ulaşıyoruz. Çünkü Marksizm öyle bir havuzdur ki, çok içenleri değil, doğru içenleri doyurur.

Yani birilerinin, Marksizm havuzundan kana kana içiyormuş gibi görüldüğü halde, susuzluğunu giderememesi pekala mümkündür.

Bir diğer yanıltıcı tutum da önümüze gelen ideolojik-politik hatta ait yazılı ürünlerin zaten "bildik" şeyler olduğunu, bunların kimi kitaplarda veya Devrimci Yol dergilerinde yazılı olduğunu düşünmektir. Hayır yoldaşlar, önümüze gelen fikri gıda, başka hiçbir yerde yazılı değil. Evet, biz Devrimci Yolcuyuz ve Devrimci Yolun, gerek teorik gerekse pratik birikimi üzerine basarak bu aşamaya gelebildik. Ancak bu birikim, geçmiş dergileri bir daha açıp bakma zahmetine katlanmadan yorum yapan birilerinin sandığı gibi, koliyle eşya taşıyormuşçasına taşınmıyor. Böyle bir birikimin yegane ölçüsü ve garantisi, taşıyıcı kadrolardır. İşte bizler, böyle bir avantaja ve hatta onura sahibiz. Yoksa, bugün bizlerin sayfalar dolusu yazıp, ayrıntılandırıp örneklerle besleyerek bugünün dünyasına açıklık getirecek biçimde sunduğumuz yazıları, Devrimci Yol dergilerinde bulmak mümkün değildir. Pek çok konu, o günün gereği olarak, salt bir polemik halinde işlenmiş ve polemğin gerektirdiği sınırlılığa kalmıştır. Tabii bu gerçeği de yine ancak samimi gözler farkedebilecektir.

Bunların kitaplarda bulunduğu iddiasına gelince, aynı kitapları, her okuyanın bulunduğu yere varmadığını ve bizlerin çıkardığı sonuçları çıkaramadığını en iyi, solun içinde bulunduğu durum gözler önüne sermektedir. Eğer meseleye böyle bir perspektif ve duyarlılık içinde bakabilirsek, önümüze konan fikri gıdayı daha bir istekle ve öneminin farkına vararak alırız.

Marksizm güneşiyle yıkanmak, gölgelerden arınmaktır. Güneşi doğrudan alan mekanlarda aydınlık, göz kamaştırıcıdır; orada, gölgeye rastlanmaz. O halde, gölgeli veya loş görüntüler olarak addedebileceğimiz belirsizlikler, Marksizm güneşini doğrudan almıyor olmakla açıklanmalıdır.

ÖĞRENİRKEN EZBERE KAÇANLAR YAPARKEN TEKRARA DÜŞERLER

--Sınıflar mücadelesi, iniş çıkışları çok olan, uzun ve renkli bir yoldur. Bu yolda, belirli bir düzen dahilinde sıralamakta güçlük çekeceğimiz denli çok ve çeşitli olaylar vardır. Büyüklük veya önem açısından bile bir sıralama yapmak kolay değildir. Hele ki, farklı siyasal yoğunluklar için önem farklılığının söz konusu olması ve öznel kimi nedenlerin bu sıralamaya etki yapması işi bütünüyle karmaşıklaştırıyor. Bu nedenle, geçmişe dair bazı fiilleri içeren dokümanları elimize aldığımızda, bunu genel bir tarih bilgisi olarak kabullenmemiz, yer yer bizi yanılgıya düşürebilecektir. Buna neden olan asli etmen öznelliklerdir.

Koca bir tarihten seçilmiş kısa bir süreç veya tek bir olay, seçenin kanaatleri nedeniyle, tabii olduğu bütünün en önemli parçası ve hatta belirleyeni olarak algılanabilir. Örneğin Metris'ten mi söz edilecektir? Metris'in yıllara yayılan ve bütün devrimci yapıları çeşitli inceliklerdeki süzgeçlerden geçiren ve sonuçta her türlü deneyi başarı ile atlatarak eşine az rastlanır bir direncin örsünde kardeşleşmiş bir grup devrimci insanı Sibiryaya diye bilinen bölümde buluşturan süreçten söz edilebileceği gibi; bu koca sürecin herhangi bir kesitinden bir fiil cımbızlanarak öne çıkarılabilir. Veya aradan onyıllar geçtikten ve kimi gerçekler küllendikten sonra, yeni kuşağın o döneme uzanabilme araçlarının subjektif etkiye açıklık niteliğine de sığınarak; tarihi, "bir siyasal yoğunluğun resmi tarihi" haline getirmek mümkün olabiliyor. Bu türden yorumlarda, değerlendirme ve sonuç çıkarma yöntemlerinde öyle çok yanlış yapıyor, öylesine ilgisiz bağlantılar kuruluyor ki; bilimsel olması gereken bir yaklaşım, adeta şapkadana tavşan çıkartmışçasına gerçeklerden uzaklaşıyor ve bilimsellik özürü bir hal alıyor.

Bizler, kendi tarihimizi incelerken, kalkışlarımız gibi düşüşlerimizi de ele alıyor ve muarızlarımızın sorabileceği türden soruları kendimize soruyoruz. Üstünü örttüğümüz veya üzerinden atlattığımız hiçbir pratik yoktur. Biz,

bugüne dek tarihimize dair her gelişmeyi nedenleri ile beraber açıklamayı tercih ettik. Ne var ki, kimilerinin resmi tarihinde bizler, şu veya bu rolü üstlenmiş olarak gösterilebiliyoruz. Bu konuda yapabileceğimiz fazla bir şey yok. Birilerinin tarzını değiştirmeyi kendimize vazife edinecek veya üzerine bastıkları şişirilmiş zemine iğne batıracak değiliz.

80'li yılların ikinci yarısından itibaren sol içinde (bizler dahil) yaşanmış olan toparlanma çabalarına dikkat edilecek olursa, hemen hepsinde Metris'li kadroların önemli oranda olduğu görülür. Hatta bu gözlemi daha ileri taşıyıp, diyebiliriz ki bugün hemen her siyasal hareketin içinde ve en etkili konumda olan kadrolarda da aynı oran söz konusudur. Yani, ölüm orucuna katılmamış olmak, Metris'li kadroları tasfiyeciler eğilimlere sürüklememiş; aksine, devrimcilikte ısrarın mayası haline getirmiştir. Bunun da nedenini en iyi Metrisliler bilir. Her türlü reddin, itaatsizliğin, karşı-duruşun yıllarca tereddüt etmeden uygulanmış olması, o kadrolarda düşman bilinci gibi, devrimcilik ölçüsünü de doğru bir zemin üzerine oturtmuştur.

Birileri, kolayına -ve de işine- geldiği için, Devrimci Yol'da 1990'lı yıllarda ortaya çıkan tasfiyeciler eğilimi ile "Metris'teki tutum" (1984 Ölüm Orucu'na katılmamak) arasında bağlantı kurabilir. Hatta bu gelişmeyi, söz konusu nedenin kaçınılmaz sonucu olarak görebilir. Bunlarla, kitaplar ve dergiler boyu tarih tartışmaları yapacak değiliz. Ancak, yeni kuşağın "maksatlı" bir zemin üzerinde durmayan ve bağrında çeşitli olumlu nitelikler barındıran kesimi için birkaç hatırlatma yapmak ve bazı gerçeklere dikkat çekmek istiyoruz.

80'li yılların ikinci yarısından

itibaren sol içinde (bizler dahil) yaşanmış olan toparlanma çabalarına dikkat edilecek olursa, hemen hepsinde Metris'li kadroların önemli oranda olduğu görülür. Hatta bu gözlemi daha ileri taşıyıp, diyebiliriz ki bugün hemen her siyasal hareketin içinde ve en etkili konumda olan kadrolarda da aynı oran söz konusudur. Yani, ölüm orucuna katılmamış olmak, Metris'li kadroları tasfiyeciler eğilimlere sürüklememiş; aksine, devrimcilikte ısrarın mayası haline getirmiştir. Bunun da nedenini en iyi Metrisliler bilir. Her türlü reddin, itaatsizliğin, karşı-duruşun yıllarca tereddüt etmeden uygulanmış olması, o kadrolarda düşman bilinci gibi, devrimcilik ölçüsünü de doğru bir zemin üzerine oturtmuştur.

Belki biraz özel olacak; ama, merak edenler, Devrimci Yol'daki tasfiyeciler sürecin örülmesinde tasfiyecilerin İstanbul (yani Metris) kökenli kadrolardan nasıl yakındıklarını ve hemen hiçbirini bu sürecin öznesi haline getirememiş olmayı dert ettiklerini, küçük bir araştırma ile öğrenebilirler.

Bizler, Marksizm'in ne olduğunu, bu ülkede devrimcilikte ısrarın nasıl bir duruştan geçtiğini, bencillikten ve öznellikten arınmış, muhakeme özürü olmayan bir tarza en çok hangi kesimlerin yaklaşabildiğini göstermek ve gerek teorik gerekse pratik düzlemde öğretici olmak durumundayız. Yoldaşlarımız, buldukları her alanda böyle bir duruştan gereklerini yerine getirmeli, önelere tutulan "maksatlı" aynalardaki görüntülerin etkisine girmeden, yaratıcılığın en çok devrimcilere yakıştığını dosta da düşmana da göstermeli ve bunu yaparken, birilerinin oluşturduğu keyfi turnikelerden geçme zorunluluğu duymamalıdır.

Devrimci değerlerle beslenmiş algı gücü, doğru devrimci tutumun tayininde isabet oranını artırır. Bizler biliyoruz ki; ipi, kolaya kaçanlar değil, zoru göze alanlar göğüsleyecektir. Öğrenirken ezberle kaçanlar, yaparken tekrara düşerler; bizler Devrimci Yolcu'yuz, ne ezberin ne de tekrarin esiri olmayacağız.

TÜRKİYE'DE YAŞANAN KRİZİN VE BANKALARA YAPILAN OPERASYONUN DOĞRU ANLAŞILMASINI SAĞLAMAYA YÖNELİK SORU VE YANITLAR

Soru: Banka sektöründe gündeme gelen operasyon, kimlere karşı ve hangi amaçlarla sürdürülmektedir?

Yanıt: Sözü edilen operasyon, emperyalizm ile tam bir bütünlük içinde faaliyetlerini sürdüren ve emperyalizmin dayattığı kurallar içinde kalan kesimleri kapsamıyor. Daha çok, çeşitli yollardan sağladıkları kara parayı kendilerine sermaye yapmaya çalışan ve alıştıkları biçimde kontrolsüz, denetimsiz, kuralsız bir ekonomik yaşamı sürdürmeyi tercih eden kesimlere yönelik bir operasyon gözlenmektedir. Ancak, bu kesimlerin siyasal güçleri ve destekleri, ekonomik güçlerinin çok çok ötesinde. Operasyonu daha ileri düzeylere götürebilmek, ekonomik nedenlerle değil ama, siyasal nedenlerle çok zor görünüyor. Siyasal iktidar çok büyük bir açmazda. Bu dengeyi nereye kadar koruyabileceği de belirsiz.

Emperyalizmin Türkiye'de ipleri tümüyle ele geçirdiği düşünülürse, bu koalisyonun teklediği anda, yarım kalan işi tamamlayacak, başka bir yapılanmanın (!) oluşturulacağı açıktır. Bankalar düzeyinde sürdürülen operasyon, şu anda tek tek kişileri kurtarma operasyonundan çok, sistemi kurtarmaya yönelik bir operasyondur. Türkiye'de bankacılık sisteminin çok zayıf, öz kaynakları kısıtlı bir konumda olduğu biliniyor. Büyük tekel-lerin kontrolündeki birkaç bankanın dışında 50-60 bankanın çok kritik dengeler üzerinde ayakta kalabildiği biliniyor. Bu durumda, sistem içindeki en sıradan bir bankanın bile, bilinen ticari kurallar içinde "batması", tüm sisteme olan güveni sarsıp, yaşanacak bir panik ortamında tüm sistemi çökertebilir. Ve bu çok uzak bir olasılık da değildir. Zaten, devlet borçlanmalarının azalması nedeniyle, çoğu küçük banka batma sınırına gelmiştir.

Bu kritik denge bilindiği ve devletin, hiçbir bankanın gerçek anlamda batmasına izin vermeyeceği için açıkgozlere çok elverişli olanaklar yaratılmış oluyor. Ve bu kısır döngü sürekli devam ediyor. Aslında son operasyonlar, bu kısır döngüyü kırmaya da yönelik bir boyut içeriyor. Bu nedenledir ki geçen yaz İMF, 640 milyon dolar krediyi vermek için aylarca pazarlık yaparken bu kez bir çırpıda 10 milyar dolar vermeyi kabul etti. Ancak vadenin 1

yıl gibi çok kısa tutulması, Türkiye'yi çok sıkı bir markaj altında bulundurma isteğinin bir sonucudur.

Soru: Türkiye'de bankacılık sisteminin yabancı sermayeye açıldığı ve büyük emperyalist bankalar için avantajlı bir konumun oluştuğu söylenebilir mi?

Yanıt: Yakın zamana kadar Türkiye'de bankacılık alanında yabancı sermayeye oldukça önemli kısıtlamalar vardı. Ve bankacılık, neredeyse devletin denetimindeydi. Ancak, günümüzde diğer alanlarda olduğu gibi bankacılık alanında da yabancı sermayeye büyük olanaklar sağlandı; tahkim yasası kapsamına bile alındı.

Artık Türkiye'de bankacılık, eline 3-5 kuruş kara para geçenin, devlete borç vermek ve köşe dönmek için girdiği bir alan olmayacak. Emperyalist tekellerin denetimindeki büyük bankalar, bankacılık sektöründe yer almak için büyük çabalar sarfediyor. Özellikle özelleştirilecek olan Ziraat Bankası, Halk Bank,... gibi büyük devlet bankalarının ihalesinde bu tekeller oldukça iddialı görünüyor. Citibank daha şimdiden BDSF (Bankacılık Destekleme ve Sigorta Fonu)'a devredilen bankalardan 2-3 tanesini almak için başvurmuş durumda.

Soru: Türkiye'de yaşanan son krizin niteliği nedir? Bu krizden hangi tavizler verilerek çıkmıştır?

Yanıt: Siyasi iktidarlar üzerinde tam bir otorite oluşturan emperyalizm, onların hareket alanını neredeyse tümüyle yok etti. Çok kaba bir onay mekanizmasından başka bir işlevleri yok.

İMF, Türkiye'deki işlevi gereği, bir yandan emperyalizme bağımlılığı pekiştirirken, diğer yandan sistemi önlenemez kriz ve sorunlardan kurtarmayı hedefliyor. Ancak, yaşanan son krizde ekonomik zorlamalardan çok siyasal sorunlar etkili oldu. Ve bu anlamda yaşanan suni bir krizdi. Yaratılan bu suni krizden, emperyalizme çok büyük tavizler verilerek çıkıldı. Bu tavizlerin başında, büyük devlet bankaları ve THY'nin, Telekom'un özelleştirilmesi, tarım kesimine ve küçük esnafa sağlanan sübvansiyon ve desteklerin kesilmesi (bu kesimleri destekleyen bankaların "görev zararlarının" karşılanmaması ve en kısa zamanda özelleştirilmesi çabası), tarımda

taban fiyat belirleme politikasından vazgeçilmesi gibi kararlar geliyor. Göstermelik dahi olsa, serbest oya dayalı seçimlerin yapıldığı bir ülkede, mevcut siyasal partilerin en önemli oy kaynağını oluşturan köylülük ve küçük esnafa yönelik bu denli radikal kararları kolay kolay hiçbir siyasi parti alamaz. Alsa bile, uygulamada çok zorlanır. 70-80 yıllık kazanımları yok olacak kesimlerden çok güçlü siyasal tepkilerin gelmesi kaçınılmazdır. Ülkemiz için, yüzbinlerin katıldığı köylü eylemleri hiç de uzak görünmüyor.

Soru: Dünyada, siyasal taleplerin kabul ettirilmesinde ekonomik araçların daha sıklıkla kullanıldığı gözleniyor. Bu bağlamda Türkiye'de krizin bilinçli olarak derinleştirildiği söylenebilir mi?

Yanıt: 2000 yılı egemen sınıflar açısından ekonomik yönden olağanüstü bir iyimserlikle başladı. Ekonomik göstergelerde bu denli iyimserliği haklı kılacak hiçbir veri yokken, tüm sorunlar olduğu yerde duruyorken, bu iyimserlik tümüyle siyasal odaklardan (iç ve dış) pompalandı. Hatta sendikalar bile bu iyimserlik havasına çekilmeye çalışıldı; büyük oranda da başarılı. Ancak, her şey iyi gidiyormuş gibi görünürken başlayan "bankalar" ve "kara para" operasyonu ile bu iyimserlik tümüyle ortadan kalktı. El konulan bankaların durumları 1-2 yıldır biliniyordu; el konulması da an meselesi. Ülkedeki kara paranın boyutları, kaynakları, yöneldiği yatırım alanları yıllardır biliniyordu; isimler bile ortalıkta dolaşıyordu. Bu kadar aleni olan şeylere karşı başlatılan oldukça sınırlı bir operasyonun, tüm iyimserlik havasını ortadan kaldıracak kadar önemli sonuçlara yol açması pek doğal değil. Tam da bu dönemde İMF'ye üçüncü niyet mektubunun sunulmak zorunda kalınması ve verilen tavizler (aslında "verilmek zorunda kalan" demek gerekiyor. Özellikle MHP'nin tabanını eritebilecek bir politikaya razı olmak zorunda kalması bunun göstergesidir.) bunalımın suni olarak abartıldığı görüntüsünü veriyor. Tam da aynı günlerde bir yabancı araştırma kuruluşunun Türkiye hakkında hazırlanmış olduğu karamsar rapor bu açıdan dikkat çekicidir.

ÇAĞIMIZ HALA "EMPERYALİZM VE

Gerek emperyalizmin genel niteliğine dair, gerekse de Avrupa Birliği'ne ve emperyalizmin muhtemel yönelimlerine dair yapılan tartışmalar, çok geniş bir yelpazede sürmekte ve zaman zaman meselelerin emperyalizme güzelleme yapma noktasına vardırıldığı görülmektedir. Bizler, birilerine cevap vermek veya polemik yapmaktan çok, var olan kafa karışıklığı ve yöntem çökmesi karşısında, meseleye doğru bir perspektifle yaklaşmanın gerektirdiği duruşu ve bu duruşun görüş mesafesinde olması gereken ana eksenleri tanımlamaya çalışacağız.

Bilindiği gibi, gelişmelerin fotoğrafını çekmek, bu gelişmelerden doğru sonuçlar çıkarmak için yeterli değildir. Aynı görüngülerden yola çıkan insanlar farklı sonuçlara varabilirler. Örneğin, 19.yüzyılda İngiltere'de işçi sınıfının büyümesi ve Fransa ile girilen savaşlar esnasında rastlanan kıtlık, sıkıntı ve sefalet; Malthus tarafından nüfusun artış oranı ile açıklanırken; sosyalizmin öncülerinden William Godwin, söz konusu sefaletin sebebini özel mülkiyetin varlığında bulmuştu. Malthus, emekçilere cinsel ilişkide bulunmamalarını, evlenmemelerini, çocuk doğurmamalarını öneriyordu. Godwin'e göre ise, toplumsal yapıyı yeniden düzenlemek gerekiyordu.

Mevcut görüngülerden yanlış sonuçlara varmak, çözümü yanlış yerde aramayı da beraberinde getirir. Bugün AB ile girilen ilişkilere ülkemizin demokrasi sorununu çözecek bir işlev yüklemek de bir muhakeme ve yöntem sorununun varlığını gösterir.

ABD'nin ve batılı emperyalist ülkelerin dünya coğrafyası üzerinde rastlanan hak ihlalleri karşısında her zaman aynı tutumu takınmadıkları ve bir çifte standardın söz konusu olduğu bilinmektedir. Bu çifte standardın kaynağında yatan gerçekler incelendiğinde, emperyalist ülkelerin, hak ihlallerine nereye kadar ve hangi ilişki dengeleri içinde karşı olduğu görülür. Örneğin, sisteme karşı duruşunda merkezkaç eğilimler taşıyan ve emperyalist ülkelerin yeterli ekonomik ilişki içinde bulunmadıkları ülkeler, sürekli olarak mercek altında tutulur ve haklarında raporlar hazırlanırken; ilişki içinde bulunulan ülkelerdeki ihlaller, ya

dikkate alınmaz ya da göstermelik tepkilerle geçiştirilir.

Dikkat edilirse, dünyanın pek çok ülkesinde "kirli savaş"lar, ABD tarafından desteklenmekte ve oradaki vahşet bir sorun olarak görülmemektedir. Yani, Suudi Arabistan'da insanların kafası koparılırken rahatsız olmayan ve o rejime destek sunanlar; Libya, Suriye, Irak, vb. ülkelerdeki hak ihlallerinden rahatsız olmaktadır(!). Gerçekte hak ihlallerinin hiçbir türüne, ilke ve geleneklerin çiğnenmesine ve hatta uyuşturucu ticaretinin yapılmasına karşı olmayan ABD'nin (emperyalistlerin) tek ölçüsü, çıkarlarına hizmettir. Eğer uyuşturucu ticaretini elinde tutuyorsa; eğer mevcut iktidar, kendi çıkarları ile gelişmiyorsa; ihlal grafiğini yükselten yerel iktidara destek vermekte bir sakınca görmezler. Örneğin, ABD Senatosu'nun 2000 Haziranında

İşte tam da bu noktada yanılgılar başlamaktadır. Tekelci burjuvazinin kendi ekonomik-siyasal gücünü artırmak ve tekel dışı kesimleri tasfiye etmek için gündeme getirdiği çeşitli işlevsiz demokratik bazı değişimler abartılarak, devrimcilerin demokratik hedeflerinin/taleplerinin yerine konmaktadır. Tüm devrimci değerler ve birikimler bu uğurda feda edilmektedir.

Kolombiya'ya 1 milyar dolar yardım yapma kararının arka planında sözünü ettiğimiz türden hesaplar bulunmaktadır.

Uluslararası sermayenin istikrarlı ve güvenli ortamlar istediği, yatırım için istikrarı şart koştuğu bilinmektedir. Uluslararası finans kuruluşlarının ve sermaye sahiplerinin sık sık dillendirdikleri "istikrar"ın, gerçekte sermayenin azami karı elde etmesinin önündeki engelleri kaldırmak anlamına geldiği bilinirse; bunun aynı zamanda halka yönelik hak ihlali ve şiddet anlamına geldiği de anlaşılmış olur. Örneğin, bir ülkeye petrol şirketi mi girdi? O ülkede sebep olacağı çevre felaketine karşı muhalefetin oluş-

maması için baskı yapılmasını, önlem alınmasını ve ucuz işgücü imkanlarının yaratılmasını ister. Bunun için gerekiyorsa, **Burma**'da olduğu gibi yerli halkı zorla çalıştıracak; **Mobil** ve **Shell** şirketlerinin **Peru**'da yaptığı gibi çıkarları için kabilelerle çatışacaktır.

Bağımlı ülkelere, nükleer santral, siyanürle altın arama, atıkların depolanması, vb. yöntemleri yakışık gören uluslararası tekeller, insan yaşamını ve doğal hayatı tehdit ederken; insan haklarını gözetemeyen değil bastırın konumunda olmaktadır. İnsan hakları ve demokrasi dağıtıcısı imajıyla anılan AB veya ABD'ye bakıldığında kendi toplumlarına da insana yaraşır bir hayat sunmadıkları görülür. Sadece AB sınırları içinde 50 milyon insanın yoksulluk sınırında yaşadığı resmi verilerce doğrulanmaktadır. Aynı ülkelerde istatistikler, insan hakları ihlallerinin sürekli artış halinde olduğunu göstermektedir. AB standardının nasıl bir standart olduğu, bu verilere bakılarak değerlendirilmelidir.

Kürt sorununda demokratik çözümü emperyalist ülkelerden beklemek de söz konusu ülkelerin duruşuna dair kavrayıştaki yanılgıya dayanmaktadır. Bu türden bir beklenti içinde olanlar, aynı ülkelerde benzer sorunların çözümüne yanaşmadığını, halkların kendi kaderini tayin hakkına şiddetle karşı çıktığını ve azınlık haklarının kültürel haklarla sınırlı tutulduğunu ya görmemekte, ya da görmek istememektedir.

ÇAĞIMIZ HALA "EMPERYALİZM VE PROLETER DEVRİMLER ÇAĞI"DIR

Emperyalizm olgusunu doğru ve yeterli biçimde kavrayan, çağın karakterini belirleyen temel öğelerin neler olduğunu bilimsel verilere dayandırabilen bir yaklaşım için, 21. Yüzyıl'da da isabetli değerlendirmeler yapmak ve ön açıcı kararlar almak zor olmayacaktır.

Emperyalizmi "sosyalizmin arifesi" olarak değerlendiren, 20.Yüzyıl'la beraber "emperyalizm ve proleter devrimler çağı" nitelemesini yapan; emperyalizmi tanımlarken, dünya ölçeğinde rol oynayan uluslararası tekelci kapitalist birliklerin varlığından söz eden Lenin; bugün karşılaştığımız gelişmelere

PROLETER DEVRİMLER ÇAĞI'DIR

kaynaklık eden sistemin karakterini ortaya koymuştur. Dünya ölçeğinde yaşanmakta olan gelişmelerin, ne türden bir değişimi ifade ettiğinin anlaşılabilmesi; emperyalizmin doğru anlaşılabilmesi ile doğrudan ilintilidir. Elbette ki değişim vardır ve devam edecektir. Ne var ki geçmişte emperyalizmi doğru kavrayan devrimci bir zeminde bulunup, bugün için değişimi, **çağın karakterinin değişmesi** olarak algılayanlar ve 21. Yüzyıl'ın da "emperyalizm ve proleter devrimler çağı" olduğunu göremeyenler; bilmelidir ki gerçekte temel bir değişime uğrayan biza-tihi kendileridir.

Yeni bir yüzyıla girmişken, geriye dönüp bakanların neler göreceği, yani 20. Yüzyıl'ın mirasının ne olduğu, basılan zemine ve bakılan yere göre değişir. Ancak, diyebiliriz ki, meseleye tarihsel devamlılık ve bilimsel gerçekler açısından bakanlar için, 20. Yüzyıl'ın en önemli gelişmesi 1917 Ekim Devrimi'dir. Eğer toplumlara, tarihsel materyalizmin ilkeleri açısından yaklaşacaksak, gelişmeye karakterini veren temel dinamiği görmek durumundayız.

Ekim Devrimi, ezenlerle ezilenler arasındaki çatışmanın tarihte ilk kez gerçek anlamda bir toplumsal devrimle sonuçlanmış olması itibarıyla, nitelik belirleyici bir gelişmedir. Meseleyi bu şekilde değerlendirenler için, 21. Yüzyıl'ın müjdesi de farklı olmaktadır. Diğer bir ifadeyle, geçmiş yüzyıldan alınan miras ile gelecek yüzyılın bağrında yatan müjde arasında kopmaz bir bağ vardır. İnsanlığı, sömürüye ve sınıflı toplum biçimine razı etmeye çalışanlar; Ekim Devrimi'nden kalıcı sonuçlar çıkarılmasından ve örnek alınmasından büyük korku duyar ve kapitalizmin devamlılığına işaret eden tüm şarlatanlıkları, bilimsel veriler olarak sunarlar.

Çağın karakterini belirleyen, iktisadi ilişkilerdir. "Emperyalizm ve proleter devrimler çağı" tanımlaması da çağın karakterine uygun olarak yapılmıştır. Bu tanımlama işçi sınıfının gelişmişlik düzeyine bağlı olarak değişen bir tanımlama değildir. Bugün için de sistemin yansıttığı nitelikler, tekelci kapitalizmin nitelikleridir. Kimi öğelerin 20. Yüzyıl'ın başına oranla daha net olarak ortaya çıkması, daha etkili olması, çağın niteliğini

değiştirici gelişmeler değildir. Aksine, emperyalizmin sermaye ihracı, hegemonya, rekabet, pazar alanlarının paylaşılması, vb. niteliklerinin artarak sürdüğü görüldü. Yani 21. Yüzyıl için de "emperyalizm ve proleter devrimler çağı" tanımlamasını yapmak doğru ve gereklidir.

80'li yılların sonunda, eski Sovyet Cumhuriyetleri'nin dağılması sebebiyle, sosyalizme dair oluşan soru işaretlerini değerlendiren ve insanlığın karşısına alternatif bir proje ile çıkma hesapları yapan emperyalistler sahneye "küreselleşme" kartını çok yeni bir olguymuş gibi sürdüler. Gerçekte ise küreselleşmeye, insanlık tarihi boyunca defalarca ve çok çeşitli biçimde tanık olunmuştur. İlk çağdan bu yana çeşitli imparatorluklarda, dinlerde, emperyalizmin veya faşizmin yayılma hamlelerinde küreselleşmeye rastlanmıştır. Aynı zamanda, sınıfsız, sömürsüz; barış ve kardeşliğe dayalı bir dünya hayali insanlık tarafından 5000 yıldır kurulmakta ve bu beklenti, çeşitli dönemlerde pek çok kişi veya yapının vaatlerine konu olmaktadır. İnsanları etki altına almak ve peşinden sürüklemek için bu tür vaatlerde bulunanların yanında, gerçekte insanlığın bu düşünüyü gerçek kılan veya bu konuda somut adımlar atan sadece devrimciler (sosyalistler) olmuştur. Bir peygamberin bile benzer motifler kullanması, insanları etkide bırakmak ve kendi etrafında toplamak içindir. Ama, Paris Komünü'nde somutlanan ve insanlığı gerçek özgürlüğe taşıyacak olan ideallerin sosyalizmden başka uygulanabilme zemini/koşulu yoktur.

AVRUPA BİRLİĞİ EMPERYALİZMDİR; HER TÜRLÜ BÜTÜNLEŞME ÇABASI REDDEDİLMELİDİR

Günümüzde emperyalist kapitalist sistem için globalleşme-küreselleşme eğilimi belirgin bir biçimde ortaya çıkıyor. "Yeni dünya düzeni", bu eğilimi güçlendirerek, gelişiminin önünü açacak tarzda biçimleniyor. Mal ve hizmetlerin dünya genelinde özgürce pazarlanması anlamına gelen bu gelişme, emperyalist ülkeler/tekeller arası rekabet ve gelişmelerin-çatışmaların ortadan kalkması anlamına gelmiyor. Tersine, bu

çelişmeler giderek şiddetleniyor. Bu çelişmenin giderek daha çok su yüzüne çıkmasının nedenlerinden biri de devrimi yapmış ülkelerde sosyalizmin sürekliliğinin sağlanamamış olması ve kapitalizmin alternatifsizmiş gibi bir görüntü vermesidir. AB de büyük oranda bu gelişmelerin-çatışmaların bir sonucudur. Dünyanın pazar olarak yeniden paylaşımı sürecinde daha geniş bir pazarı kontrol edebilmenin bir aracı olan Avrupa Birliği'nin, kendi sınırları içinde emeğin çok daha yoğun bir biçimde sömürülmesinden, tekeller tarafından belirlenen fiyatların çok daha yukarıları tırmandırılabilmesinden; AB'ne üye olmayan ülkelere gelen ucuz ürünlere konulan yüksek oranlı vergilerin AB sınırları içinde egemen olan tekellerin pazarlarını koruma amacından başka bir işlevi yok.

Ekonomik alanda yoğunlaşan sömürüye karşı, siyasal düzeyde hareket alanları büyük oranda daraltılıyor. Sözde ulus devletlerin, ekonominin temel işleyişi

Burjuvazinin, uyum yasaları çerçevesinde gerçekleştirmeyi düşündüğü değişiklikler ekseninde oluşan tartışmalardan yararlanmak ve bu tartışmaları gerçek bir demokratikleşme çabalarının bir parçası haline getirmek, kabul edilebilir bir durumdur. Ne var ki tekelci burjuvazinin önerdiği sınırlı yasal değişimlerle yetinme kolaycılığı, ilerici değil gerici bir tutumdur. Kâğıt üzerinde yazılı bir ifade olmaktan öte hiçbir anlamı olmayan bazı demokratik hakların ise, gerçekte kullanılması/hayata geçmesi mümkün olmayacaktır. Kendi çalışan işçisine 125\$ aylık ücreti yeterli gören bir siyasal yapının, işsizlik sigortası gibi sözde demokratik hakları (uyum gerekçesiyle gündeme getirilen diğer haklar dahil) işlevsel kılmaması beklenmemelidir.

ile ilgili alanlarda önemli bir fonksiyonu yok. Tüm yetkiler ellerinden alınmış durumdadır. Emekçilerin taleplerini karşılayacak hiçbir merci mevcut değil. Tekeller ise farklı ülkelerdeki birimlerini bile birbirleri ile korkunç bir rekabete sokuyor. "En az kârlı olan tesisleri kapatma" tehdidi sürekli gündemde tutuluyor. AB'nin genel ilkeleri ve işleyiş kuralları tek tek ülkelerin halklarının beklentilerinden ve tercihlerinden tümüyle bağımsız durumdadır. Seçimlerle değişen siyasal iktidarın uygulamaları neredeyse farksız olmaktadır.

Emperyalizme bağımlı bir ülkenin (ve ülkemizin) AB ile bütünleşme sürecinde emperyalizm ile girilen ilişkiler daha da boyutlanacak, organik bütünleşmeyi de içeren tarzda gelişecektir. Bu bütünleşme sürecinde asıl eksen AB sermayesi ile çok daha önceden bütünleşmiş olan teknelci burjuvazi olacaktır. Toplum, tümüyle teknelci burjuvazinin talepleri doğrultusunda yeniden şekillenecektir. Bu şekillenme, yeniden yapılanma (ya da uyum yasaları!) teknelci burjuvazinin **ekonomik alanda sahip olduğundan çok daha büyük siyasal güce** sahip olmasına yol açacaktır. Bu durum, özellikle teknel dışı burjuva katmanların, tümüyle tasfiyesini; onların dayandığı oldukça geniş bir kitlenin-oy potansiyelinin- siyasal alanda etkisizleştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu doğrultuda, özellikle ülkemizde, demokratik devrimini tamamlamamış olmasından kaynaklanan ve pre-kapitalist öğelere siyasal alanda önemli işlevler veren yapı tasfiye edilecektir.

İşte tam da bu noktada yanılmalar başlamaktadır. Teknelci burjuvazinin kendi ekonomik-siyasal gücünü artırmak ve teknel dışı kesimleri tasfiye etmek için gündeme getirdiği çeşitli işlevsiz demokratik bazı değişimler abartılarak, devrimcilerin demokratik hedeflerinin/ taleplerinin yerine konmaktadır. Tüm devrimci değerler ve birikimler bu uğurda feda edilmektedir.

Teknelci burjuvazinin kendi egemenliğini pekiştirmek için gündeme getirdiği, bazı demokratik değişimlerin, devrimci hedeflerle paralelleştirilmesi-denkleştirilmesi eğilimi oldukça geniş bir sol(!) kesimi etkilemektedir. İdeolojik olarak sol düşünce ile bağlantılarını uzun zaman önce kesmiş olmalarına rağmen, bunu ifade etmede zorlanan kesimler, teknelci burjuvazinin bu eğilimlerine sıkı bir şekilde sarılmış durumdadır. Bu konuda doğru tavır koyabilmek için teknelci burju-

vazinin söz konusu hamlelerinin arka planı ayrıntılı biçimde görülebilmelidir. Bilindiği gibi günümüzde toplumdaki siyasal-sosyal bilinç düzeyi, egemenliğin sürdürülebilmesinde iktidar sahiplerini farklı seçenekler aramaya zorluyor. Özellikle teknel dışı burjuva katmanlar tasfiye edilmekte, onların siyasal dayanakları ortadan kaldırılmakta ve bazı demokratik açılımlar gündeme getirilebilmektedir. Köylülerin sendikalaşması eğilimi ve buna sağlanan destek, bir örnek olarak verilebilir. Benzer şekilde, ana dilde eğitim yaygınlaştırılarak kapalı aşiret ilişkisinin çözülmesi ve bu yolla teknel dışı burjuva katmanların köylülük üzerindeki ideolojik baskısı kırılmak isteniyor.

Burjuvazinin, uyum yasaları çerçevesinde gerçekleştirmeyi düşündüğü değişiklikler ekseninde oluşan tartışmalardan yararlanmak ve bu tartışmaları gerçek bir demokratikleşme çabalarının bir parçası haline getirmek, kabul edilebilir bir durumdur. Ne var ki teknelci burjuvazinin önerdiği sınırlı yasal değişimlerle yetinme kolaycılığı, ilerici değil gerici bir tutumdur. Kâğıt üzerinde yazılı bir ifade olmaktan öte hiçbir anlamı olmayan bazı demokratik hakların ise, gerçekte kullanılması/hayata geçmesi mümkün olmayacaktır. Kendi çalışan işçisine 125\$ aylık ücreti yeterli gören bir siyasal yapının, işsizlik sigortası gibi sözde demokratik hakları (uyum gerekçeyle gündeme getirilen diğer haklar dahil) işlevsel kılmaması beklenmemelidir.

Çeşitli konularda sınav vermekte olan ülkemiz devrimci hareketinin pek çok sorununun olduğu bir gerçektir. Bu sorunlardan bazıları, egemen sınıflarla toplumdaki tutucu kesimlerin tercihlerinin değişimi ile kolaylıkla aşılabilecek, güçlü maddi temelleri olmayan sorunlardır. Bu tür sorunların bir kısmı AB süreci ile kolaylıkla aşılabılır. **Ancak, devrimci hareketin tüm sorunlarına AB sürecinin sağlayacağı olanaklarla (!) çözüm aramak, çözümsüzlüğe mahkum olmaktadır.**

Ülkemizde demokratik devrimde itici rol oynayan temel görevlerden bazıları, AB süreci ile bir çözüm yoluna girmiş görünüyor. Örneğin inanç özgürlüğü alanında, devletin ve egemen sınıfların tek mezhep tercihi neredeyse terk edilmiş durumdadır. Ancak benzer bir kolaycılığın, Kürt sorununda yaşanması beklenmemelidir. Kürt sorununu, emperyalistlerin sıkıştırarak istediği "kabul edilebilir bir bireysel farklılık" çerçevesi ile aşmak mümkün değildir. Sorunun

bugüne kadar oldukça uç noktalarda gündeme gelmesi ve karşılıklı olarak karşılaşılan sorunların büyüklüğü asıl sorunu gölgelemiş görünüyor. Ancak, her şeyin yeni bir düzlemde, yeniden ortaya çıkması uzak değildir. Sonuçta, Ortadoğu coğrafyasında kendi kaderini tayin hakkı elinden alınmış, özgürlüğe susamış bir Kürt halkı vardır. Bu gerçeklik, üstü örtülemez bir olgu olarak yeni biçim ve dengelerle gündeme gelecektir.

AB'nin olumsuz etkilerinden biri de kültürel boyutta olacaktır. Kültür, öncelikle aynı coğrafyada yaşayan insanların ürettiği bir değerler bütünüdür. AB sürecinde tamamen farklı coğrafyalarda yaşayan insanların kültürel değerleri üzerine yeni bir ortak kültür sentezlemek tümüyle olanaksızdır. Bu durumda ortaya çıkacak olan, kapitalizmin insanlara enjekte ettiği, kapitalizmin gelişimine denk düşen değerlerle örtüşen bir kültür olacaktır. AB, ülkemiz açısından zaten yaşanmakta olan kültürel yozlaşmanın daha da hızlanması anlamına gelecek ve toplumların, yüzyıllardır ürettiği tüm insani değerlerin, vahşi kapitalizmin bugünkü çıkarlarına feda edilmesi gündeme gelecektir.

AB biçimindeki bütünleşmelere enternasyonalizm atfında bulunmak, bu konudaki demagojik söylemlerden biridir. Kısaca hatırlatmak gerekirse; işçi hareketi, ulus kavramından bağımsız, onun ötesinde hedefleri/amaçları olan bir harekettir. Ancak işçi sınıfının ortaya çıkışından itibaren ulusal çitler burjuvazinin pazarlarını ayırdıkları gibi işçi sınıfını da birbirinden koparmış ve gerektiğinde birbiriyle savaştırmıştır. Ulusal çitlerin ortadan kalkması genel olarak işçi sınıfının yararına değildir. Enternasyonalist eğilimlerin kendiliğinden ortaya çıkmasına neden olmasa da bu eğilimlerin yaygınlaşmasına engel de değildir. Gelişmiş kapitalist ülkelerin kendi aralarındaki ulusal çitleri kaldırması karşı çıkılacak bir sorun değildir. Ancak, **emperyalist-kapitalist sistem içinde yer alan ülkelere yeni sömürge ülkelerde durum oldukça farklıdır.** Bu ülkelerin emperyalist-kapitalist sistemden kopuşları, sistemle olan bağların gücü ile ters orantılıdır. Bu bağlar arttıkça, kopuş zorlaşmaktadır (Leninist Devrim Teorisi, bugün için hala geçerliliğini sürdüren bir teoridir)

AB süreci gibi ülkemizin emperyalist-kapitalist sistem ile bağlarını pekiştiren her türlü çaba, daha başlangıçta reddedilmelidir.

KADINA DİYALEKTİK BAKIŞ

Murat ÇETİN

Yeni insan tarihe (ekonomik, sosyal, kültürel vb.) toplu bakışla yaratılabilir. Burjuvazi, her şeye olduğu gibi tarihe de durağan olarak bakar. Gelişmeler, üst üste değil, yan yana sıralar. Örneğin bir ağaca baktığında onun gövdesini, yapraklarını ve dallarını varsa meyvesini görür. Onun için, karşısındaki ağaç budur. Ağacın geçmişine de geleceğine de böyle bakar. Toplum için de, aynı şeyler geçerlidir. Bugün nasıl zenginler ve yoksullar varsa geçmişte de hep var olmuş, gelecekte de var olacaktır. Aileye bakışı da böyledir. Aile deyince, Ana, Baba ve çocukları algılar, geçmiş ve gelecek içinde aynı aile yapısının mevcut olduğunu söyler. Kadının her yönden kocasına bağlılığını bu yolla kullanır ve onu aile tabutluğuna canlı canlı gömer.

Yeni insan bugün içinden geçtiğimiz süreci, sadece bir kesit olarak görmelidir. İnsanlık ne geçmişte bu durumdaydı ne de gelecekte böyle kalacaktır. Her şeyin olduğu gibi tarihin de kendi hareket yasaları vardır. Yeni insan yaratmak gibi bir sorunumuz varsa, geçmişi iyi anlamamız gerekir; bu, gelecek içinde yol alırken bize ışık tutacaktır.

Kadın ve erkek arasındaki biyolojik farklılıktan yola çıkarak, cinsler arasında herhangi birinin üstünlüğünü savunmak yanlış. Antropologlar yaptıkları araştırmalarda ilkel topluluklarda (günümüzde yaşayan topluluklar da dahil) ilişki biçimlerinin değişiklikler gösterdiğini saptamış; kimi kabilelerde kadının üstünlüğü varken, kimilerinde eşit haklar bulunuyordu. Örneğin Engels'in "Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni" adlı kitabında bahsettiği Antropolog Morgan, Amerikan yerlilerini incelerken kadının toplum içindeki üstün rolünü ortaya koyuyordu. Hatta kimi antropologların yaptığı araştırmalarda kadının etkin rol üstlendiği kabilelerde erkekler pasif roller alıyordu.. Günümüzde Hindistan'da ve Afrika'da iki kabilede bu durum saptandı. Tüm bunlar gösteriyor ki cinsler arasındaki üstünlüğü belirleyen fizyolojik farklılıklar değil, topluluğun üretim yapısıdır.

İlkel Komünal Toplumda Kadın-Erkek İlişkileri;

Diyaletik ve Tarihsel Materyalizm insanın tarihini incelerken yaşanan toplumsal dönüşümler çerçevesinde birbirinin devamı, kesin çizgilerle belirlenmemiş, yalıtık olmayan bölümlenmeler yapmış ve insanlığın ilk tarihsel aşamasını yabanilik (ilkel komünal toplum) aşaması olarak belirlemiştir.

Kabuklu ve kabuksuz yemişler ve bitki kökleriyle beslenmeye başlayan insanlık dik yürüyüş ve emeğin (alet)

ortaya çıkmasıyla hayvandan kesinlikle ayrılıyordu. Su kıyılarında balık tüketimi ve ateşin bulunması, iklim sonucu yer (barınak) sorununu çözmüş, kullandıkları aletlerdeki gelişmeyle (sopa, taş, mızrak, ok ve yayın kullanımı) et tüketimi hız kazanmıştır. Cinsler arasındaki ilişkinin ilk aşaması "kandaş-aile'dir." (kuşaklar kendi aralarında evli sayılıyor) yabanilik döneminin ileriki aşamalarında "ortaklaşa aile" ("kadınlarla erkeklerin ortaklaşa birbirlerine sahip oldukları aşama, bu aşama da kardeşler arası ilişki yasaklanmıştır") ortaya çıkmıştır.(1) Yabaniliğin bir başka özelliği de ortak yaşamalarıdır. Tüm yiyecekler, barınak ve aletler ortaktır. Başlıca besin maddeleri bitkiler olduğundan ve genellikle kadının toplayıcılığıyla gensin tüketim ihtiyacı karşılandığından büyük önem ve değer veriliyordu. Ayrıca çocukların soyu baba belli olmadığından, anaya göre belirleniyor; böylece bu döneme Anaerkil aile yapısı damgasını vuruyordu.

Köleci Toplumda Kadın-Erkek İlişkileri;

Barbarlık, çömlükçülüğün ortaya çıkmasıyla başlar. Orta aşamasında hayvanların evcilleştirilmesi, yenebilecek bitkilerin ekimiyle, yapılar da kerpiç ve taş kullanımı görülür. Yukarı aşamada, demirin eritilip dökümü ve yazıya geçişle birlikte en üst noktasına ulaşmıştır. Büyük imparatorluklar kurulmuş, ticaret ve mülkiyet ilişkileri gelişmiş yine tefecilik görülmeye başlanmıştır. Çoban halklarda hayvanlar evcilleştirilip sürüler oluşturulmaya başlandığında, özel mülkiyet de gelişti. Kadın, ev işleriyle ilgilendiği için; erkek, mülkiyeti elinde topladı. Bu durum, cinsler arası ilişkilerde de etkili olmuş, ev eşyaları kadına kalırken sürüler erkekte kalıyordu; böylece üretim araçlarından yoksun olan kadın, iki-başlı aile sayesinde çocukların babalarının mülkiyetinden yararlanmasını sağlıyordu. Sonuçta analık hukukundan babalık hukukuna (ataerkillik) geçiş kadının büyük tarihsel yenilgisi oldu.

İki başlı aile (bir erkekle bir kadını az çok uzun bir süre birbirine bağlayan evlenme biçimi) barbarlık aşamasına damgasını vurdu. Evlilik bağı iki tarafça da kolaylıkla çözülebilir ve çocuklar geçmişte olduğu gibi yalnızca anaya ait olulardı. Gens içinde evlenmenin yerini başka genslerden evlenme aldı.

Köleci toplum döneminde servetini çoğaltan erkek, çok-karılı olarak yaşardı. "Romalılarda familia aile anlamında değil; famulus=evcil köle anlamındadır. Familia bir tek erkeğe ait bulunan kölelerin bütünü demektir"(1) Köle

emeğine dayanan köleci toplumda özgür köylüler de toprakları ellerinden alınarak köleleştirildi. Zanaatçılar da benzer duruma düşünce köle ayaklanmaları baş gösterdi, bunun yanı sıra savaşlar yenilgilerle sonuçlanmaya başladı; en sonu, büyük köleci imparatorluklar yıkılıp yerini küçük devletçiklere bıraktı. Böylece feodal toplum doğuyordu.

Feodal Toplumda Kadın-Erkek İlişkileri;

"Üretim ilişkileri senyör'ün (derebeyi) toprak üzerindeki mülkiyet hakkı ile serf (köylü) üzerindeki sınırlı mülkiyet hakkında yatar."(1) Serfin emek zamanında serf kendisi için, ek emek zamanında ise senyör için çalışıyordu. Senyör, böylece, ortaya çıkan ürüne toprak rantı (angarya, aynı ve para rant) biçiminde el koyuyordu.

Köleci toplumda görülen iki-başlı evlilik de yavaş yavaş yerini tek-başlı evliliğe bırakıyor, yalnızca erkek karısını boşayabiliyordu. Geçmişte olduğu gibi evlilik büyükler tarafından kararlaştırıldığından, bireysel cinsel aşkın kalıntıları da öldürülüyordu. Evlilik doğal koşullar altında değil, iktisadi koşullar üzerine kurulmuş ilk aile biçimi oldu. "... Bu yolla hetairizma (orospuluk, fuhuş) denen, erkeklerin evlilik dışı ilişkileri geliştirdi. Başlangıçta köleler kullanılmamasına rağmen zamanla özgür kadınların profesyonel fuhuşu da görüldü. Erkekler böylece kadın üzerinde zafer (baş eğdirme) kazanmış ama mağluplar erkeklerin bu zaferini eş aldatmayla kutlamışlardır. Bu iki biçim (hetairizma ve eş aldatma) iktisadi temele dayanan evlilikler de (sevgiyle değil büyüklerin zorlamasıyla kurulan) yönetici sınıfları esir almıştır..."(1)

Kapitalist Toplumda Kadın-Erkek İlişkileri;

Tarımdaki tekniğin gelişmesi, bilimsel buluşlar, zanaatçılığın ilerlemesi, hayvancılığın ilerlemesi, coğrafi keşifler (halkların sömürgeleştirilmesi) yoluyla tefeci ve tüccar sermayesi yoğunlaşmış meta üretimi artmış, büyük atölyelerin (elbirliği, manifaktür ve fabrikanın) doğuşuyla burjuvazi tarih sahnesinde boy göstermiş ve kendi sonunu hazırlayacak olan proletaryayı da yaratmıştır. Proletarya, İngiltere'de, komünal topraklarda yüzyıllardır ekim yapan küçük köylülüğün topraklarının devlet eliyle büyük feodallere peşkeş çekilmesiyle (zorla ya da kanunlar çıkarılarak) topraklarından sökülüp atılması ile topraksız kalmış köylülerin şehirlere akın etmesi ya da çevrelerindeki manüfaktürlere girip çalışmaya başlamasıyla, zamanla küçük zanaatçıların dükkanların

iflaslarıyla ve orta köylülüğün de bitirilmesiyle katlanarak büyümüştür. Şehirlerde toplanan bu gruplar, fabrika sistemine başlangıçta ayak uyduramamış; lümpen proletarya (dilenciler, hırsızlar, fahişeler, vb.) büyümüş, buna karşılık krallar ve kraliçeler kapitalistlere işçi bulabilmek için yasalar çıkarmıştır. "Örneğin 17. Ve 18. Yüzyıllarda üç gün herhangi bir işte çalışmamış olanlar serseri, aylak, hırsız olarak nitelendirilmiş, kızgın demirle vücutlarının çeşitli yerlerine damgalar basılmış, aynı suçta işlediklerinde hapis, dayak gibi uygulamalara maruz bırakılmış bu da fayda etmeyince asmaya başlamışlardır..."(2)

Kapitalizmin doğuşundan itibaren kadın ve çocuk emeği sömürülmüş, düşük ücretle 15, 16 kimi işkollarında daha da fazla çalışma saatleriyle azgımlaşan sömürü, 5-6 yaşındaki çocukları da servet uğruna fabrikada çalışmaya mahkum etmiş, yaşam sınırı 30-35'e kadar düşmüştür. Çocuk emeği üzerindeki sömürü başlangıçta yetimhanedeki çocukların şehir dışındaki manüfaktür atölyelerinde zorla, dayakla çalıştırılmasıyla başlamış, zamanla kriz zamanlarında iş bulma zorluğu çeken proleter ailelerin çocukları da bu duruma zorlanmış, çocuk emeği giderek yaygınlaşmıştır. İşçi sınıfı bu duruma örgütlenerek karşılık vermiş, iş saatlerinin azaltılması, çocukların çalışma yaşlarının yükseltilmesi, kadınların çalışma saatlerinin düşürülmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi talepleri gündeme getirmiş, sendikalar vasıtasıyla eylem, grevler, gösteriler örgütlenmiştir. Başka ülkelerde de yaşanan tüm bu gelişmeler karşısında işçi sınıfı boş durmamış; Fransa'da (1830, 1848, 1871), Almanya'da (1848), Avusturya'da(1848), İtalya'da ve daha pek çok ülkede ayaklanmalarla karşılık vermiştir.

Burjuva evlilik sınıf durumu üzerinde yükselmiş, eşlerin dışında kararlaştırılan bir evlilik biçimi olmuştur. Bu evliliklerde ilişki en pis fuhuş'a dönüşür. Engels, "... burjuva evliliklerde eğer kadın alelade orospudan ayrılıyorsa bunun tek nedeni, vücudunu bir ücretli gibi parça parça kiralamayıp, bir köle gibi bir seferde tamamen satmasıdır."(1) der.

Proletaryada erkek üstünlüğünün korunması için mirasçılara geçecek mülkiyet bulunmaz. Eşler arasında en tutkulu aşk ve en keskin bağlılık da olsa, proleter ailesi, artık tek-eşli biçimde bir aile değildir. "... Bundan ötürü tek eşli ailenin ayrılmaz yoldaşları orospuluk ve eş aldatma çok silik biçimde görülür. Kadın boşanma hakkını gerçekte yeniden elde etmiştir. İlişki çekilmez duruma geldiğinde ayrılma daha kolaydır çünkü aralarında bölüşemeyecekleri ya da kaybedecekleri pek fazla şey yoktur. Miras kalacak bir şeyleri bulunan sınıflarda boşanma çok daha zordur."(1)

Kadın-erkek arasında, daha önceden bize miras kalmış bulunan eşitsizlik hiçbir zaman, kadının iktisadi baskı altında oluşunun nedeni değil, sonucudur. Evlilikler açık ya da gizli, kadının evsel köleliği üzerine kurulmuştur.

Emperyalizm Döneminde Kadın-Erkek İlişkileri;

1860'lı yıllarda kapitalist rekabet tekel denemelerini getirmiş (ilk önce Fransa'da) başlangıçta kapitalistlerin kısa süreli birliktelikleri 20.YY'ın başlarında kalıcılaşmış, böylece Emperyalizm dönemine girilmiştir. Küçük kapitalist işletmeler tasfiye edilerek yerine büyük tekeller, tröstler, sendikalar ve karteller kurulmuş; bu durum işçi sınıfını da kaynaştırmış, sınıf hareketini büyütüştür. 1917 Ekim Devrimi'yle yeni bir çığır açılmış, peşinden Doğu Avrupa, Kore, Çin, Vietnam, Küba vb. devrimler emperyalist bloktaki gedikler açarak onların çehresini değiştirmeye zorlamıştır. İşsizlik sigortası, çocuk parası, ücretlerde göreliselme ve sosyal yardımlar yaparak, yükselen devrimci dalgayı en azından kendi ülkelerinden uzak tutmaya çalışmışlardır. Diğer taraftan da gerek savaşla, gerekse işbirlikçi iktidarlara silah, asker ve ekonomik yardım sağlayarak karşı koymuş; bunun yanında her türlü olanağını karalama kampanyalarına yöneltmiş; filmler, kitaplar, televizyon, radyo, vb. iletişim araçlarıyla halkları ideolojik bombardımana tutmuştur. Burjuvalar, kendi yalan biçimlerine insanları özendirmiş, her türlü ahlaksızlığı normal hale getirmeye çalışmıştır.

Kapitalizmin saltanatını sürdürebilmesi için en ideal birim ailedir. Modern konutlar ailelerin birbirlerinden yalıtık, kendi içine kapanık yaşayabileceği biçimde düzenlenmiştir. Kapitalistler neden çekirdek aile yapısını tercih etmişlerdir;

* Ücretli çalışanların işgücünü yeniden üretebilmesi için en elverişli yapı ailedir.

* Ev kadınları ekonomik kriz dönemlerinde alınan tasarruf önlemlerinin hemen hissedilmesini önler. Eşlerin iş dönüşü rahatlamaları için daha fazla çaba gösterirler. Ev ekonomisi daha kötüye gittiğinde daha ucuza alışveriş için daha çok zaman ve emek harcarlar, böylece eşlerin krizi görebilmesi ya da hissedebilmesi daha uzun sürer.

* Pazarın genişlemesi, ihtiyaçları kolektif değil bireysel ihtiyaçlar durumuna getirir. Reklam, aileler arası rekabeti körükleyerek tüketimi artırabilir. Örneğin x komşunun neden renkli televizyonu var da bizim yok; veya y komşu tam otomatik çamaşır makinesi almış biz neden almayalım gibi.

* Çocukları sisteme hazırlayan ilk eğitim de ailede verilir.

* Bir grev sırasında ailesini gözünün önüne getiren işçi greve katılmayı istese de çoğu zaman vazgeçer

* Evdeki, çalışma koşullarından memnun değilsek ilk düşündüğümüz, bazı işleri komşumuzla birlikte yapmak değil, işi kolaylaştıracak yeni aletler satın almaktır. Örneğin evdeki herhangi bir marangozluk işi için, diyelim ki testere lazım; komşudan istenmez de gidip satın almır. Belki o testere çok uzun yıllar bir daha işimize yaramayacaktır.

* Başkalarına hizmet için varolmayı ve boyun eğmeyi ailede öğreniyor kadınlar. Ev işlerini, bulaşığı, çamaşırını, çocuk bakımını öğreniyor, kısaca hizmetçilik için ailede eğitiliyor kadınlar.

Kapitalistler kadının konumu konusunda çatışır. Bir kısmı, kadının ucuz işgücüne ihtiyaç duyarken, diğer bir kısmı (genellikle erkeklerin çalıştığı işkolları) kadınların yalnız beslenme ve barınma karşılığında erkeklerin işgücünü yeniden üretmesi (fiziksel ve moralmen) için ihtiyaç duyarlar.

Ailenin korunması erkeklerin çıkarına uygundur. Ailede erkeğin kadın üzerindeki hakimiyeti söz konusudur. Bir erkek için aile, bakımının sağlandığı yerdir. Bir anlamda ailede işçi-işveren ilişkisi yaşanmaktadır. Erkekler işyerlerinde çocuk gibi davranılır, çoğu kez anlamını bilmedikleri işler yapmak (işin parçalarına bölünmesi gibi) zorundadırlar. Çalışan işçilerin çoğu ün ve saygınlık kazanma olanağına sahip değildir. Üstlendikleri evin reisi rolüyle bu açık kapatılır. Karısı, işyerinde yıpranan ego-sunu doyurmak zorundadır.

Emperyalizmin gelişkin olduğu ülkelerde çekirdek aile modeli kapitalistlerin işlerini tam göremedi. Tekeller arası rekabet pazar sorununu dayattı. Tüketimi artırma ihtiyacı, yeni bir şeyler yapmalarını zorladığı noktada artık paylaşacak pazar da kalmadığından çözümsüzlük kendini dayatıyordu. Tam da parçalanmış çekirdek aile modeli imdatlarına yetiştirdi. İsveç'te evlilik dışı doğan çocukların oranı %54'e kadar yükseldi, İngiltere'de %25, Almanya'da %30 ve ABD'de %15 düzeyinde ve bu oranlar her geçen gün artıyor. Emperyalistler için parçalanmış aileler ne anlama geliyor;

* Ailenin bölünüşü yeni pazarlar açacaktır. Çünkü her ayrılan eşin kendine yeni bir ev kurması gerekiyor bu da aynı ürünleri satabilecekleri yeni bir Pazar anlamına geliyordu. Örneğin yeni konutlar, televizyonlar, buzdolapları, kanepeler, mutfak araç ve gereçleri vb

* İdeolojik bombardımana tutulan birey, önceden aileden güç alarak ayakta durabiliyordu, şimdi aile yıkılsa da çevreye (sisteme) değil kendine zarar veriyor. Örneğin Türkiye'de bunalıma girenlerin intihar oranlarındaki anormal artış, alkol bağımlılığındaki yükseliş, içki tüketimindeki artış (içki tüketiminde dünya üçüncüsü) uyuşturucu tüketimindeki artışlar vs.

* Burjuvazi kendi yaşam biçimini kitlelere empoze ederek fuhuş ve eş aldatmayı yaygınlaştırıp toplumun uyuş-

masını, yozlaşmasını ve çürümesini artırıp, toplumsal tepkileri nötralize etmeye çalışıyor. Burjuva ailelerde evlilik iktisadi temellerde kurulduğundan bu yaşam tarzı onlarda pek boşanmaya yol açmazken proleter ailelere empoze edilen bu yaşam tarzı karşılıklı güvensizliği artırdığından ve iktisadi olarak da pek paylaşmakta zorlanacakları mülk olmadığından boşanma oranı artmaktadır. Örneğin sosyete de eşler danışıklı (reklam için) birbirlerini aldatmakta oldukları halde pek nadir boşanırlar.

* Reel sosyalizmin çözülüşüyle burjuvazi, işçi sınıfına verdiği ödünleri geri almaya başlamış, ekonomik yönden yük olmaya başlayan aile yapısında dağılma oranı artmıştır. Örneğin belli standartlarda alışan Avrupa ülkelerindeki proleter aileler, işten atılmalar ve sosyal hakların da geri alınmaya başlanmasıyla çöküşe, dağılmaya başlamışlardır.

* Parçalanmış ailedeki eşler burjuvazi için yedek işçi ordusunu güçlendirmiş ve ücretleri aşağıya çekmelerini kolaylaştırmıştır.

* Emperyalistler kârın büyük olduğu yarı ve yeni sömürge ülkelere sermayelerini kaydırmış, böylece kendi ülkelerinde işsizlik artmış bu da ailenin çözülmesinde rol oynamıştır.

* Kadınlar yaptıkları işi ek kazanç ya da ek uğraş olarak gördüklerinden, iş koşullarının düzeltilmesi amacıyla pek ender bir araya gelip örgütleniyorlar. Erkeklerin yapmayı reddettikleri işleri yapmaya zorlanmalarına karşı (kasiyerlik, sekreterlik, vb.) direnmiyorlar. Ayrıca niteliksiz, tek düze, yükselme şansı olmayan işlerde de çalıştıklarından çok düşük ücretlere de razı oluyorlar.

* Boşanma sonrası çocuk veya çocuklar genellikle kadında kaldığından pek çok onur kırıcı işte ses çıkarmadan ya da zorunluluktan çalışabiliyor.

Tüm bu olumsuzluklar sefaleti, o da halk içinde kıpırdanmaları getiriyor. Burjuvazi bunları bastırabildiği, uyuşturabildiği, istediği kanallara akıtılabildiği sürece uygulamaya devam edecektir. Kapitalist üretimin temeli anarşidir. (kapitalizm ürettiği metanın ne kadarını tüketileceğine bakmaz, pazar kaldırdığı kadar hatta daha da fazla üretir, sonuçta kriz doğar) Dolayısıyla tüm bu riskler varolsa da kapitalizmin sonunu getirecek olsa da o, sömürü ve talanını sürdürür.

Kapitalizmin kadını getirdiği yer uçurum kenarıdır. Binlerce yıldır süren cinsler arası mücadelenin getirdiği sorunların çok daha fazlasını kapitalizm 200 yıl gibi kısa bir sürede katlayarak aşmış, kadını metalaştırmıştır. (eşya gibi alınır satılır hale getirmiş) Toparlarsak, kapitalizmin kadına layık gördüklerini şöyle sıralayabiliriz;

* Fuhuş; Asya (özellikle uzak doğu) ülkelerinde 6-7 yaşlarında çocuklar Avrupalı ve Amerikalı zenginlere (kapitalistlere) bakirelikleri karşılığı satılıyor. Kapitalistler o kadar rezilleşmişlerdir ki

çocukların yaşı ne kadar düşerse fiyatları o kadar artıyor. 6-7 yaşlarında fuhuş'a sürüklenen çocuklar (ya aileleri tarafından para karşılığı satılıyor ya da ailelerinden kaçırılıp Avrupa genelevlerine pazarlanıyorlar) 25-30 yaşına gelmeden ölüyorlar.

* Toplumsal cinnetten en çok zararı kadın ve çocuklar görüyor. Aile içi şiddet kadını insanlıktan çıkarıyor. Bunalıma giren erkek, acısını karısından ve çocuklarından çıkarıyor.

* Sokağa çıkan kadın her an cinsel tacize (sözlü ya da fiziksel) uğruyor ya da bu risk altında psikolojik bunalıma, gerginliğe sürükleniyor.

* Toplumsal yozlaşma kadın ve çocuklara tecavüz olaylarını artırıyor.

* Kadının ev içinde (dört duvar arasında) hapis hayatı yaşaması, çevreden soyutlanması, bunalıma itilmesi artıyor.

* Erkeğin her türlü kapisine katlanmak zorunda kalıyor.

* Dinsel ve Toplumsal ahlakın kadının baskı altına alınması üzerine kurulması. ("Kızını dövmeyen dizini döver" gibi.)

* Çocukların bakımının kadınlar üzerine yıkılması

* Ev işlerinin kadının üzerine yıkılması.

* Cinsler arası ilişkilerin soysuzlaşmasıyla her iki cinsin de farklı arayışlara sokulup hemcinsleriyle ilişkilerin özendirilmesi, ya da bu insanların tamamen dışlayarak toplumsal linçe kalkışılması.

Sosyalizm'de kadın;

Peki ne yapmalı? Bu gidişe dur demeyecek miyiz? Bunu nasıl yapacağız? Tüm bu sorunların hemen çözülemeyeceği ortadadır. Binlerce yılın biriktirdiği, neredeyse kördüğüm ettiği kadının kurtuluşu sorunu bir çırpıda ya da sihirli bir değnekle dokununca çözülebilecek türden değildir. Yapılması gereken; ilk önce yumak haline gelmiş, birbiri içine geçmiş bu sorunun ucunu bulup düğümleri tek tek çözmeye başlamak. İpin ucunu bir kez bulduk mu kimi zaman ağır ağır kimi zaman hızla hareket ederek sorunlar yumağından kurtulabiliriz.

İpin ucu diyalektiktir. Tarihsel diyalektiği izleyerek sorunun başlangıcına (kaynağına) ulaşabiliriz. İlkel komünel toplumun dağılıp sınıfların ortaya çıkmasına yol açan sürecin temeli özel mülkiyete dayanır. Öyleyse yapılması gereken süreci tersten kavrayıp, üretim araçlarının toplumsal mülkiyete geçirilmesinden sonra karı-koca ve çocuklara dayanan aile toplumunu iktisadi birimi olmaktan çıkar. Çocukların bakımı ve eğitimi bir kamu (komün) işi olur. Toplum, meşru ya da gayri-meşru tüm çocukların bakımını üzerine alır. Böylece iktisadi ve toplumsal açıdan özgürleşen kadını sevdiği erkekle yaşamaktan alıkoyan ne kalır.

Özel mülkiyetin yıkılıp, toplumsal mülkiyetin yerleşmesine dayanan sistem kadın-erkek arasındaki uzlaşmaz karşıtlığı yok etmez, tersine, kadın-erkek arasındaki savaşımın üzerinde yapılacağı alanı ilk hazırlayan odur. Yani toplumsal mülkiyete geçişle kadın-erkek arasındaki mücadele ya da kadının ayağa kalkışı bitmez, ama buna olanak sağlayacak zemini kadına sağlar. Herkese sağlanan iş olanağı sayesinde kadın eve hapsedilmekten kurtulup toplumsal üretimdeki yerini alır. Sağlık ve eğitim hizmetleri ücretsiz ve herkesi kapsayacak şekilde genişletilebildiğinde, kadının ayakta kalabilmesinin olanakları artacaktır. Eğitimin halklaştırılması, kadının itildiği cehalet kuyusundan başını uzatıp dünyayı tanınmasına, hiç kimseden bir eksigi olmadığını hatta fazlasının (yüreği) bile olduğunu kavramasına yardımcı olacaktır. Ev aletlerinin işlevleri kollektifleştirilmeli ve kişisel mülkiyet durumundan çıkarılması sağlanmalıdır. Bu nasıl sağlanacak? İlk önce kapitalizmin insanları birbirlerinden yalıtım için tasarladığı ev ya da daire tipleri terk edilip apartmanda yaşayan komşular dahi birbirlerini tanyamaz hale getirilmiştir) yerine işçi siteleri yapılacak, bu sitelerin içinde tüm ailelerin tüm ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmış ortak yemekhaneler, çamaşırhaneler, kreşler, saunalar, sinema, tiyatro, toplantı salonları vs. yapılacak; kadının üzerine yıkılan ev işleri, çocuk bakımı ve daha birçok konu toplumsal işbölümüyle çökecek, kadına kendini yenileyebilmesi için zaman yaratılacaktır.

Tüm bu örnekler ve yöntemler çoğaltılabilir, genişletilebilir Hayatın bize sunacağı yeni olanaklar çerçevesinde bugünden göremediğimiz daha pek çok imkan ve olanağı yaşam bize gösterecektir. Özel mülkiyetin terk edilip toplumsal mülkiyete geçilmesi mücadele ister. Kapitalistler rahatlarının bozulmasını istemez. Binbir çeşit hokkabazlıkla topladıkları servetlerinin toplum tarafından ellerinden alınması işlerine gelmez. Üretim araçlarının toplumsallaştırılması süreci, küçük çatışmalar ve büyük savaşlar sonucu gerçekleşecektir.

Kadınlar bu süreci sırtlayacaktır. Birincisi, buna en çok ihtiyacı olan kadınlardır. İkincisi, kapitalizmin soysuzlaştırmasına en çok direnen ve en az etkilenen yine kadınlardır. Gelecek, kadının ayağa kalkıp mücadeleyi omuzlamasıyla kazanılacaktır. Gelecek, kadının ellerinde yükselecek, özgürleşen kadın, özgür geleceği yaratacaktır.

Dipnotlar:

1 - Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni (F. Engels)

2 - Kapital-I (K. Marks)

FİLİSTİN KAZANACAK

FİLİSTİN'DE NE OLUYOR?

Filistin'de yaşanmakta olan gelişmeler, bu güne kadar ertelenen, fakat artık ertelenemez hale gelen "doğal" sorunların bir sonucudur.

İsrail'in Lübnan'ın güneyinde oluşturduğu güvenlik kuşağından çekilmesiyle, sınırları doğrudan bir saldırıya açık hale geldi. Bu sınırların güvenliğini İsrail'in sağlayabilmesi oldukça zor görünüyor; böyle bir çaba, her geçen gün artan biçimde yeni kayıplara sebep olacaktır.

Bugüne kadar büyük oranda ABD tarafından kontrol edilen FKÖ (ve Arafat) giderek, zaten çok sınırlı olan siyasal gücünü yitiriyor. İşgal altındaki topraklarda radikal dinci gruplar siyasal insiyatifi almış durumdadır. Bu koşullarda, ne işgal altındaki topraklarda ne de Güney Lübnan sınırında "güvenlik" sorununu FKÖ ve Arafat ile çözmeye çalışmanın anlamı olmadığı biliniyor. FKÖ ve Arafat'a vaadedilen "bağımsızlık" ile önemli bir siyasal kredi açılmış oldu. Bu da bölgede siyasal tansiyonu biraz düşürdü. Ama bağımsızlığın gerçekleşmemesiyle bu süreç bitti.

İsrail'in güvenlik sorunu nasıl sağlanacak? Bu, gelişmeler üzerinde en etkili rol oynayan faktörlerden biridir. ABD ve İsrail bu noktada İsrail'in güvenliğini doğrudan kendileri sağlama yerine -ki bu bölgede büyük çaplı askeri çatışmalar anlamına geliyor- bir taşeronla havale etmeyi düşünüyorlar. Bölgede böyle bir taşeronluğu üstlenebilecek tek güç olarak da Suriye görülüyor. Esad sonrası dönemde tüm dengelerin tam olarak oturmadığı, pek çok ekonomik ve siyasal sorunun yaşandığı Suriye'ye böyle bir misyon dayatıla-

cak gibi görünüyor. Gelineen noktada Arafat'ın radikal dinci gruplar üzerinde bir insiyatifi oluşturabilmesi mümkün değil. Böyle bir insiyatifi ancak Suriye oluşturabilir.

Sırbistan savaşında nasıl ki Miloseviç, Rusya aracılığı ve ABD'nin Rusya'ya sağladığı olanaklarla "teslim" alınabilmişse, benzer bir süreç Ortadoğu ve Filistin için de düşünülüyor. Ariel Şaron'un binlerce asker ile Mescid-i Aksa'ya gelişinin başka bir anlamı yok.

BİR HASTALIK GİBİ YAYILAN TESLİMİYET VE EHLİLEŞME EĞİLİMİ FİLİSTİN'DE DE VARLIK GÖSTERMEKTEDİR

Filistin coğrafyasında eşsiz direnişlerle bir mücadele tarihi yazılırken, bu mücadelenin yanında her dönem; uzlaşmanın ve teslimiyetin de çeşitli tonlardaki rengine tanık olunmuştur. Bugün "barış" adı altında yürütülmekte olan uzlaşma ve teslimiyet hamlelerinin ardında emperyalizmin doğrudan rolü vardır.

Emperyalizmin Ortadoğu'daki kanlı eli İsrail, yer yer emperyalistleri de kızdıran bir keyfilik içinde hareket ediyormuş gibi görünse de gerçekte hemen hiçbir tutumu, emperyalist politikalara rağmen değildir. Emperyalizmin dünya ölçeğindeki politikaları ve buna bağlı olarak

Ortadoğu'ya dair hesapları, boş hamleler üzerinden değil, **asli yönelimler** üzerinden tahlil edilebilirse; Ortadoğu satrancına vakıf olabilmek daha olanaklı hale gelir.

Dünyanın hiçbir köşesinde kontrol dışı bir hareketin kalmasını ve itirazsız bir hegemonyayı temenni

eden emperyalistler, zor yolu ile bükemedikleri bilekleri, farklı araçlar kullanarak etkisiz kılmaya çalışmaktadır. Bunun bir yolu "barış" masalarında hareketlerin içini boşaltmak, satın ve teslim almak ise; diğer yolu, emperyalist kültürün ayaklara ve ruhlara dolanarak hareketi çarpıklaştıran niteliğini etkili kılmaktır. Bireyciliğin, bencilliğin, kâr hırsı ve köşe dönmeçiliğin beslenerek büyütüldüğü emperyalist yönlendirme ortamlarında; kollektivizm, gelecek fikri, kurtuluş umudu, kendine güven özel olarak aşındırılır ve "dünya değişse ne fark edecek?" hiçliğinin solunduğu bir oksijensizlik hali egemen kılınır. Zaten emekçiler için en büyük tehlike, kendi gücünden kuşku duymak ve kurtuluş inancını yitirmektir.

Emperyalizm ve işbirlikçisi rejimlere karşı en büyük tehdit, planlı/örgütlü mücadeledir. Planlı mücadelenin en büyük düşmanı ise, gelecek duygusunun yok edilmesidir. Emperyalizmin yukarıda sözünü ettiğimiz niteliklerini yok saymak ve emperyalizmin bir ülkeye girişine olumluluk atfetmek, bırakalım devrimciliği, sağlıklı bir beyne ve muhakeme yeteneğine sahip olmakla bağdaşmayacak bir durumdur.

Eylül ayının son günü Filistin'de yaşanan bir olay, ders almaya açık insanlar için çok şey öğretecek nitelikteydi. Televizyon kanallarının ayrıntılı biçimde verdiği olayda; İsrail askerleri sık sık yaptığı gibi yine Filistin halkı üzerine, ellerindeki her çeşit silahtan ateş kuzmaktadır. Yoldan, çocuğu ile geçmekte olan bir Filistinli baba kendini çocuğuna siper ederek bir köşeye çöker; ama kendini de çocuğunu da kurşunlardan koruyamaz; çocuğu, kendi ellerinde can verir. Gerçi TV kanalları bu olayı "hangi taraftan geldiği belli olmayan kurşunlarla vuruldu" diye verdi. Ve belki kimileri TV'deki o birkaç saniyelik görüntülerden sonra "lanet" yağdırdı. Ama o lanetler bile çoğunlukla, hedefi tanımsız biçimde ağızdan dökülmektedir.

Filistin'de acı üstüne acı yaşanırken, gerçek suçlular çeşitli çabalarla, yöntem ve araçlarla kamufle edilmektedir. Ortadoğu halklarının düşmanı Siyonist İsrail kadar, direngen ve savaşçı Filistin halkının damarlarına yıllardır "barış" zehrini zerketmeyi kendine vazife edinen Arafat(lar) da suçludur. Bu, dünya ölçeğindeki teslimiyet ve ehlileşmenin Filistin kesitindeki görüntüsüdür. Türkiye kesitinde neler görüldüğünü ise, hep beraber izliyoruz. Sınıflar mücadelesi ve uzlaşmazlık penceresinden bakıldığında söz konusu görüntüler, çok daha net bir hal alacaktır.

Sınıflar mücadelesinde edilgenlik, teslimiyet ve boynu büküklük nedenli kötüyse; iradecilik, başkaldırı ve boyun eğmezlik o denli iyidir. **İnsan onuruna hiçbir koşulda leke düşürülmemesi gerektiği bilinciyle hareket eden ve böyle bir duruşu kurtuluşa taşıyan yolu, bilimsel bir öğreti ışığında döşeyen devrimciler; yeryüzü coğrafyasının her köşesinde yaşanabilecek başkaldırı ihtimalleri ile ilgilidir.**

Empyrializme ve işbirlikçilerine atılan her taş, bir anlam taşır ve

dikkate değerdir. Bu bağlamda Filistin'de, küçücük avuçlarda büyüyen taşlar, en modern silahlara bile bir meydan okumadır. Ne var ki, mevcut tüm haklılığa ve başeğmeziğe rağmen, varolan direnişin niteliği özgürlük için yeterli ve hatta uygun değildir. "Uygunluk" özellikle hareketin önderliği ile ilintilidir. **Doğru devrimci bir önderlik tarafından yönlendirilmeyen kalkışmalar, haklı olsalar da özgürlükle sonuçlanmaz.** Ne yazık ki, Filistin'deki intifada da kimi dostlarımızın yakıştırdığı gibi "Leninist öngörüye tam bir uygunlukla, devrimci yönde geliyor" değildir.

FİLİSTİN'DE ÖZGÜRLÜĞE "CİHAT" ÇAĞRILARI İLE DEĞİL DEVRİMCİ BİR YOLDAN ULAŞILACAKTIR

Bilindiği gibi FKÖ'nün tüm dünyada önemli bir siyasal güç olarak tanındığı dönem, Lübnan'da üstlendiği ve mücadeleyi sürdürdüğü dönemdir. Bu dönemde, işgal altındaki topraklarda önemli bir askeri ve siyasal hareketlilik yoktu. Lübnan'da üstlenen FKÖ içinde çoğunluğu sol eğilimli olan pek çok grup vardı. Ancak en önemli kitleyi El-Fetih oluşturuyordu. Ve daha ılımlı, uzlaşmacı, Batı'ya daha yatkın bir çizgi izliyordu. Bu grubun lideri olan Arafat'ın da pek çok kez ABD işbirlikçisi olmakla suçlandığı bilinmektedir.

Mücadelenin giderek işgal altındaki topraklara kayması ile FKÖ'nün Lübnan'daki sol kesimlerle bağı büyük oranda koptu. Bazı radikal sol gruplar da FKÖ'den ayrıldı.

FKÖ içinde Arafat karşıtı grupların şimdilik önemli bir siyasal gücünün ve farklı bir açılımlarının olduğundan söz edilemez. Arafat kendisini Batı'ya " Hamas " ve " Hizbullah "a göre tercih edilebilir bir güç olarak tanıtır ve oradan aldığı destekle politik arenada Filistin'nin temsilcisi gibi görünür. Ancak, tabandaki en önemli siyasal güç, radikal islâmcılardır. Arafat'ın dönem dönem radikal bir dil kullanması veya

aynı şekilde, El-Fetih liderinin yaptığı " ayaklanma emirle durdurulamaz " biçimindeki açıklamalar, radikal bir duruşu tanımlamaktan uzaktır. Burada amaç, görüşme masalarında elini güçlendirmek, pazarlık gücünü artırmak ve kitle üzerinde insiyatifi yitirmemektir.

Ortadoğu'da ve Filistin'de ABD eksenli " barış " çabalarını ters-yüz edebilecek, Ortadoğu ve Filistin halklarına gerçekten demokratik bir açılım vaadedilen gelişmeler, şimdilik oldukça uzak görünüyor. Kan ve gözyaşının varlığını sürdüreceği bu süreçte doğru devrimci tavır, ABD ve İsrail'in bölgeye yönelik politikalarını tüm açıklığı ile kitlelere aktarmak olmalıdır. Diğer yandan, **somut siyasal hedefler** yerine, " cihat " gibi soyut hedefler uğruna verilecek mücadelenin de dayandığı haklı zemine rağmen, Ortadoğu halklarına verebileceği zararlara dikkat çekilmelidir. Doğru devrimci hedef ve politikalar kitlelere gösterilmeli ve mücadelenin eksenini bu yöne kaydırılmalıdır.

Filistin devrimi geciktirilebilir, ancak önlenemez. Filistin halkının henüz yeterli ateş gücüne, örgütlülüğe ve doğru ideolojik önderliğe sahip olmaması, birilerini heveslendirebilir veya **kurtuluş** fikrine inançsızlığı besleyen

emperyalist kültürün etkisinde kalanları edilgen ve karamsar bir seviyede tutabilir; ancak, Marksizm-Leninizm'i kendisine rehber alan ve halkların değiştirici gücüne inanan devrimciler için durum hiç de umut kırıcı değildir. Yaşananlar, sınıflar mücadelesinin Filistin coğrafyasındaki özgünlüğü çerçevesinde algılanmalı ve ne sadece **alkışlayan** ne de sadece **eleştiren** konumda olunmalıdır.

Enternasyonal bilinç ve doğru bir devrimci duruş, dünyanın neresinde olursa olsun, halklara yönelik hiçbir saldırıya kayıtsız kalmamayı gerektiriyor. Filistin'in özgürleşmesi, elbette ki Filistin halkının kendi özgücü ile örgütlediği mücadeleyle gerçekleşecektir. Ne var ki, enternasyonal dayanışma, emperyalizmin boğucu ablukalarını delmek için, küçümsenmemesi gereken önemli bir roldür.

EKONOMİK ZAYIFLIK VE ASKERİ YETERSİZLİK ZAFERE ENGEL DEĞİLDİR; HİÇBİR ASKERİ GÜÇ, HAKSIZIN ÜSTÜNLÜĞÜNÜ KALICILAŞTIRAMAZ; FİLİSTİN'DE DE HALK KAZANACAK

Tüm devrimci güçlerce bilinen bir gerçektir; NLF'nin Vietnam'da ABD'nin askeri güçlerini dize getirmesi, dünyada devrimci güçler için moral kaynağı olmuş ve yeni için, teknik donanımlı güç yığmanın yeterli olmadığını, bir kavga gerçeği olarak tarihe geçirmiştir. Ne var ki aradan geçen yıllar, farklı tecrübeleri, **devrim ve karşı-devrim hafızasına**

biriktirdikçe; Vietnam, tek başına yeterli bir ölçü olmaktan çıkmıştır. Emperyalist güçler, yenilginin bıraktığı imajı silmek için ideolojik planda çaba harcamakla kalmamış, **gerilla mücadelesi ile baş edebilmenin** yöntem ve araçlarını geliştirmenin imkanlarını zorlamıştır. Bu sürede, devrimci güçler çeşitli coğrafyalarda, emperyalistlere ve onların işbirlikçilerine yeni Vietnam acıları tattırması ise de, "başedebilme"nin olanaklarını geliştirme işini bir an olsun elden bırakmamıştır.

Sınıfsal karakterlerine uygun olarak da emperyalist ve faşist güçler, devrimci güçlerle baş edebilmek için mümkün olan en kirli yöntemleri savaş alanlarında denemiş ve yer yer geçici de olsa başarılı olmuştur. Bu durumu; haklı olmanın, zaferi kaçınılmaz kılan niteliğinden koparmadan değerlendirebilenler, doğru sonuçlara varıp, emperyalistlere diz çöktürmeye devam ederken; yer yer, **halk adına hareket eden güçlerin, gerek ideolojik zayıflık, gerekse askeri-teknik açıdan yaşanan hantallık sebebiyle; duruşlarında bir yalpalama yaşadığı ve gerçekte onları zafere taşıyacak olan araç ve değerlerin dışında bir arayışa yöneldiği görüldü.**

Duruşlarını haklı kılacak bir tek gerekçeye sahip olmayan sömürücü egemenlerin, tüm yöntem ve araçlarını; daha çok silah, daha çok teknoloji, daha çok şiddet üzerine kurması, bu duruşlarına uygundur. Ancak devrimcilerin, bu duruştaki silah yoğunluğuna bakarak umutsuzluğa düşmesi veya aynı araçların bire bir karşılığını geliştirmeden baş edilemeyeceği sanısına kapılması doğru değildir. Böyle bir duruş, bir halk hareketinin potansiyel olarak barındırdığı imkanlara yeterince vakıf olu-

Çeşitli vesilelerle, her önüne gelenin, devrimci duruştaki stratejik eksenlerle oynamaya kalkması, güçlülüğü değil, güçsüzlüğü besler. Kimi kanaatlerin aksine, devrimciler, stratejik duruşlarını değiştirerek değil, onda ısrar ederek, önlerindeki sıkıntıları aşabilecektir. Bilim, elbette ki hep ileriye doğru aktı. Ne var ki, bu ilerleme, önceki taşları (buluşları) reddederek değil, onların üzerine yeni taşlar ekleyerek ve diğer bir deyişle, o buluşları güçlendirerek gerçekleşti. Taktik kimi gereklilikleri veya araç ihtiyacını, devrimcilikte güvence sayılan asli öğelerin reddine gerekçe yapmak, yöntem bilmezliğe işaretir.

namadığını gösterir.

"Militer sol" dışında kalan ve silahlı mücadeleye mesafeli duran sol kesimlerin de, yukarıda anlattığımız kanaatleri besleyen duruşları olmaktadır. Diktatörlüğün her başarısını, "eski yöntemlerin geçersizliği"ne yormak ve operasyonları, kendi düşüncelerinin kanıtı olarak görmek, sadece ideolojik değil, aynı zamanda ahlakî bir çürümeye de işaretir.

Çeşitli vesilelerle, her önüne gelenin, **devrimci duruştaki stratejik eksenlerle** oynamaya kalkması, güçlülüğü değil, güçsüzlüğü besler. Kimi kanaatlerin aksine, devrimciler, **stratejik duruşlarını** değiştirerek değil, onda ısrar ederek, önlerindeki sıkıntıları aşabilecektir. Bilim, elbette ki hep ileriye doğru aktı. Ne var ki, bu ilerleme, önceki taşları (buluşları) reddederek değil, onların üzerine yeni taşlar ekleyerek ve diğer bir deyişle, o buluşları güçlendirerek gerçekleşti. **Taktik** kimi gereklilikleri veya araç ihtiyacını, devrimcilikte güvence sayılan asli öğelerin reddine gerekçe yapmak, yöntem bilmezliğe işaretir.

NLF, dünyanın en büyük askeri gücü ile başa çıkarken; bu üstünlüğe, teknolojik imkanlarını yarıstırarak ulaşmamıştır. Aksine, yere açılmış çukurlara kazık yerleştirip üstünü örterek yapılmış tuzaklardan, düşmanın üzerine arıları salmaya; halkın düşmana yanıltıcı bilgi vermesinden, ölümü göze alarak gerillaya destek sunmasına kadar pek çok avantajı, öncelikle, **haklı olduğu için** sağlayabilmiştir.

Dünya çapında emeğin sömürülmesi ile elde ettikleri muazzam zenginliği silaha çevirebilme imkanları, emperyalistleri avantajlı gibi gösterse de başvurulmuş her yeni silahın, kimin elinde olduğuna da bağlı olarak, sebep olabileceği yeni sürprizler söz konusudur. Devrimci güçler, kimi silahların devreye ilk sokuluşu (helikopter gibi) karşısında geçici zorlanmalar yaşasa da, bunu aşma ve hatta bazen düşman için dezavantaja çevirme imkanlarına sahip olduklarını pek çok pratik

gelişmeyle göstermiştir.

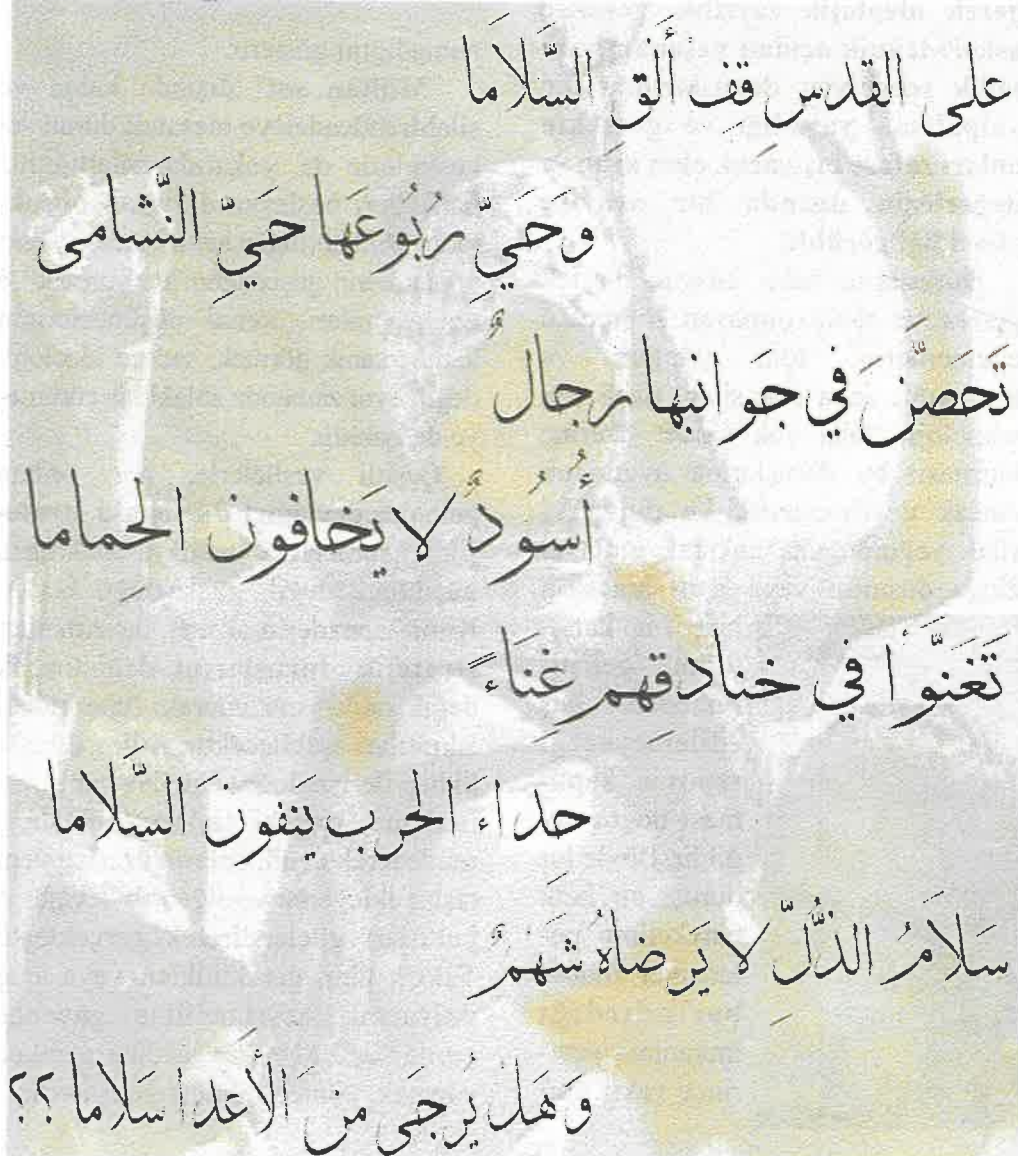
Masa başında hazırlanmış stratejileri savaş alanına taşımak, düşman güçlerin en büyük handikaplarından biridir. 8 Mart 1965'de Vietnam'a ayak basan 3500 ABD deniz piyadesi, "mürekkep lekesi" strateji ile yayılmayı düşünüyor ve bununla övünüyordu. Buna göre, "Deniz piyadeleri kıyı boyunca üsler kuracak ve bu üslerden kurutma kağıdı üzerinde yayılan mürekkep damlaları gibi dağılarak, kıyı kesiminde tamamen işgal edilmiş bir kuşak oluşturacaktı." NLF'nin Kıdemli Kurmay Subayı Nguyen Van Chau'nun, bu stratejiyi yorumlayış şekli, devrimcilerin üstünlük nedenlerine de işaret eder.

"Koltuk başında strateji hazırlayanlar için harika bir fikirdi bu. Deniz piyadeleri kendilerini **mürekkep damlaları** olarak görebilirlerdi. Bu onların bileceği bir iş. Ancak bizim halkımız ve silahlı kuvvetlerimiz kendilerini **kurutma**

kağıdı parçaları olarak kabul etmiyorlar." (Vietnam Kazanacak, abç)

Parayla, süslü laflarla veya güçlülük edebiyatıyla savaş alanına sürülmüş olan bir ordunun, uğruna ölmeye değer bulmadıkları nedenlerle savaştırılan askerleri; devrimci bir disiplinle eğitilmiş ve son mermisine dek çarpışarak ölmenin bir değer olduğunun bilincine varmış savaşçılar karşısında başarısızlığa uğramak için pek çok yapısal nedene sahiptirler. **Bir işgal ordusunun askeri**, korktuğu için (kendi komutanından ve düşmanından) uyumaya çalışır. **Kurtuluş güçlerinin askeri** ise, inandığı bir dava için, istekle uyanık durur. Bu tür farkları savaş alanına taşıdığımızda, iki güç arasında büyük farkların olduğunu görürüz.

İnanmadığı bir dava için çarpıştırılan bir askerin, düşünceği tek şey, başına bir şey gelmeden evine dönebilmektir. Bu koşullanma içinde olan askerlerin, zorlu çarpışmalarda

Oraya (Kudüs'e) dön ve selam ver

Yaşayan yiğitlere selam ver

Erkekler tarafından savunması güçlendirilmiş

Savaşmaktan korkmayan aslanlar

Siperde şarkı söylüyorlar

Savaşın kederini selamla karşılarlar

Bir yiğit alçalmayı kabul etmez

Düşmandan selam beklenir mi?

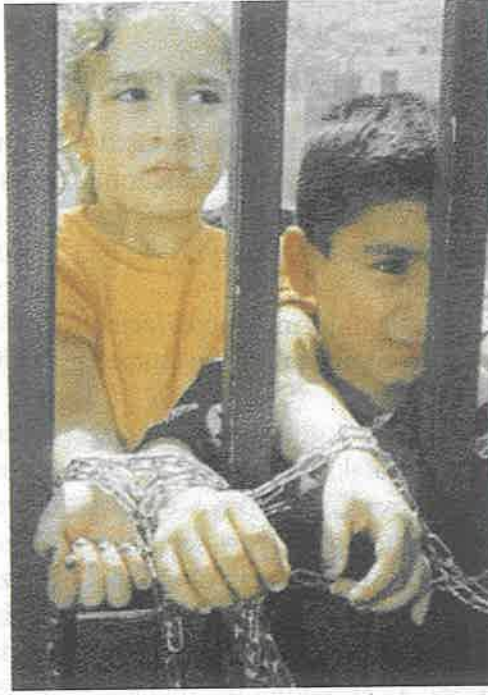
(Devrimci Hareket tarafından çevrilmiştir.)

silahlarını bırakıp kaçması, çokça rastlanan bir durumdur. ABD güçlerinin büyük kayıplar verdiği Bau Bang çarpışmasını anlatan Nguyen Van Chau, bu gerçeklerin altını çizer:

"Kuramsal çalışmaların gerçekteki uygulamasını, adamlarımız Bau Bang çarpışmasında gördü. Aldığımız sonuçlar onları müthiş heyecanlandırdı. ABD askerleri yüz yüze dövüş için fiziksel ve psikolojik olarak pek hazır görünmüyor. Büyük bir olasılıkla bunun gerekli olabileceğini hiç düşünmemişlerdi. Bombaların ve top merkezlerinin tüm işi halledebileceğini sanıyorlardı.

Bau Bang'ta tanık olduğumuz bir başka özellik de, kalmakta oldukları yerlere saldırdığımız anda, Amerikan askerlerinin yalnızca kendilerini kurtarmayı düşündüğü idi. Derhal çatışma alanında zırhlı araçlarını, hatta silahlarını bırakıp kaçtılar. Bizim askerlerimiz asla böyle bir şey yapmaz. Pek çok durumda Amerikalılar göğüs göğüse çarpışmayı reddetti. Arkalarını dönüp kaçmaya başladılar. Ve hafif makineli ve süngü kullanan askerlerimiz için kolay bir hedef oldular." (age, abç)

Böyle bir yaklaşıma sahip olan devrimciler için koşullar ne olursa olsun zafer kaçınılmazdır. Bu bilinçle diyoruz ki; **ekonomik zayıflık ve askeri yetersizlik zafere engel değildir. Er veya geç zafer Filistin halkının olacak.**

Biz
uçurtmalarını aynı göğesalan çocuklarız.
Bizim göğümüzde mavi lekesiz bir kucaklaşmadır.
Bizim için insanlık çocuk mimiklerde gizlidir

BİR HALK DÜŞMANININ PORTRESİ

Ariel Şaron

28 Eylül'de, İsrail Başbakanı Ehud Barak'ın onayı ve koruması altında Mescid-i Aksa'ya giderek İsrail katliamının fitilini ateşleyen Likud Partisi lideri Ariel Şaron, seçimlerle beraber, kirli hesaplarını daha fazla uygulayabilme avantajıyla yine öne çıkmış durumda.

Filistin halkının "kasap" olarak adlandırdığı Ariel Şaron, İsrail Devleti'ndeki hemen her yetkili gibi askeri bir geçmişe sahip. Filistin halkına yönelik pek çok katliamda sorumluluğu olduğu biliniyor. Özellikle toplu katliamların emrini vererek ve bizzat uygulatarak Filistinlilere karşı düşmanlığını özel bir boyuta taşımıştır.

Şaron'un sicilindeki en kanlı operasyonlar, Sabra-Şatilla ve Kibye operasyonları oldu. Ekim 1953'te Batı Şeria'nın Kibye köyüne baskın düzenleyen İsrail'i komandolar, 42 evi havaya uçurdular. Saldırıda aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 69 Filistinli öldü. Operasyonu bizzat Şaron yürütüyordu.

Şaron'un sorumlu olduğu en büyük katliam, 1982 yılında, Beyrut yakınlarındaki Sabra ve Şatilla mülteci kamplarını hedef alıyordu. Katliamda 2000'den fazla Filistinli öldürüldü.

General Şaron, Sabra-Şatilla'ya tüm dünyadan yükselen büyük tepkinin ardından, bir süre "perde arkasına" alındı. Ancak '80'lerin başından itibaren kurulan tüm hükümetlerde "demirbaş bakan" idi. sırasıyla Tarım, Savunma, Sanayi ve Ticaret, Konut ve Altyapı Bakanlıklarını yürüttü. Filistin topraklarındaki yahudi yerleşimlerinin genişletilmesi konusunda önemli adımlar attı.

(Evrensel Gazetesi'nden yararlanılmıştır)

DEVRİMCİLİĞİ BİR YAŞAM BİÇİMİ OLARAK SEÇENLER İÇİN ÇÖZÜMSÜZLÜK YOKTUR

Güneş CAN

Eski emperyalizmin yeni tuzakları, yeni oyunları diye söze giriyorum. Çünkü, emperyalizmin değişmedi; kendini yenilemedi; sadece halklara ve devrimcilere karşı yeni silahlar geliştirdi ve ve şu an bu silahları çok iyi kullanıyor. Burada değişen emperyalizm değil; çünkü, onlar varlıklarının sebebi olan sömürü ve zulmü hala sürdürüyor. Sistemlerini ayakta tutmak ve ömrünü uzatmak için elinden gelen her şeyi yapıyor; üstelik, açık açık ve bütün dünyanın gözü önünde adeta dalga geçerek yapıyor. Birakalım halkı, devrimciler bile, kendini bu açık açık oynanan oyuna kaptırabiliyorlar. Sistemin insanları yaşarken ölü olarak görme isteği devrimcileri (rüyalarında devrimi görenler dışında) bile etki alanına almış durumda. “Yaşarken ölmek hasıl olur?” diye hiç düşündünüz mü? Yaşarken ölmenin ne anlama gelidiğini kendinize bir sorun; yaşadığımız topraklara, dünyaya bir bakın; burada anlatmak isteğidim şeyi daha iyi göreceksiniz.

Tekrar dirilmek, yaşama dönmek ve insanca yaşamak; bundan sonra istenildiği, güvenildiği ve devrimcilikte ısrar edildiği oranda mümkündür. Devrimci yaşam içinde bugün mümkün kılınan ve gelecekte eşibenzeri olmayan boyutlar kazanacak olan güzelleşmeyle tanışmak ve bütün bir yaşama hakim kılmak gerçeklere sırt çevirmekle değil, “kader”ini eline almakla mümkündür.

Devrimci yaşamı tam anlamıyla öğrenmek ve bunu kendi hayatında uygulamak her devrimci için bir zorunluluktur. İnsanın içine düştüğü sorunları ve içinden söküp atamadığı sistemin pisliklerini barındırması; bunları, devrimci yaşamın içinde çözmenin ve kurtulmanın yolunu aramaması; bunların çözülmeyeceğini düşünmesi yolun başındayken çözümlenip, başlamadan bitirip, gidilecek olan yolun zorluğunu düşünüp, dış etkenlere de kulak kabartıp çelişkiye düşmesi ve bununla birlikte mücadeleye olabildiğince zarar vermesi; yoldaşların yükünü paylaşmaktan kaçınması; hareketin politikalarını, eylemlerini anlamsız bir

şekilde eleştirmesi ve kendi düştüğü acizliği (hastalığı) yoldaşlarına buluşturmaya çalışması devrimcilik değildir. Bu, tam anlamıyla yaşarken ölmektir.

Kendi hastalığını başkalarına buluşturmaya çalışanlara seslenmek gerekirse;

İstedığınız şekilde yaşamakta özgürsünüz. Bataklığın içi ve güzelleşmenin diyarı diye ikiye ayrılan bu yolda, istediğiniz yeri seçmekte serbestsiniz; yeter ki açık olun kimsese ayak bağı olmayın. Seçim sizin; biz sizi gideceğiniz yere uğurlarız; yeter ki hastalığınızı harekete buluşturmayın; mikroplarınızı etrafa saçmayın. Bataklığa gitmek istiyorsanız, gidebilirsiniz; ama yoldaşlarımızı çekmeye çalışmayın.

Biz devrimcilikte ısrarlıyız. Kimseyi kaybetmek de istemiyoruz. İnsanları sistemin bataklığına bırakmak gibi düşüncemiz yok. Zor olanı seçtik. Devrimciliği, zor ama bir o kadar da güzellikle dolu insanca yaşamın tek yolunu seçtik. Teslim olmayacağız, uzlaşmayacağız, bize sırf baskı yapılmaması veya “iyi” davranılması beklentisiyle değerlerimizi çiğnetir duruma düşmeyeceğiz.

F Tipilerini yapanlar onlar, yargılı-yargısız infazları yapanlar onlar, işkenceyi yapanlar onlar, anaları bile döverek gözaltına alanlar onlar, en küçük hak arayışına bile tahammül edemeyip saldıran onlar; bunları yapanlara karşı değil de sömürü ve zulmün düzenini yıkmaya çalışanlara dil uzatmak, engel olmak; sömürü ve zulüm düzen sahipleriyle aynı dili kullanmak demektir. Diğer bir ifadeyle, devrimcilere destek olmayıp aksine dil uzatan herkes, şu veya bu oranda sistemin bir parçasıdır. Sistemin sahipleri, böyle bir duruşa sahip olan kesimleri, her zaman devrimcilere karşı kullanıyor. Hatta kimi devrimcilerin bile sistemin tuzağına düşürülüp devrimci hareketlere zarar verebiliyor. Bazen de devrimci hareketlerin içine düştüğü zaafılar kullanılıp devrim yoluna mayınlar döşeniyor. Gözleri kapalı giden hareketler, bu mayınlara kolayca basıp büyük zararlar görüyor. Mayına

çarpmış olmayı bile başarı olarak yansıtan ve böylece önünü görme şansını yitiren kesimler gerçekte kendilerini geriye götürecek patikalara sapmış oluyorlar.

Toz duman içerisinde kalan, geriye düştüğü halde bunu kabullenmeyen, duruşunda ısrar eden ve hatta yaptığı her şeyi zafer olarak gösterip kazandığını iddia eden çevreler, gerçekte çok şey kaybetmekte ve elde olanı da öğütmektedir. Bunu yapan, faşizmin ekmeğine yağ süren ve böylece haklıklarına ve meşruluklarına gölge düşüren kesimler gerçekte yaşarken ölmektedir. Henüz ölmeyen ve soluk alabilenler samimi davrandıkları takdirde yaşama dönebilmek ve eskisinden daha iyi bir koluma gelme şansını koruyor demektir. Yol yakınken bunu yapmalı aksi takdirde kendi varlığını kendi elleriyle gömmüş olacaktır.

Tıkanmış damarlar, işlemeyen bağırsaklar, kireçlenmiş bölgeler, mikrop kapmış yaralar acil müdahale gerektiriyor. Doktor bulunmazsa, doktorlar ortaya çıkmazsa hasta ölecek; ameliyat gerekiyor, yaralarını üstünü kapamak yetmiyor, bu yüzden hastalıkların tespitini ve gerekli müdahale gecikmese iyi olur. Daha temiz ve sağlıklı vücuda sahip olmak mümkün, yeter ki istensin ve bu yönde çaba ve emek sarf eden. Yeter ki çareler devrimcilik içinde aransın, başka yollara düşülmesin. Bunun için tek çıkar yol, devrimci yaşam biçimidir, devrimcilikte ısrardır. Özgürlüğe devrimcilikle varılacaktır. Kurtuluşun tek yolu devrim ve sosyalizmdir.

*Toprağa ekilir ekin
Günü gelir toplanır hasatta
Düşer yollara
Maviliğini gökyüzünün
Yeşilini alır doğanın
Karışır bütün renklere güzellik
Karışır halk denizine aydınlık
Korkutur karanlığı gücüyle
Toplanmış bütün renkleri içine aydınlık*

*Tan yeriyle serper etrafa ışıklarını
Bütün gücünü güzellikten alır
Örgütlerler baharı renkleri
Ellerinde bir silah
Güzelliğin çocukları*

BİZLER DEVRİMCİYİZ

Biz devrimcileriz
 Aşarız, yolları, dağları,
 ovaları ve patikaları
 Bizler devrimcileriz.
 Ellerimizde mavzerimiz
 yüreğimizde yarımız
 yolumuzda davamız
 yürüyoruz yürüyoruz.
 Bir adım, bir adım daha
 daha daha büyüyor
 adımlarımız
 Biz madenciyiz, işçiyiz,
 köylüyüz, emekçiyiz.
 Biz dünya halklarıyız, biz
 devrimcileriz.
 Dünyayı yaratan biziz, yöneten
 de biz olacağız.
 Biz devrimciyiz, bizler halkız,
 bizler bir dünyayız.
 Eşit, sömürsüz, bağımsız, hür
 ve özgür bir dünya için
 bizler devrimciyiz.
 Bizler yeraltındayız, çalışanız,
 üretiniz.
 Yöneten de biz olacağız.
 Nasırlı ellerimizle, cesur
 yüreklerimizle
 Bilinçli dünyamızla biz bir
 değil, on değil, bin değil,
 onbinler, milyonlarız
 Biz Çayan'larız, İbo'larız,
 Deniz'leriz, Hıdır'larız,
 İlyas'larız.
 Bizler bir dünyayız, biz halkız
 kazanacağız
 Maymunu insana dönüştüren
 emek.
 Emekle insanlaşan insanlık
 Sömürüye, zulme, baskıya,
 zorbalığa, çürümüşlüğe,
 asalaklığa karşı biz halkız
 kazanacağız

Orhan Çiçek

GELECEĞE BİRKAÇ SÖZ

Hayalcilik, ütopyacılık değil bizimkisi; haklı mücadelemizi, Marksizmin önderliğinde sürdürüyoruz. Che'nin deyimiyle "her zaman zafere kadar" da sürdüreceğiz. Çevremde gördüğüm bazı kişiler, sistemin bataklığında boğulmak üzere. Bu bataklıktan kurtulmak için en küçük bir çaba bile sarfetmediklerini görmek beni ciddi bir şekilde üzüyor. Bu arkadaşlar bazı dönemlerde sol yapılar içinde mücadele vermiş ve zaman gelmiş terk edilmişler; yalnız bırakılmışlar. Bu yüzden mücadeleden çekilmiş ve sistemin yapmacık yüzüne kanmışlardır. Bu arkadaşlara dostça, yoldaşça söylüyorum; bir devrimci şu veya bu kişi ya da bazı yapılar solcu diye değil, devrimci olması gerektiği için devrimci olmalıdır. Bazı kişilerin veya kurumların, devrimci kılığa bürünmüş oportünistlerin yaptığı, izlediği çirkef politika sizleri mücadeleden saptırmasın. Fedakarlık yapmak sizlere zor gelmesin. Bizler, yaşayamadığımız güzel günleri, geleceğin çocuklarına armağan ettik.

Bizden önceki devrimciler de bizlere bıraktı, hayatın bütün güzelliklerini; paylaşmayı, sevmeyi, kardeşliği, onurlu yaşamı öğrettiler bize. Onların bizlere bıraktığı onurlu mücadeleyi zafere taşıyalım. Gelecek kaygısı duymadan, korkmadan, devrim yolunda düşenler için, gözü yaşlı analar için, saf tertemiz çocukların rahat gülücükleri için zafere kadar savaşalım.

YOLUMUZ DEVRİM YOLUNDA DÜŞENLERİN YOLUDUR.
 KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN MÜCADELEMİZ

Altınşehir Bayramtepe'den Yılmaz

**2001 YILINDA DA ÖZGÜRLÜĞE DOĞRU
KOŞUMUZ SÜRECEKTİR**

Bilindiği gibi , her yılın başında önce törensel parlıtılarla gözler kamaştırılır; ardından da bütün bir yıl, dokusunu acı ve yokluğun oluşturduğu bir yaşam, halka yakışık görülür.

Yokluklar içinde kıvranan emekçi halklarımız için, yeni yıllara değil; özgürlüğe ve insanca yaşam koşullarına uzanabilmektir önemli olan. Bu amaca yönelik çaba, ne ertelenebilir, ne geciktirilebilir, ne de başka güçlere havale edilebilir.

Madem ki esaret kader değildir ve madem ki özgürlük, en doğal ve en insani ihtiyaçtır; o halde, özgürlüğün önündeki engelleri parçalamak, en meşru eylemlerden biridir. Ülkeyi bir hapishaneye çeviren ve devrimci tutsaklara tabutluğu yakışık gören zindancıların, "ölünecekse bile ona ben karar veririm" diye düşünen katillerin, bir tortuya dönüşen varlıklarını yeryüzünden silip atana dek mücadele etmek, bir onurdur. Bu onur, güzellik için kavgayı haklı ve gerekli görenlerin şahsında en anlamlı ifadesini bulur.

2000 yılı, devrimci tutsakların görkemli direnişiyle; sistemin maddi ve manevi tüm dokularıyla oluşturduğu varlığa karşı bir meydan okumayla; "bedelse bedel, ölümse ölüm" diyerek değerlerine gölge düşürmeyen onurlu bir duruşla tamamlandı. Yani 2000 yılı, 2001'e dönerken; ezenlerle ezilenler yine çarpışmanın en çıplak biçimiyle karşı karşıyaydı. Boğazına kadar bencillığe, çıkara, öznelliğe batmış olanlar; devrimci tutsakların hemen her adımını karalamaya kalkıştılar; iradelerini, sabırlarını, inanç ve kararlılıklarını anlayamadılar. Devrimci tutsaklar ise; insanlığın, üzerine leke düşürülmemiş değerlerini bayraklarına nakşederek yürümenin önlenemez bir akışa sebep olduğunu, her şeye rağmen gösterdiler.

Ödenen bedeller, güzellığe doğru yürüyüşün bedelidir. Emekçi ellerin dokuduğu insanlık peteği büyümeye, güzellığın habercileri bu peteğe değerlerini akıtmaya devam edecektir. Ta ki yeryüzü cenneti, cehennem zebanilerinden temizlenene dek.

Sınıfsız, sömürsüz, baskısız bir dünya umuduyla halkımızın yeni yılını kutluyor; acılarını da umutlarını da paylaşıyoruz

DEVRİMCİ HAREKET Dergisi

DEVRİMCİ HAREKET DERGİSİ ÜZERİNE BAZI DÜŞÜNCELER

Devrimci hareketin en yüksek ifadesi devrimci bir parti ise, bunun güncel ifadesi bu yönde kurulan ve tuğla üzerine tuğla koyarak ilerleyen devrimci çalışmalardır.

Küreselleşmenin karşısında oluştur- mağa çalıştığımız dünya toplumu konusunda kendimize sık sık sorduğumuz sorulardan, nasıl bir toplum, nasıl bir sosyalizm nasıl bir örgütlenme ve mücadele sorularına nasıl bir dergi sorusunu da eklemeliyiz. Devrimci çalışmanın "olmazsa olmaz"ları arasındaki araçlardan birisi olan "devimci" yayın dar-teorik-siyasi bir dergi olarak da düşünülse; sol siyasal yayın organlarında sıkça rastladığımız "kötü" "buyurgan" "estetik düzeyden yoksun" bir tutumun dışına çıkabilmelidir.

Tamamlanmış ve kesinleşmiş teorik-politik bir çerçevenin içinde olmayan, bu çerçevenin basit bir yansıtıcısı olarak değil, katkıya ve üretime açık bir zemin olarak organize olursa -olabilirse-yukarıda sözünü ettiğimiz durumun dışına çıkabilecektir. Bu nasıl olacaktır? Bunun yanıtı bizlerde saklıdır ve bizlerin katkısına bağlıdır.

Neden, nasıl, hangi koşullar altında yayımını sürdürdüğünü gözden ırak tutmadan, şiddete, sefalete, sömürüye ve estetik düzeysizliğe kayıtsız kalmayan devrimcilerin katkılarıyla daha verimli çalışılabilir.

Odağına; kurulu düzenle mücadeleyi oturtturarak ve ideolojik mücadeleyle ilişkisini bu noktadan kurarak, "göksu kırılmaçları gibi hep denizden yana" durarak, ihtiyaç ve taleplerin daha somut belirlenmesi ve bunların organize edilmesi durumunda daha işlevsel ve verimli bir çalışma mümkündür. Bunun için her devrimci Duyarlı Dünyalılar Hareketi'nin (D²H) doğal bir parçası olabilmeli somut katkılar sunabilmelidir.

"Sonsuz+1"deki sonsuzluk işaretinin insanlığın "zihin gücüne saygıyı" ifade ettiğini düşünürsek burada "Bir" in en az üç anlamı vardır. "Bir" kolektif örgütleyicidir. "Bir" kendini katlayarak çoğalan propagandisttir. "Bir" düşüncede felsefi bir maddedir. Milyonlarca hatta milyarlarca yıldızın bağrında, küçük bir katkı olarak varlığını sürdüren her gönüllü, her emekçi, her devrimci

"özerk bireyliğini" bu özerklikte saygının da, çaycının da hakim olup denetleyebildiği bir yayın beraberliğini sürdürerek, siyasi potada eritebilir. Artı işaretinin matematikteki anlamının yanı sıra olumlu, iyimser, yapıcı ve yol gösterici bir yaklaşımı sembolize ettiği de hatırlanmalıdır.

Belki de bir okuyucu köşesinin mütevazı sınırlarını aşmayacak eğitici, bilimsel eleştiri ve önerilere açık bir tartışma zemini bile belli sorunları çözebilecektir.

Aristo'dan Nizamülmülkten beri bilgisiz bilimsiz politikanın yapılamayacağı nasıl biliniyorsa, bilgiye dayanmayan bir yayın da uzun süre varlığını sürdüremez. Aslında bu konuda epey deney ve birikim de mevcuttur. İnsanlar bir önceki kuşaktan alırlar miraslarını, okumayı, bilgi edinmeyi ve onların üzerine yenilerini eklemeyi kendilerinden önceki kuşaklardan alırlar. Bazı denenmiş pratik doğrular var ki, açıkça çekinmeden kopya edip "yeniden" üretebiliriz.

Doğası gereği büyümek isteyen kitle ve hareketler gereksinimleri gereği gerçeklikleri sınır tanımaz. İnsan topluluklarının içindeki eşitlik ve onun duygusu mutlaklıktır. Kitle ve onun hareketi için hiçbir sıklık yeterli değildir. Hiçbir şey kitlenin, onun hareketinin arasına giremez, girmemelidir.

Bütün katılımcılar bir yöne doğru devinebilmeli, devindirebilmelidir. Herkes görev başına koşabilmeli, aralarındaki eşitlik duygusu güçlenebilmeli, bu yayına yansmalıdır. Herkes için aynı olan hedef bireylerin özel ve aynı olmayan ereklere bastırır. Devrimci Hareket'i kitle-sel, kolektif bir duygunun ve doyumun ta en baştan hissedebileceğimiz bir araç haline getirmek, bunun, o ritmik sıklık ve eşitlikte seyrini sağlamak bizlerin ellerindedir.

Derginin bunu, daha şimdiden siyasi ve ideolojik olarak başardığını söylemeliyiz. Bu güzel bir duygudur, bize insanın yenilmeyeceğini sürekli kendini aşacağını gösteriyor. Üç yıl kadar bir ömrü olan derginin "yeniden" yayına başlamasını kutlarız. İlk sözler gibi ilk sayılar da ilk yazılara benzer. Elbette bu başlangıçlar körükörüne başlangıçlar değildir. Aksine bilinçli, ciddi, cesaretli olduğu kadar fedakar başlangıçlardır. Bu

ivme yükselecektir. Ama biraz amatör olduğumuzu kabul edelim. Ve bu nasıl aşılacak onu düşünüp üzerinde kafa yoralım. Kolları sıvayalım, sonrası daha kolay gelecek zaman lehimize işleyecektir.

Öykü, şiir, teorik-siyasi, yazı, grafik, resim, fotoğraf, aylık haber-yorum bölümleri, kitap-film tanıtımları gibi oldukça geniş bir kapsam üzerinde düşünelim, alternatifleri çoğaltıp bize bunları ayırtırmak ve aynılaştırmak fırsatı çıksın.

Asıl amaç ve hedefleri gölgelememek kaydıyla sosyo-politik kritik karikatürler, toplumsal gerçekçi sanat eleştirileri, sırf "çeşni" olsun diye değil belli bir amaca yönelik malzemeleri biri diğerine uyumlu olacak şekilde kullanalım. Hızla gelişen çağımızda ayrı ayrı disiplinlerin kendi kendine yeterlilikleri ortadan kalkmıştır. Bunlar birbirlerine bağımlı hale gelmiştir. Sözün gelimi bir şiir bir fotoğrafla bir siyasi-teorik yazı bir grafik veya karikatürle beslenebilir. Edebiyatta, sanatsal ürünlerde politikanın bir "aracı" olarak, aylık-siyasi teorik bir dergide "doğrudan" işlev görebilir. Bunda bir yanlış yok. Eğer yanlış ve eksiklik aranacaksa o bu ürünlerin sanatsal değer (veya estetik düzeyinde) aranmalıdır.

Tepkici bir tavırdan çok, siyasi bir eylemi öngören, bilimin ve pratiğin ihtiyaçları olan ürünleri yayınlayan, siyaset teorisinin geliştirilmesine katkı sunabilecek daha iyi daha verimli bir yayın hedefleyebilmeliyiz.

Temmuz 2000 Sayı1 Avusturya Innsburck 1 Mayıs menşeli haberde olduğu gibi imla ve sözcük hatalarına dikkat eder, çirkin sözlerden uzak durur, siyasi üslup kullanırsak daha iyi olur. Zamanı epey geçmiş konuların sırf dergi dolsun (torba dolsun) cinsinden yayınlanmasına göz yummayalım. Ciddiyetimizi ciddi /önemli olarak düşürüyor.

Derginin mizampajı oldukça kötü. Fotoğraflar çizgiler, sütunlarla fotoğrafların ölçüleri uyumlu değil. Fotoğrafların altında bir sözcük, bir satır, bir açıklama eğer mümkünse fotoğraf çekenin adının olması en doğru olanı. Gereksiz çizgilerden uzak duralım. Çerçeve gerektiği yerde yerlerde olmalı. Fotoğraflarda skana film ne kullanılıyor,

bilmiyoruz.

Baş kapaktaki yazının altında duran "Ben Fatsa'dan" diye başlayan şiir gereksiz bir yerde yama gibi, eğreti duruyor. Sayfayı boğmaya gerek yok. Her bir şeyi bir sayfada vereceğiz diye bir şey yok. Güzel şeyler çok ve ömrümüz uzun, sindirerek, yedirerek yerinde, zamanında birbirine uyumlu olması halinde daha iyi olacaktır.

Bizce; özellikle derginin estetik düzeni ile ilgili yeni bir düzenlemeye gidilse çok iyi olur. Tabii bunun için insan ve malzeme, zaman ve imkan gerekiyor. Zorluklarımızı tahmin ediyoruz. Zaten bu yazdıklarımızı eleştiri olarak sakın algılamayın. İleride başarabileceğimiz düşümcüler olarak algılayın. Avrupa haberleri son sayfaya veya sayfalara aktarılsa iyi olur. Bir kez daha; özellikle Avrupa yazılarında çok imla ve sözcük dizini hataları var. Neredeyse insanı isyan ettirecek düzeyde. Bunları redaksiyonunuz veya bir kişi her neyse gözden geçirse, çok bozursa lütfen hiç konulmasa daha iyi olur.

Bir diğer konu da ; yurtdışından çeşitli konularda araştırma, inceleme, tarihsel siyasi vb. konularda da çeviri-yazıların istenmesi. Herkesi yazmaya, malzeme sağlamaya, arşiv biriktirmeye teşvik etmek gerekli. Bunu yayın üzerinden yapmak belki daha önemli.

Daha pek çok konu var ama şimdilik bu kadar yeterli. Zaten yeterince başınızı ağrıttık. Biz buradan her sayıda bir şeyler yetiştirmeye çalışacağız.

Her şeye rağmen başlamak başarmanın yarısıdır. Ve bize böylesine güzel bir dergi hazırlayıp çıkaran herkese teşekkür ederiz. Sağlıcakla kalın, kendinizi koruyun.

Bir kır çiçeğiyim ben
Sarp kayaların incecik kovuklarında
Bir çimdik toz üstünde
Düşman elinin erişemediği
Bir yerde "alın yazım" bu diye
Sormayın neden
"sormayın mermi kovanı neyi saklar
balkovanı neyi..."

Selamlar
Berlin DEVRİMCİ HAREKET

Devrimci Hareket'ten;

Her ne kadar Berlin'deki yoldaşlarımız, bu yazının ilk beşbuçuk sayfasını ve "her türlü ekleme-çıkarma" yaparak yayınlatabileceğimizi söylemiş iseler de biz, yazının bütünü ve hiçbir yerine dokunmadan yayınladık. Çünkü biz, "bir öznenin kendisine yönelik eleştiriyi düzeltmesi doğru mudur?" biçimindeki muhtemel yaklaşım ve eleştirileri de hesaba katmak durumundaydık. Yani biz, taban tabana zıt eleştirilerin keşşebileceği bir noktadayız. Bize eleştiri yöneltirken özensiz davranılabilir; ama, biz özensiz davrandığımızda, bunun etkisi çok daha boyutlu olabilmektedir.

Bu türden eleştiri metinlerini yanıtlamak yerine, ders çıkartmakla yetinilebileceği halde biz, bazı hatırlatmalar yapmayı gerekli görüyoruz.

Devrimci Hareket, uzun yıllara yayılan, teorik ve pratik birikimin bir sonucudur. Bu birikim, her yazıda ve her adımda içkin ise de, tam olarak görülüp kavranabilmesi, dergilerin de ilişkilerin de yakından takibini gerektirir. Bu sayımızın sunu bölümünde de belirttiğimiz gibi, bir derginin hangi ihtiyaçlar bağlamında ortaya çıktığı ve hangi imkan ve imkansızlıklar eşliğinde yürüdüğü bilinmelidir.

Elbette ki mizampaj da estetik de önemlidir. Ve hatta biz estetiği; salt resim, düzenleme, vb. bağlamında değil, yaşamın bizi içinde tanımlıyor. Yani dilde de içerikte de estetik kaygı aranmalıdır. Bu nedenle biz, polemik yazılarında da belirli bir seviye tutturma ve seçici olma kaygısı taşıyoruz. Hatta, kimi arkadaşlarımızdan, dostluk ölçüsünü çok geniş tuttuğumuza dair eleştiri bile aldık. Yani bu konu, belirli oranlarda görelidir ve gerçekte estetik algı/beğeni de bir eğitim gerektirmektedir.

Seçicilik ve özen, bizlere her koşulda gerekli olan niteliklerdir. Bizler, alışmış ve incinmiyor da olsak, "dergi dolsun (torba dolsun)" biçimindeki yakıştırmalara maruz bırakılmamız; beklediğimiz özenin henüz oluşmadığını göstermektedir. Refleks veya alışkanlıktan çok, muhakeme yoluyla ulaştığımız sonuçları yansıttığımızda; farklı coğrafyalarda da olsak, beklenen uyumu yakalamamız daha hızlı olacaktır.

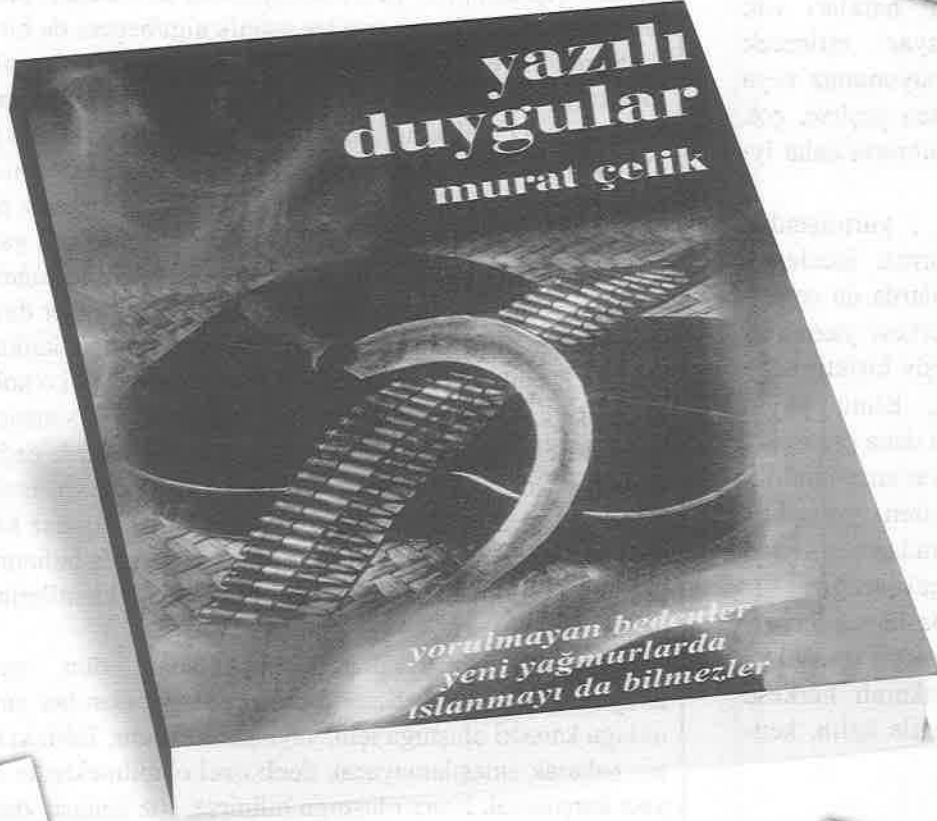
Aynı dergide kimi yazıların çok küçük puntolarla yazılıp sığdırılmaya çalışıldığı, yani derginin, gerekli ve seçilmiş yazıları bile sığabilmek açısından zorlandığı görülmüşken, "sırf dergi dolsun" ifadesi, biraz ezber davranıldığı kanaatini uyandırıyor. Yine aynı dergide (son dergi) sunu yazısında, katkının yoğunluğuna dikkat çekilmişken; sanki katkıya kapalı bir duruş varmış gibi o noktaya fazlaca vurgu yapılmış. Kısacası, katkının gerekliliğini anlatabilmek için (sonsuz +1)'e de ihtiyaç yok. Bizler, bugüne dek katkı için mümkün olan tüm biçimlerde çağrıda bulduk. Örneğin yurtdışından yazı, çeviri, röportaj, haber, fotoğraf, vb. isteklerimiz; hem genel hem de özel biçimlerde oldu. Bunun hangi oranlarda yanıtız kaldığı ve nedenleri yazımızın kapsamını aşıyor. Ancak mesele katkı çağrısında bulunmak ise, sırf sunu yazıları bile dikkatli okunduğunda bu konudaki çağrı ve beklentilerimizin yoğunluğu dikkat çekecektir.

Dergide, isimli olarak yayınlanan tüm yazılar, çeşitli okurlarımızın/yoldaşlarımızın katkılarıdır. Dergide yer alan her yazı, mutlaka bir amacı/anlamı olduğu kanaati olduğu için, yayınlanmaktadır. Tabii ki bu anlam/önem; bazen, uzaktan bakarak anlayamayacak denli özel olabilmektedir. Zaten, derginin nasıl bir ihtiyacı karşılamak üzere olduğu bilirse, söz konusu yanlış anlamalar da azalacaktır.

Fotoğrafın altında, fotoğrafı çekenin adının olması temennisini, koşullarımızın bilinmiyor olmasına bağlıyoruz. Daha kaliteli fotoğraf için, okurlarımız bir süre daha beklemek durumunda kalacaklar. Çünkü, çoğu kez, gazetelerden kestiğimiz kopyularla ve bir eylem anında şu veya bu koşulda çekilmiş fotoğraflarla yetiniyoruz. Konuların önemine ve aciliyetine bağlı olarak, çoğu kez yazıları fotoğrafsız yayınlıyor olmamız, fotoğrafa önem vermemekten değil öncelik tercihindedir.

Gerek Berlin'deki yoldaşlarımız, gerekse diğer okur ve yoldaşlarımız için geçerli olan bir durumdur; dergiyi sahiplenme, katkı koyma, var olan ilişkiyi güçlendirme konusundaki tüm çabalar bizler tarafından sevinçle karşılanacak ve teşvik edilecektir. Bize doğru uzanan eli tutmak ve avuçların en kolay ısınan yerler olduğu bilinciyle hareket etmek, bizlerin duruşu gereğidir. Bu eleştiri mektubunun, iletişim yetersizliğinden kaynaklı tanıma eksikliğini gidermeye vesile olacağını umut ediyor ve karşılıklı atılmış ilmlikle dokunmuş güzellikler yaratma dileğiyle tüm okur ve yoldaşlarımızı kucaklıyoruz.

DEVRİMCİ HAREKET YAYINLARI

ÖRGÜTSEL UYUM, YOLDAŞLIK VE İLKELİLİK ÜZERİNE

Bahadır DENİZ

İnsan vücudunda organlar arası uyum nasıl **vücut kimyasına** etki ediyorsa; **örgüt kimyası** için de benzer bir etki-leşim söz konusudur. Uyumun ve sağlıklı bir duruşun örgüt kimyasındaki olumlu etkilerini çeşitli biçimlerde izlemek mümkündür.

Kapitalizm tarafından beslenen bencillik, bireycilik, vb. olgular insanlar arasında ortak ölçeklerin oluşmasını ve belirli normlar etrafında bir araya gelmeyi güçleştirir. Bu, örgütsüzlüğe, dayanışma ve kardeşleşmede zayıflığa da sebep olur. Toplumu atomlarına ayırıcısına çözen bu gelişmeler karşısında tutunmak ve **alternatif bir yaşamın taşlarını ısrarın çimentosuyla döşeyebilmek** devrimcilerin işidir. Devrimcileri bu konuda başarılı kılan ve başarılarını güvenceye alan en önemli etmenlerden biri, sahip oldukları "yaşam tüzüğü"dür. Üzerinde uyum sağlanan kurallar bütünü, gerek öz gerekse de biçim olarak, alternatif bir yaşamı tanımlar. Bu kuralların uygulanmasında çifte standarda düşmek, bütünüyle bozucu bir etki yapar. Bu kurallar, öyle bir olgunluk gerektirmektedir ki kişi, öznesini kendisinin oluşturduğu sorunlarda bile, aynı çözümde ısrarcı olabilmelidir. Kuralların oluşumu, nasıl bir devrimci süzgeçler zincirini gerektiriyorsa, uygulanması da bir devrimci olgunluk seviyesini gerektirir. Aksi takdirde ilkelilik ile ilkellik, birbirinden ayrılamayacak denli yakın tonlarda yansır.

Aynı örgütsel çatı altında, yoldaşlığın o müthiş kaynaştırıcılığına ve yürekte demlenmiş sıcaklığına giden yol, hafife alınamayacak denli ciddi ve zorlu basamaklardan tırmanmayı gerektirir. Böyle bir hedefi hafife almak ve böyle bir yolun kolaylıkla geçilebileceğine inanmak; hedefin kendisini küçümsemektir. **Yoldaşlık, başlı başına bir kimliktir. Öyle ki, devrim amacına ulaşmaya ömrümüzün yetmeyeceğini varsaysak dahi, sırf devrimci bir yaşamın, yoldaşça kurulmuş ilişkiler bütünüünün, tadına varmak ve o renkler manzumesini soluyabilmek için bu kimlik edinilmeye değerdir; bir şanstır ve onurlucadır.**

Burjuva sistemin, insanın ruhuna ve bedenine zerk ettiği bencillik zehriyle başatmak kolay değildir. Böyle bir zehirlenmenin etkileri; o ilişkiler ağının dışına çıkmış dahi olsa, uzun süre devam eder. İnsanları, boğazına dek çıkar ilişkilerine, samimiyetsizlik ve içten hesap batağına sokan sistem; dayanışmaya, paylaşmaya ve insanlaşma eylemine giden tüm basamakları yok eder; tüm yolları tıkar. Devrimciler, bütün bu tahrip edilmişlik ve negatif veriler ortamında, kendi yöntem ve araçlarına güvenerek, karanlığı parçalamaya koyulurlar.

Bizler, kimsenin devrimcilik tarzını kendimize tartışma konusu yapacak değiliz; en azından kendi olumluluklarımızı, kimi dostlarımızın olumsuzluklarını sergileyerek açıklayacak değiliz. Ancak, bizimle hareket eden ve aynı pınarın suyunu kendine yakışık gören insanlarla; yoldaşlığın **yürek ve beyin kardeşleşmesi** demek olan karşılığını yaşayacak, bunun için emek harcamaktan kaçınmayacak ve gerekirse bedel de ödeyeceğiz.

Bilinmelidir ki, örgütlü zeminler; bencilliği, çıkara ve ihtirasa dayalı sınıflı toplum ilişkilerini ve bunun alışkanlıklarını bir çırpıda yok edemez. Bu ilişkiler içinde de çelişme, rekabet, dedikodu, kümeleşme, vb. sağlıksızlık bileşenleri yaşam şansı bulabilir. Bu şansı arttıracak veya azaltacak olan bizleriz. Hareketin hiç de karışık olmayan yöntemi benimsenir ve onda ısrarcı olunursa; sonuç almak uzun zaman almaz. Aksi takdirde, alışkanlıklar hareketin normlarına tercih edilirse, gelişmeye karşı direniliyor demektir ve böyle bir direnç, direncin sahibine de harekete de zarar verir.

"Bir şeyleri değiştirmek isteyen insan önce kendinden başlamalıdır" (Sokrates)

Değersizliğin, belirsizliğin, norm ve ölçü yitiminin hüküm sürdüğü; at izinin it izine karıştığı kapitalizm sokaklarında; yüreği halk için atan "insan bedenler" in düşebileceği pek çok tuzak vardır. Tüm bu tuzaklardan ve **belirsizlik dumanından** sıyrılıp kendine ait bir dünya oluşturmak, bu dünyanın savaşını vermek, zor olduğu kadar, güzeldir. Böyle bir savaşın öznesi olan devrimci savaşçıları, salt silah kullandılar diye karşıtlarına benzeten ve "silah kullanan, silahın esiri olur" veya "savaşan taraflar birbirine benzer" diye ortaya bilimsellikten uzak, muhakeme ve derinlik özürü fikirler ortaya atanlar olacaktır. Ancak bizler bileceğiz ki bunlar, ruhuna kapitalizmin karası bulaştığı halde, devrimci zeminlerde "rol yaparak" kendine ortam veya ilgi arayan tiplerdir. Ve yine bileceğiz ki devrimciler, düşmanlarına zarar verecek dahi olsa, düşmanlarının yöntemlerini uygulamazlar. Örneğin *"Biz, ajanlara ajanları bile jurnal etmeyiz. Savaşımız mertçe olmalı, açık savaşmalıyız!"* (Themos Kornaros, Haydari Kampı, s:66)

Üzerine bastığı hiçbir bacağı sağlam olmayan ve yalana, aldatmaya, baskı ve sömürüye dayanan kapitalizm karşısında, bizler gerçekte daha avantajlı ve daha güçlüyüz. Kapitalizmin bozucu etkisine maruz kalan ve ilk bakışta kazanılması olanaksızmış gibi görünen kişilerden bile umut kesilmemelidir. Madem ki kapitalizm adına, insandışlaşmanın önünü açmak için adım atanlar cesur davranabiliyor ve sonuç alabileceğini düşünüyor; o halde bizler çok daha cesur ve istekli olabilmeliyiz. **Gerçekte, devrimciler için halkın bağrında yer edinerek kökleşmek ve ortak emeğe dayalı çiçeklenmeyi mümkün kılmak zor değildir; yeter ki mevcut birikim ve avantajlar gerektiği biçimde değerlendirilebilsin.** Bu konuda hareketimizin içerdiği birikim ve deneyimi doğru bir yöntem dahilinde disipline eden ve kendi yaşamında uygulayabilen yoldaşlarımız için, kapitalizmin sokaklarından insanları tutup çekmek ve daha sonra alternatif bir yaşama doğru giden bir tırmanışın el ele gerçekleştirmelerini sağlamak zor olmayacaktır.

Ama bizler, eğer hareketimizin ortaya koyduğu tarzı içselleştirmek için hiçbir çaba harcamaz, yazılı yolgöstericilik sayılan ürünleri okumaz, alışkanlıklarla hareket eder ve akli değil duyguları öne çıkarırsak; bilinmelidir ki, yararlı olduğumuz noktalar olsa dahi, bir taraftan da zarar veririz. Bırakalım yeni insan kazanıp yetiştirmeyi, kazanılmışların bile kaybedilmesine sebep oluruz. **Bizimle hareket eden ve bizim adımıza iş yapan her kişi, şu veya bu şekilde bizim adımıza görüntü yansıtan bir ayna sayılır. Bu nedenle, hiçbir yoldaşımızın keyfi davranma, sorunları kişiselleştirme, kuralları uygulamama lüksü yoktur/olmamalıdır.**

Madem ki biz, sayımıza ve karşımızdaki gücün miktarına bakmaksızın ayağa kalkmış, başkaldırmış ve sınıf düşmanlarımıza "savaşınız kabulümüzdür" demişiz; o halde, içimizde bugüne dek yaşam bulabilmiş zayıflıkların tümünü yok edebilmeli ve düşmanın işini, bizimle karşılaştığı her basamakta güçleştirmeliyiz. Her kim ki, devrimci zeminde bulunduğu halde, kendisine gösterilen doğruyu değil, yanlış olduğunu bile bile bir başka tutumu tercih ediyorsa; o, ciğerlerine dolan kapitalizmin suyunu boşaltmamış ve solumaya başladığı özgürlük oksijenini ciğerlerine ulaştırıyor demektir.

BENİ YENEMEZSİNİZ

Ondokuzunda Aralığın
bedenimin üzerinden
işgal ordusunun atlıları geçti
Burnumda postal ve tezek kokusu
bırakıp gittiler
Tarumar olan bedenimin iç
bahçesinde
her şey ıslaktı

Yüreğimin en esmer yanına kırağı
düştü
ÇANAKKALE'de üşüdüm
Beni BAYRAMPAŞA'da vurdular
ÜMRANIYE'de barikatları
tutuşturdu bedenim

Ölüm dediğiniz nedir ki
beni öldürenler benden önce
ölüyorsa
Tutsaklık dediğiniz nedir ki
beni tutsak alanların ruhlarından
zincir sesleri geliyorsa
Ve dahası ben
hapishanenin en hapishane
yerinden
içimdeki tüm kuşları
kanatlandırabiliyorsam
Ey firari düşleri kafese sığdırmaya
çalışan
insan özürülür
Ey Hitler, ey Mussolini, ey Pinochet
artıkları

daha kaç kez deneyeceksiniz
gözlerden bakışı
ağızlardan gülüşü
dillerden ezgiyi koparmayı
Bu kaçınıcı yenilginiz
Bu kaçınıcı çaresizliğiniz
Beni yenemezsiniz
Çünkü ben
özgürlüğe susuzluktan yürek
sahillerine çatlaklar düşmüş
insanların sesiyim
Ben, yaprakta yeşil
suda hayat
gözyaşında tuzum

Ben özlemim
Ben umudum
Ben umudu gerçek kılma kararlılığımı
Sevda ezgilerine sinmiş samimiyetim
Yani öldürülemez cinsten de erlerin
taşıyıcısıyım ben

Boşuna uğraşıyorsunuz
Tarih, bir kez daha
irademiz karşısındaki çaresizliğinize
tanık olacaktır.